

A 30. sz. kötet

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenkint egyszer: vasárnap

OMGE évi tagnál díj:

Földbirtokok, bér- lak és uradalmak	200 holdig — 15 pengő 500 " — 30 " 1000 " — 50 " 2000 " — 90 " 3000 " — 120 " ezen felül — 150 "
Résztulajdonosok, szövetkezetek, vállalatok 90 P Egyéb tagok részére évi tagdíj — 10 "	
OMGE postatakarékpénztári csekkiszámla száma: 10,399	
Lappóidíj OMGE-tagoknak: Negyed évre 6 pengő, fél évre 11 pengő, egész évre 20 pengő	

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
A kiadásért felelős:
Mutschenbacher Emil dr.,
az OMGE ügyvezető-igazgatója
Felelős szerkesztő: **Dörschug Tibor**
Segéd-szerkesztő: **Vermes András**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 3. Telefon: 187-954
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut. 25. Telefon: 189-932

Kifizetési árak:

"Köz- és mezőgazdasági előadások" című füzetek együtt	
Halféltre	Kétféltre
OMGE tagoknak:	OMGE tagoknak:
Negyed évre — 6 pengő Fél évre — 11 " Egész évre — 20 "	Negyed évre — 8 pengő Fél évre — 15 " Egész évre — 28 "
Kifizetőtérlek:	Kifizetőtérlek:
Negyed évre — 10 pengő Fél évre — 18 " Egész évre — 32 "	Negyed évre — 12 pengő Fél évre — 22 " Egész évre — 40 "
Postatakarékpénztári csekkiszámla száma: 26,578	

Egyes mezőgazdasági terményárak megállapítása.

TARTALOM:

Egyes mezőgazdasági terményárak megállapítása.
Adatok a kibirtok termelési eredményeinek vizsgálatához. (Agrárius.)
Az orsz. „Kök-Sagys” kacsuknövény termesztése. (Abajlyai és felső-lehotai Abajly László.)
A helyei ősz len. (vitéz Nagy Sándor.)
Ipari dohánymag termesztése. (Fluck Jenő dr.)
A mezei és mocsári zsurlók kipusztítása a mezőn. (enesei Dorner Béla.)
Törvények és rendeletek.
A gazdaságkörülmények köréből. (Nehézségek a sertésnevelésnél. — vitéz Rácz Jenő.)
Gazdálkodási mozzanatok.
A várható termés és a mezőgazdaság állapota.
Vegyes közlemények.
A gabonapiac helyzete.
Állatpiaci szemle.
Társasági közlemények.
Szerkesztői üzenetek.
Mellékletek: Rádiós Gazdasági Előadások, XV. évfolyam, B. sorozat, 18. számú füzet. (Hogyan enyhítjük magtermesztésünk értékét. — Daniska József dr.)
Ünneplő a cséplési veszteségek csökkentésére.

A hivatalos lap július 23-ai száma egész sorát közli a különféle mezőgazdasági termények és termékek legmagasabb hatósági árát megállapító rendeleteknek. Eszerint rendeltetve szabályozta a korábbi az 1942/43. gazdasági évre a búza, rozs, kétszeres, árpa és zab, továbbá búza- és rozs-örlemények és malmi melléktermékek, a kenyér, az élősertés és sertéshús-ipari termékek, a tej és tejtermékek, végül pedig különféle mezőgazdasági termények, úgymint hüvelyesek, olajos és egyéb magvak, takarmányrépa, komló, köles, hajdina, mák, mustármag, kömény, koriander, koriander-mag, vandermag, rostkender-vetőmag, heremagfélék, fűmagvak, kenderkóró, lenkóró és maglenszalma, vörösbungya, fokhagyma és dughagyma, a szalastakarmányok és a szalma termelők, illetve nagy- és kiskereskedői legmagasabb árát.

(4) Amennyiben a búza 3%-nál több keveréket (üszköt, idegen magféléket, stb.) tartalmaz, 3% felett minden megkezdett 1% örlésre és takarmányozásra alkalmas keverék után 100 kg-kint — 20 pengőt, míg az egyéb keverék után 100 kg-kint — 30 pengőt kell levonni.
(5) Amennyiben a búza 3%-nál több csírást szemet tartalmaz, 3% felett minden megkezdett 1% csírást szem után 100 kg-kint — 20 pengőt kell levonni.
2. §. (1) Az 1942. évben termelt 71 kg hektolitersúlyú, szokványminőségű rozs termelői ára az ország bármely feladóállomásán 100 kg-kint 28 pengő.
(2) A 71 kg-nál magasabb hektolitersúlyú rozsért ártöbblet nem fizethető.
(3) Minden teljes fél kg hektolitersúly-hiány után 100 kg-kint — 15 pengőt kell levonni.
(4) Amennyiben a rozs 3%-nál több keveréket (üszköt, idegen magféléket, stb.) tartalmaz, 3% felett minden megkezdett 1% örlésre és takarmányozásra alkalmas keverék után 100 kg-kint — 18 pengőt, míg az egyéb keverék után 100 kg-kint — 30 pengőt kell levonni.
(5) Amennyiben a rozs 3%-nál több csírást szemet tartalmaz, 3% felett minden megkezdett 1% csírást szem után — 20 pengőt kell levonni.
3. §. A kétszeres tekintetében a rozsra megállapított rendelkezések az irányadók.
4. §. (1) Az 1942. évben termelt, 65 kg hektolitersúlyú, szokványminőségű takarmányárpa termelői ára az ország bármely feladóállomásán 100 kg-kint 2450 pengő.
(2) Minden teljes fél kg hektolitersúlytöbblet után 66 kg hektolitersúlyig bezárólag 100 kg-kint — 12 pengőt kell hozzáadni, míg minden teljes fél kg hektolitersúlyhiány után — 12 pengőt kell levonni.
(3) Amennyiben a takarmányárpa 3%-nál több keveréket (üszköt, idegen magféléket, stb.) tartalmaz, 3% felett minden megkezdett 1% örlésre és takarmányozásra alkalmas keverék után 100 kg-kint — 12 pengőt, míg az egyéb keverék után 100 kg-kint — 25 pengőt kell levonni.
5. §. (1) Az 1942. évben termelt kopaszárpa termelői ára az ország bármely feladóállomásán 100 kg-kint 50 pengő.
(2) Amennyiben a kopaszárpa 3%-nál több más fajta árpát tartalmaz, 5-10% között minden megkezdett 1% keverékesség után 100 kg-kint — 30 pengőt kell levonni.
(3) 10%-nál több más fajta árpát tartalmazó kopaszárpa ára azonos a 4. §-ban megállapított takarmányárpa árával.
6. §. (1) Az 1942. évben termelt, legalább 65 kg hektolitersúlyú tavaszi kétsori árpa (sórárpa) termelői ára az ország bármely feladóállomásán 100 kg-kint a következő:

közönséges sórárpa	29 pengő
elsőrendű sórárpa	30 "
kiváló sórárpa	31 "

(2) Az (1) bekezdésben megállapított sórárpaárakat azok jogosultak kifizetni, akik a 3600/1942. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1942. évi június hó 11-i, 131. szám; az alábbiakban: R) 42. §-a (2) bekezdésének rendelkezése szerint kiállított vásárlási engedélyt kaptak, amelyen az engedélyt kiállító hatóság azt is köteles feltüntetni, hogy az engedély sórárpa vásárlására jogosít.
7. §. A R. 23. §-a (1) bekezdésének alapján igénybevevett árpáért a Hombár — függetlenül az árpa minőségétől — kizárólag a 4. §-ban megállapított takarmányárpa — árat fizetheti ki.
8. §. (1) Az 1942. évben termelt 41 kg hektolitersúlyú, szokványminőségű zab termelői ára az ország bármely feladóállomásán 100 kg-kint 27 pengő.
(2) A 41 kg-nál magasabb hektolitersúlyú zabért felár nem fizethető.
(3) Minden teljes fél kg hektolitersúly-hiány után 100 kg-kint — 13 pengőt kell levonni.
(4) Amennyiben a zab 3%-nál több keveréket (üszköt, idegen magféléket, stb.) tartalmaz, 3% felett minden megkezdett 1% örlésre és takarmányozásra alkalmas keverék után 100 kg-kint — 13 pengőt, míg az egyéb keverék után 100 kg-kint — 25 pengőt kell levonni.
9. §. A R. 1. §-a (3) bekezdésében említett keverékes gabonáért az egyes terményekre enyhítve a megállapított 1942/43. évi árak alapján a keverékesség százalékos aránya szerint kiszámított árat kell fizetni.
10. §. Minőségi vita esetén hivatalosan vett minta alapján — egyéb megállapítás hiányában — kenyérgabonánál az Országos M. Kir. Gabona- és Lisztkezelési Intézet, míg takarmánygabonánál és bármely gabona vetőmagjánál a m. kir. vetőmagvizsgáló intézetek vizsgálati eredményei az irányadók.
11. §. A jelen rendeletben megállapított búza, rozs, kétszeres, árpa (takarmány-, sör- és kopaszárpa) és zab ára legmagasabb és legalacsonyabb árának tekintendő; ettől eltérő árat a termelő részére kifizetni nem szabad.

1942/43. évi gabonaárak.

A folyó hó 23-án a hivatalos lapban közzétett rendeletek közül az első a 4100. M. E. számú kormányrendelet a búza, rozs, kétszeres, árpa és zab 1942/43. gazdasági évre érvényes árának megállapításáról.
E nagyfontosságú rendelet, amely a kenyérgabonaárakat változatlanul fenntartja, csupán az árpánál és zabnál tesz némi változtatást, amennyiben ezeket a legmagasabb és egyúttal legalacsonyabbnak tekintendő termelői árakat is az ország bármely feladóállomására vonatkozóan egységesen állapítja meg, a következőképpen szól:

1. §. (1) Az 1942. évben termelt 78 kg hektolitersúlyú, szokványminőségű búza termelői ára az ország bármely feladóállomásán 100 kg-kint 30 pengő.
(2) 78 kg hektolitersúly alatt minden teljes fél kg hektolitersúlyhiány után — 15 pengőt kell levonni.
(3) A 80 kg-nál magasabb hektolitersúlyú búza ára 100 kg-kint 1 pengővel, a 81 kg-nál magasabb hektolitersúlyú búza ára pedig 100 kg-kint 150 pengővel magasabb az (1) bekezdésben megállapított áránál, ha a búza kifogástalan egészségi állapotú, csírá-, doh- és üszkmentes, 1%-nál több idegen anyagot nem tartalmaz és a szemek túlnyomóan (legalább 60%-ban) acélosak és általában jól fejlettek.

CSIGATRIÓRT

most vegyen, hogy idejében használhassa

Raktárról szállítja elsőrangú kivitelben

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-u. 29. sz. és összes kirendeltségen.

12. §. (1) Az 1-9. §-ban megállapított árak vasúti kocsiba, illetőleg uszályba, vagy a malom raktárába az eladó költségén legalább 15 tonnás tételben berakott árura vonatkoznak.

(2) A 15 tonnánál kisebb tétel vásárlásánál a tényleg felmerülő gyűjtési és egyéb költségeket 100 kg-kint összesen 1-30 pengő összegben a termelő részére kifizetendő árból le kell vonni. Ugyanez le kell vonni a vasútra, vagy hajóhoz való fuvarozásnak a községi előjárások által igazolt és a m. kir. közellátásügyi miniszter által jóváhagyott „Tájékoztató”-ban feltüntetett költséget.

(3) A R. 27. §-a (3) bekezdése alapján kijelölt főbizományos malmok az előző bekezdésben meghatározott költségeket ugyanezeken kötelesek levonni. Az így levont gyűjtési, szállítási és egyéb költségeket a Hombárhoz kell befizetni.

(4) Az előző bekezdésben foglalt rendelkezéseket a közellátásügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg - a szükséghez képest - módosíthatja.

(5) Amennyiben a bizományos 15 tonnás, vagy annál nagyobb tétel átvételére meghatározott szállítási napot jelölt meg, az esetben is az 1-9. §-ban megállapított állomási termelői árak köteles kifizetni, ha a termelő a megadott időpontban leszállított gabonát vasúti kocsiba, vagy uszály hiányában a bizományos raktárában adja át.

13. §. (1) A malmok részére kereskedelmi őrlés végett a Hombár által átadott kenyérgabona átadási ára az ország bármely leadóállomásán a búzánál - a feladási súly után számítva - 100 kg-kint 255 pengővel magasabb az 1. §-ban megállapított árnál, míg a rozs és kétszeresen azonos a 2. és 3. §-ban megállapított árral. A R. 27. §-a (3) bekezdés alapján kijelölt főbizományos-malmok az általuk felvásárolt búza után 100 kg-kint 255 pengő egyenértékű kötelesek a Hombárhoz befizetni. A részletes szabályokat a közellátásügyi miniszter állapítja meg.

(2) Az előző bekezdésben foglalt rendelkezéseket a közellátásügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg - a szükséghez képest - módosíthatja.

14. §. (1) A R. 8. §-a (2) bekezdésében rendszeresített két kenyérgabonajegy ellenében a R. 11. §-a alapján kiszolgáltatott kenyérgabonáért a Hombár bizományosai, valamint azok a malmok, amelyek a R. 11. §-a (1) bekezdése alapján két kenyérgabonajegy ellenében kenyérgabona eladására engedélyt kaptak, az alábbiak szerint kiszámított árak jogosultak felszámítani:

a) A termelőktől vásárolt és raktárból kiszolgáltatott kenyérgabonánál a bizományos, valamint az engedélyes malom a jelen rendelet 1-3. §-ban megállapított termelői, állomási árból levonni köteles azt a szállítási költséget, amelyet a községi előjárások (polgármester) által igazolt és a közellátásügyi miniszter által jóváhagyott „Tájékoztató” a gyűjtési költségek között feltüntet.

b) Ha a bizományos közvetlenül termelőtől vásárolt készlettel nem rendelkezik, a kiszolgáltatásra kerülő gabonát a Hombár malomnak utalja ki, amely a kenyérgabonát jutalékmentesen köteles kiszolgáltatni. Amennyiben a kenyérgabona szétosztása nem az érkező állomáson történik, a malom jogosult a beszállításnál tényleg felmerült tengelyfuvarköltséget a községi előjárások által igazolt mértékben felszámítani.

c) A bizományos, valamint az engedélyes malom a jelen bekezdés a) és b) pontjában megállapított árhoz, az 1942. évi szeptember hó 15. napjától kezdve havonként a R. 30. §-a (4) bekezdésében megállapított raktározási, kezelési és kamatköltség ellenértékéért -36 pengőt számíthat fel.

(2) A kenyérgabona mindenkor átadási árát a bizományos, valamint az engedélyes malom iroda- és raktárhelyiségében feltűnő helyen köteles közzétenni.

15. §. (1) A R. 23. §-a (1) bekezdése alapján igénybevevett, valamint a Hombár által vásárolt takarmányozási célokra kiutalt takarmánygabona átadási ára a következő:

a) a termelőtől vásárolt és ugyanazon községben fekvő bizományos raktárból kiszolgáltatott takarmány árpa és zab ára 100 kg-kint 1 pengővel.

b) a Hombár által más községből szállított takarmányárpa és zab ára pedig bármely leadóállomáson 100 kg-kint 3 pengővel magasabb a jelen rendelet 4. és 8. §-ában megállapított termelői, állomási árnál.

c) a bizományos a jelen bekezdés a) és b) pontjában megállapított zab átadási árhoz, az 1942. évi szeptember hó 15. napjától kezdve havonként a R. 30. §-a (4) bekezdésében megállapított raktározási, kezelési és kamatköltség ellenértékéért -36 pengőt számíthat fel.

(2) A 13. §. (1) bekezdésében, valamint a jelen §. (1) bekezdésében megállapított leadóállomási árak a feladó- és érkezői állomáson felmerülő mellékilletékeket is (mértékdi, költendő, stb.) magukban foglalják.

16. §. (1) Tisztaság és csiraképesség szempontjából a budapesti m. kir. Vetőmagvizsgáló Intézet előírásainak megfelelő búza, rozs, árpa és zab vetőmag ára 100 kg-kint 2 pengővel magasabb az 1-9. §-ban megállapított árnál.

(2) Az (1) bekezdésben megállapított ártöbbletet kizárólag a R. 36. §-a (2) bekezdésében említett vetőmag-csere esetében lehet felszámítani.

(3) A R. 36. §-a (2) bekezdésében rendszeresített községi vetőmagigazolvány ellenében kiszolgáltatott búza, rozs, árpa és zab vetőmagnál a Hombár bizományos az 1-9. §-ban megállapított árakhoz csak a R. 32. §-a (2) bekezdésében megállapított 100 kg-kint 1 pengő jutalékot jogosult felszámítani.

(4) A minőségi (hektóitersúly, keverékesség) érték-különbséget a (2) és (3) bekezdésben említett esetekben meg kell téríteni.

17. §. (1) A 2550/1941. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi április hó 4-iki, 77. szám) 5. §-ában meghatározott követelményeknek megfelelő és a R. 29. §-a (1) bekezdése alapján a beszállítás alól mentesített utántermesztett búza, rozs, árpa és zab vetőmag ára 100 kg-kint 6 pengővel magasabb az 1-9. §-ban megállapított árnál.

(2) Az (1) bekezdésben megállapított ártöbbletet kizárólag a m. kir. Növénytermelési Hivatal jogosult kifizetni.

18. §. (1) A 2550/1941. M. E. számú rendelet 2., 4. és 6. §-ában, valamint ezen rendelet végrehajtása tárgyában megjelent 257.700/1941. F. M. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi október hó 2-i, 223. szám) 4-17. és 19. §-ában meghatározott követelményeknek megfelelő és a R. 29. §-a (1) bekezdésének alapján a beszállítás alól mentesített eredeti nemesített, valamint a csak fajtanemjelöléssel forgalombahozható búza, rozs, árpa és zab vetőmag ára 100 kg-kint 12 pengővel magasabb az 1-9. §-ban megállapított árnál.

(2) Az (1) bekezdésben megállapított ártöbbletet az előállító telep kizárólag a mesonmagyaróvári m. kir. Növénytermesztési és Növénynemesítő Kísérleti Intézet, valamint azokkal szemben és olyan mennyiség után jogosult felszámítani, akik igazolják, hogy a R. 24. §-a (2) bekezdésének alapján meghagyott vetőmagjukat a Hombárbizományosnak ugyanolyan mennyiségben beszállították.

19. §. A 17. §. (1) bekezdésében, valamint a 18. §. (1) bekezdésében megállapított ártöbbletet csak a vetőmagot előállító szaporító, vagy nemesítő, illetőleg fajtatalajdonos, vagy ezeknek a mesonmagyaróvári m. kir. Növénytermesztési és Növénynemesítő Kísérleti Intézet által elismert megbízottja érvényesítheti.

20. §. Jelen rendelet kihirdetésének napján, 1942. évi július hó 23-án lépett hatályba. Az 1941. évi vagy ennél korábbi termésű gabonára 1942. évi augusztus hó 1. napjától ugyanez a jelen rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

A búza és rozsörlemények és malmi termékek legmagasabb malmi, nagykereskedői és fogyasztói ára.

A közellátásügyi miniszter 89.000. számú rendeletével folyó évi július 27-én kezdődő hatállyal a következőképpen állapította meg a búza- és rozsörleményeknek és malmi melléktermékeknek legmagasabb malmi eladási árát zsákkal együtt érve, minden malomüzemnél 100 kg-kint:

Table with 2 columns: Item description and Price per 100 kg. Items include: 1. §. (1) a) A R. 2. §-a (1) bekezdésének 1. a) pontjában említett búzadara (7350 P), b) A R. 2. §-a (1) bekezdésének 1. a) pontjában említett nullás lisztek (70-), c) A R. 2. §-a (1) bekezdésének 1. b) pontjában említett egységes búzakenyérliszt (malmi jelzése: EB.) (37-), d) A R. 2. §-a (3) bekezdésében említett egységes minőségű búzakarpa (18-), e) A R. 2. §-a (1) bekezdésének 2. pontjában említett egységes rozsliszt (malmi jelzése: RL.) (37-), f) A R. 2. §-a (3) bekezdésében említett egységes minőségű rozskorpa (18-), g) búza- és rozslábliszt, búza- és rozszélkorpa (koptatási melléktermék) (18-), h) malombükköny, malomkonkoly és ocsú, szemes állapotban (17-), megdarálva (18-), i) tisztítási hulladék (rostaalja) (10-).

(2) A Graham-liszt legmagasabb malmi eladási ára zsákkal együtt minden malomüzemnél 100 kg-kint 44-.

(3) A Graham-liszt előállításánál nyert örlemények és malmi melléktermékek ára azonos az (1) bekezdésben említett örlemény- és malmi melléktermékek árakkal.

2. §. (1) Az 1. §. a), b), c) és e) pontjában, valamint (2) bekezdésében megállapított lisztárak gép- vagy fogatolt járművel házhozszállítva, illetőleg bérmentesítés mellett vasúti kocsiba, vagy uszályba rakva értendők.

(2) Az 1. §. d), f), g), h) és i) pontjában, valamint (3) bekezdésében megállapított örlemény- és malmi melléktermékek ára a malom telephelyén házhozszállítva, egyéb rendelkezési helyre történő eladásnál pedig vasúti kocsiba, uszályba, vagy kocsira rakva értendők.

(3) Amennyiben az örlemények és malmi melléktermékek házhozszállítása a malom telephelyén a vevő

által vagy költségére történik, a malom 100 kg-kint -30 P fuvarterítést köteles az 1. §-ban megállapított árból levonásba hozni.

3. §. (1) Zsák nélkül történő liszteladásnál a lisztárak minden malomüzemnél 100 kg-kint 120 P-vel alacsonyabbak az 1. és 2. §-ban megállapított árnál.

(2) Zsák nélkül eladott, illetve ömlesztve szállított búza- és rozskorpa, búza- és rozszélkorpa, valamint szemes-, illetve megdarált malmi melléktermékek (malombükköny, malomkonkoly, ocsú és tisztítási hulladék) ára 100 kg-ként 1- P-vel alacsonyabb az 1. és 2. §-ban megállapított árnál.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben előírt zsákértéket a malom minden esetben levonni köteles, ha a vevővel zsák nélküli eladásban állapodott meg, s a vevő a zsákot a malom által megszabott időpontig leszállította.

(4) A malom a zsákértékeknek a szokványostól eltérő, lisztrel 100 kg-kint 120 P-nél, egyéb örleményeknél és malmi melléktermékeknel pedig 1- P-nél, ocsúban és gongyolag igazolható beszerzési árát az (1), illetőleg (2) bekezdésben megállapított zsák nélküli árakhoz számíthatja.

Az 1. §. a), b), c) és e) pontjaiban, valamint (2) bekezdésében felsorolt lisztfajták legmagasabb nagykereskedői ára zsákkal együtt, házhozszállítva - függetlenül az eladott mennyiségtől - 100 kg-kint a következő:

A) Ha telephelyén, valamint telephelyén kívül gép- vagy fogatolt járművel közvetlenül a malom szállít a vevőhöz:

Table with 2 columns: Item and Price. Items include: a) búzadara (7410 P), b) 0-ás lisztek (7060), c) EB. liszt (3740), d) RL. liszt (3740), e) Graham-liszt (4440).

B) Ha nagykereskedő közvetlenül vasúti kocsiból, vagy uszályból oszt szét és szállít házhoz (a vasúti kocsiból, vagy uszályból kirakás és házhozszállítás költségekkel együtt):

Table with 2 columns: Item and Price. Items include: a) búzadara (7510 P), b) 0-ás lisztek (7150), c) EB. liszt (3870), d) RL. liszt (3870), e) Graham-liszt (4530).

Kiskereskedő a jelen rendelet alapján általa ténylegesen fizetett beszerzési ár és fuvarköltség együttes összegéhez búzadaránál, nullás-liszteknel és Graham-lisztnél kg-kint legfeljebb 6 fillér, az egységes búza-lisztnél és egységes rozslisztnél pedig kg-kint legfeljebb 3 fillér kereskedői felárat számíthat.

Az így adódó fogyasztói árak azonban az ország egész területén nem haladhatják meg:

Table with 2 columns: Item and Price. Items include: a) búzadaránál kg-kint (82 fillér), b) 0-ás liszteknel kg-kint (78), c) EB. lisztnél kg-kint (42), d) RL. lisztnél kg-kint (42), e) Graham-lisztnél kg-kint (52).

A megállapított fogyasztói árak a csomagolás költségeit magukba foglalják.

A liszt, a kenyér és a sütőipari termékek arányos elosztásáról szóló 9230/1941. M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában megjelent 100.300/1942. K. M. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1942. évi január hó 11-i, 8. szám) 6. §-ában foglaltak alapján finomlisztváltozék és kenyérváltójegy igénylése végett, valamint a rizs forgalmának átmeneti korlátozása tárgyában megjelent 2769/1942. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1942. évi május hó 5-i, 102. szám) 2. §-ában foglaltak alapján rizs vásárlására jogosító utalvány igénylése végett a gabonalappal ellátott vámörlesre jogosultak által a saját készletükből beszállított lisztnek a kijelölt átvévő kereskedő által fizetendő ára kg-kint a következő:

I. Lisztnagykereskedő (elosztó) által történő átvétel esetén

Table with 2 columns: Item and Price. Items include: a) búzadara (72 fillér), b) 0-ás lisztek (69), c) EB. liszt (36), d) RL. liszt (36).

II. Kiskereskedő által történő átvétel esetén

Table with 2 columns: Item and Price. Items include: a) búzadara (75 fillér), b) 0-ás lisztek (71), c) EB. liszt (38), d) RL. liszt (38).

A jelen rendelet 1942. évi július hó 27. napján lép hatályba.

A kenyér legmagasabb ára.

A közellátásügyi miniszter 89.100. számú rendeletével folyó évi augusztus 1-től fogva a kenyér legmagasabb fogyasztói árát kg-kint 4 fillérrel leszállította. Ugyanis a Budapest székesfőváros, Budafok, Kispeszt, Pestszenterzsébet, Pestszentlőrinc, Rákospalota és Újpest megyei városok, Albertfalva, Békásmegyér, Csepel, Pesthidegkút, Pestújhely, Rákosszentmihály és Sas-

Burgonyakiszántó-gépek, burgonya- és répaművelő eszközök, ekék és vetőgépek
állandóan raktáron. Legolcsóbb árajánlattal azonnal szolgálhatunk.
RUD. SACK KFT., Budapest, V., Alkotmány-utca 19. szám.

halom nagyközségek területén előállított és forgalomba-hozott egységes búzakenyér, rozsenyér, rozsos búzakenyér és árpás búzakenyér legmagasabb fogyasztói ára kg-kint 44 fillér, legmagasabb viszonteladói ára pedig a vevő üzletébe szállítva kg-kint 41 fillér.

Az országos többi területén az egységes búzakenyér, rozsenyér, rozsos búzakenyér és árpás búzakenyér legmagasabb fogyasztói ára kg-kint 42 fillér, legmagasabb viszonteladói ára pedig a vevő üzletébe szállítva kg-kint 40 fillér.

Közintézményekkel, vendéglátó üzemekkel és egyéb nem viszonteladó nagyfogyasztókkal szemben sütőiparosok — a szállított mennyiségre való tekintet nélkül — a fentebb megállapított fogyasztói árat számíthatják.

Az élősertés és a húsipari termékek ára.

A gabonafélék és egyéb mezőgazdasági termények legmagasabb árának a múlt évihez viszonyítva változatlanul hagyása előreláthatóan még hosszabb vitákra fog alkalmat adni. Állattenyésztési szempontból is vitatni lehetne egyes takarmányfélék árai módosításának szükségességét. Az azonban kétségtelen, hogy a tejnek és a tejtermékeknek, valamint a hizott sertés árának felmérése gazdasági körökben általános elismeréssel találkozik. Immár több esztendeje a mezőgazdasági termelésnek legsúlyosabb kérdései az elégtelen tej-, hizott sertés-, valamint gyapjú-árak voltak és ha ismételt és erőteljes sürgetéseinkre sikerült is időnkint e vonalon árvitást elérni, az sohasem érte el a tényleges termelési költségek színvonalát. A megkészt és elégtelen intézkedések csak enyhítették, de lényegesen nem gyógyították meg a bajokat. A takarmányozási nehézségek és egyéb kedvezőtlen körülmények halmozódása is nagymértékben közrejátszott e három termelési ág visszaesésében. A közellátásban is már hosszabb ideje gondokat okozó elégtelen tej- és zsírteljes elszórtan a termelési költségeket nem fedező árak következménye volt. A romlás azonban nem állt meg ezeknél a termelési ágaknál sem, mert hiszen éppen a tejgazdaság és a hizálás a belterjes gazdálkodásnak legjellegzetesebb üzemi és ezeknek visszaesése az egész gazdasági üzemre hatással van. Közellátásunkat pedig csak a többtermelésével és ennek legfontosabb eszközével, a minél belterjesebb gazdálkodással tudjuk biztosítani. Eppen ezért nemcsak gyakorlati, hanem elvi szempontból is helyesnek és indokoltnak a kormányzatnak azt az intézkedést, hogy ha már az egyéb termények árait változatlanul hagyta, akkor legalább a tej és a hizott sertés árat lényegesen felemelje.

A közellátásügyi miniszter folyó hó 23-án kezdődő hatállyal 89.200. számú rendeletében újból szabályozta az élősertés, a hasított sertés, a szalonna, báj, sertészsír és sertés-hús, a füstölt és főtt marhahús, valamint a hentesárak legmagasabb árát. A gazdasági viszonyok elsősorban az élősertés árának a hizálás előmozdításának érdekében történt emelése érdekli, amit az OMGE már hónapok óta sürget. Ezzel a rendelettel a közellátásügyi miniszter több, mint féleves gazdasági válságnak tett eleget. A legutóbbi, június 6-án életbelépett 82.500/1942. közellátásügyi miniszteri rendelet nyugyan elsősorban annak a gazdasági válságnak tett eleget, hogy a ma gazdaságosan magas súlyra nem hizálható sertésekre vonatkozó kedvezőbb ár megállapításában részesítette a csak 145 kg-ig és ennél kisebb súlyra hizált sertések árát és ezáltal csökkentette az eddigi ráfizetést is. A 145 kg-os és ennél nehezebb súlyú sertésekre vonatkozólag most megállapított 210 pengős kg-kinti gazdasági ár 22 filléres árvitást jelent és túlnyomórészt ugyanabban az arányban emelkedett a könnyebb hizottsertés kategóriák ára is. Ez az árvités már lényegesen megközelíti azt az árat, amely a hizáló gazdák számításai szerint — a költségek változatlanul maradásával — legalább is azoknak megtérítését biztosítja, zavartalan takarmányozási lehetőségek és a takarmányművek szokásos táplálványtartalmának esetében.

Amíg a legutóbbi rendelet a hizálás céljára eladott sertésárak árát a múlt évi árszínvonalon hagyta, a most megjelent rendelet azt arányba hozta a hizott sertés árakkal, a kormányelnöknek a múlt héten kifejtett ama szempontjának megfelelően, hogy a hizott sertés árát elsősorban a hizálók élvezhessék. Az 50-55 kg súlyú szüldő ára változatlanul a múlt esztendői 240 pengős árszínvonalon maradt, a kisebb súlyú sertések árát lényegesen mérsékeltek, az ennél magasabb súlyú sertések árát pedig mérsékelten emelték. Ezáltal a kormány azt kívánta elérni, hogy a szüldőnevelő gazdaságok azokat lehetőleg nagyobb súlyban iparkodjanak értékesíteni és hosszabb ideig tartásuk extenzívebb viszonyok között. Így a hizáló gazdaságokban bizonyos takarmánymennyiség megtakarítása remélhető.

Fontosabb még az a rendelkezés, amely a Budapesten és a környékén történő átadás esetében fizethető magasabb árat 15 fillérről 21 fillérré emelte. A budapesti árrés fokozása révén a fővárosi sertésfelhajtás fokozódása várható.

A közellátásügyi miniszter 89.200. számú rendelete így szól:

A) Elősertés.

1. §. (1) A hizálás (továbbtartás) céljára eladott fiatal, egészséges, ivartalanított, orbánc ellen beoltott, szimultánított élősertésekért számítható legmagasabb termelői árak — helyben eladó gazdaság — az ország egész területén a következők:

Table with 2 columns: Weight (kg) and Price (P/kg). Rows include categories like '25 kg és ennél nehezebb, de 30 kg-nál kisebb súlyú sertés' and '30 kg és ennél nehezebb, de 35 kg-nál kisebb súlyú sertés'.

(2) A 25 kg-nál könnyebb soványsertések ára az eladó és vevő között szabad megegyezés tárgya. Az ilyen sertésekért kifizetett ár azonban nem lehet magasabb az (1) bekezdés szerinti a 25 kg-os sertésekért kifizethető drb-kinti árnál.

(3) A nem ivartalanított, vagy orbánc ellen be nem oltott, vagy nem szimultánított, hizálás (továbbtartás) céljára eladott soványsertésekért — helyben eladó gazdaság — számítható legmagasabb termelői ár, az ivartalanítás, az orbánc elleni beoltás, vagy a szimultánítás tényleges költségeinek 1 kg-ra átszámított összegével alacsonyabb az (1) bekezdésben megállapított árnál.

(4) Az (1), (2) és (3) bekezdésben megállapított termelői árak, ha nem jogosított sertéskereskedő, hanem más személy vásárol, csak olyan sertésekért fizethetők ki, amelyeknek marhalevelére az átiráskor a marhalevelkezelő feljegyezte, hogy a vásárlás továbbtartásra történt és így a sertés a 14.400/1941. K. M. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi április hó 22-i 90. szám) 3. §-a szerinti két hónapi idő, illetve a 7400/1941. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi október hó 16-i 234. szám) 1. §-ának (3) bekezdése szerint három hónapi idő eltelté előtt nem idegeníthető el. Az ilyen feljegyzés nélkül eladott sertésekért legfeljebb a levágás céljára eladott élősertésekre a 2. §-ban megállapított termelői árak számíthatók.

(5) Az (1), (2) és (3) bekezdésben megállapított sertésárak csupán a vásárlás alkalmával mérlegelt sertésekért fizethetők ki. A mérlegelés nélkül (ügynövezett szemre) történő eladásnál a soványsertésekért kifizetett ár a sertések 25 kg feletti súlyára való tekintet nélkül nem lehet magasabb db-kint 8750 P-nél.

(6) Az (1), (2) és (3) bekezdésben megállapított termelői áron túlmenően semmiféle kereskedői ártöbblet nem számítható. A 14.400/1941. K. M. számú rendelet alapján soványsertések vásárlásának lebonyolításával foglalkozó kereskedők megbízójuk terhére legfeljebb 1% közvetítői díjat számíthatnak.

2. §. (1) A levágás céljára eladott, legalább 12 órát kopaltatott élősertésekért felszámítható legmagasabb termelői árak — helyben eladó gazdaság — az ország egész területén a következők:

Table with 2 columns: Weight and Price. Rows include categories like 'a) 145 kg és ennél nehezebb súlyú, fiatal (legfeljebb 2 éves), tenyésztésbe nem fogott, elsőrendű, jól hizott sertés' and 'b) 130 kg és ennél nehezebb, de 145 kg-nál kisebb súlyú, fiatal (legfeljebb 2 éves), tenyésztésbe nem fogott, jól hizott sertés'.

g) 145 kg és ennél nehezebb súlyú, az a)-f) pontban megállapított követelményeknek meg nem felelő vágósertés 192 P/elsősúlykg
h) 145 kg-nál kisebb súlyú, az a)-f) pontban megállapított követelményeknek meg nem felelő vágósertés 186 ..

(2) Az (1) bekezdés a)-f) pontjában megállapított követelményeknek minőségileg megfelelő, de már tenyésztésbe fogott élősertésekért, legfeljebb az (1) bekezdés a)-f) pontjában megállapított árnál elsősúly kg-kint 604 P-vel, kanított sertésekért 608 P-vel, a g)-h) pont szerinti minőségeknek megfelelő kanított sertésekért pedig legfeljebb az (1) bekezdés g)-h) pontjában megállapított árnál elsősúly kg-kint 604 P-vel alacsonyabb termelői ár számítható.

(3) A 2760/1941. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi április hó 22-i 90. szám) 7. §-ának (2) és (3) bekezdése alapján vágási célra eladott, 100 kg-nál kisebb súlyú zsírsertések, továbbá a 80 kg-nál kisebb súlyú hússertések legmagasabb termelői ára 190 P/kg.

3. §. Vásártéren, vagy a vevőhöz, illetőleg vasútra szállítva történő eladás esetén a szállítási tényleges költsége, kg-kint azonban legfeljebb 2 fillér, az 1. és 2. §-ban megállapított termelői árhoz a vásártéren, vagy a vevőnél, illetőleg a vasúti állomáson mért súly után hozzászámítható.

4. §. (1) A levágás céljára eladott élősertésekért a hizáló gazdaság a Budapest székesfőváros ferencvárosi sertésvágóhidján történő átadásnál, a Magyar Állat- és Állati Termékek Kiviteléi Szervezetére (továbbiakban: MÁSZ) pedig Budapest székesfőváros, Budafok, Kispeszt, Pestszenterzsebét, Pestszentlőrinc, Rákospalota, Újpest megyei városok, Albertfalva, Békásmegyér, Budatétény, Cinkota, Csepel, Mátyásföld, Nagytétény, Pécel, Pesthidegkút, Pestszentimre, Pestújhely, Rákosszéka, Rákoshegy, Rákoskeresztúr, Rákosliget, Rákosszentmihály, Sasalom és Veesés nagyközségek, valamint Alsónémedi nagyközség, Gyállyiget lakóhelye (a továbbiakban Budapest és környéke) területén történő átadásnál a 2. §-ban megállapított termelői áraknál az átadás helyén mért súly után — a 3. §-ban megállapított 2 fillérről együtt — kg-kint 621 P-vel magasabb átadási árat számíthat.

(2) A MÁSZ a sertésellátás szempontjából központi-lag ellátott területen — Budapest és környéke kivételével — történő átadásnál a 2. §-ban megállapított termelői áraknál az átadás helyén mért súly után a 3. §-ban megállapított 2 fillérről együtt kg-kint 620 P-vel magasabb árat számíthat. Központilag ellátott terület alatt azokat a községeket (városokat) kell érteni, amelyekben a közellátásügyi miniszter a 2760/1941. M. E. számú rendelet 9. §-ának (4) bekezdése alapján a húsiparosoknak és kereskedőknek a sertés vásárlását megtiltotta és ellátásukról a közellátásügyi miniszter gondoskodik.

(3) A MÁSZ az élősertéseknek nem központi-lag ellátott területen történő átadásnál a sertéseknek más helységről való szállítása esetén a 2. §-ban megállapított termelői áraknál az átadási súly után — a 3. §-ban megállapított 2 fillérről együtt — kg-kint legfeljebb 10 fillérről magasabb árat számíthat.

(4) A MÁSZ az (1) és (2) bekezdés szerinti 621, illetve 620 P elsősúly kg-kinti ártöbbletet a Budapest és környéke, továbbá a központi-lag ellátott terület húsiparosi részére történő helyi átadásnál számíthatja. Egyéb területek húsiparosi részére történő átadásnál más helységről szállított sertéseknél még abban az esetben is csak a (3) bekezdés szerinti 620 P ártöbblet számítható, ha a sertések átadása Budapest és környékén, illetőleg más központi-lag ellátott területen történik.

(5) Az (1), (2) és (3) bekezdés szerinti 621, 620, illetve 620 P elsősúly kg-kinti ártöbblet minden, az állatnak levágás előtti mérlegeléséig felmerülő költséget, díjat és súlypadást magában foglal és ehhez semmiféle címen többlet nem számítható.

(6) A MÁSZ az (1), (2) és (3) bekezdésben megállapított átadási árat az átadott sertések szállítása esetén a 2. §. (1) bekezdésének a)-g) pontjában meghatározott súlynál db-kint legfeljebb 6, 145 kg-nál nehezebb súlyú sertéseknél pedig 8 kg-nál kisebb átadási súlyú sertésekért is felszámíthatja, tekintet nélkül ezen sertések felvásárlási súlyára.

5. §. Több különböző súlyú élősertés együttes eladása esetén a fizetendő árát a sertések átlagsúlya szerint is lehet számítani. Az olyan hizálás (továbbtartás) céljára eladott élősertés (1. §.) árát azonban, amelynek súlya az átlagsúlynál több, mint 10 kg-mal nagyobb, továbbá az olyan levágás céljára eladott élősertés (2. §.) árát, amelynek súlya az átlagsúlynál több, mint 10 kg-mal kevesebb, külön, a saját súlya szerint kell megállapítani.

Advertisement for KÁLMÁN-MEDICAGO and NIAGARA machines. Includes text: 'egyetemes őröl-és zúzó gép mindent őröl!', 'Szegetmentesítővel, acél konstrukció 8 nagyságban', 'NIAGARA TÉP: tengeriszárat, stb. ZÚZ: répát (fagyott répát is), takarmánykáposztát, burgonyát, tököt, stb.' and 'Kizárólag kapható: KÁLMÁN JÓZSEF műszaki és gépkereskedő, Budapest, V., Kálmán-utca 14. sz. Telefon: 114-006, 317-189'.

6. §. (1) A jelen rendeletben megállapított áraknál magasabb árak előértékesítésért a rendelet hatálybalépése előtt, vagy hatálybalépése után kötött bérhizlalási szerződések és egyéb megállapodások alapján sem fizethetők ki, tekintet nélkül arra, hogy az ár a szerződésben, vagy a megállapodásban milyen összetett formában van megállapítva.

(2) Ha a bérhizlalató saját soványserítéseit adja át hízlatásra, vagy a soványserítéseket a bérhizlalótól előre megvásárolja, illetőleg a hízlatáshoz szükséges takarmányt részben vagy egészben a bérhizlaló gazdaság rendelkezésére bocsátja, vagy a sertéstartási, illetőleg hízlatási költségek valamelyikét magára vállalja, a bérhizlaló által rendelkezésre bocsátott, vagy előre megvásárolt soványserítésnek, illetőleg takarmánynak az átadás helyén és időpontjában érvényben lévő legmagasabb átadási ára alapján kiszámított értékét, illetőleg a bérhizlaló gazdaság helyett a bérhizlalató által kifizetett hízlatási költség összegét az előértékesítésnek a jelen rendeletben megállapított termelői ára alapján kiszámított értékéből le kell vonni és a bérhizlaló gazdaság csak a fennmaradó összeget követelheti.

B) Hasított sertés, szalonna, hús, sertésszár és sertéshús.

7. §. (1) A bőrnélküli, szalonnás hasított sertésekért hentesek és mészárosok által viszonteladott húspárosoknak és feldolgozóknak történő eladása esetén számítható legmagasabb nagyvágói, illetőleg nagybani árak a következők:

Table with 4 columns: Description, Budapest és környékén (1. bekezdés), A központilag ellátott területen (4. § (2) bekezdés), Az ország egyéb területein. Rows include: a) elsőrendű angol sonka-süldő, legfeljebb 70 kg vágott súlyig; b) elsőrendű minőségű uradalmi, szedett, keresztelt sertés, legalább 100 kg vágott súlyban; c) könnyű sertés és jó minőségű öreg koca; d) silány minőségű öreg koca; e) kanolt sertés.

(2) A bőrös, szalonnás hasított felsértések legmagasabb ára kg-kint 8 fillérrel alacsonyabb az (1) bekezdésben megállapított áraknál.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben megállapított árak belsérvek és bőrnélküli hasított szalonnás sertésekre vonatkoznak.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben megállapított árakat csupán olyan hasított sertésekért szabad felszámítani és kifizetni, amelyek súly és minőség szempontjából az (1) bekezdésben a)-c) alatt megszabott követelményeknek megfelelnek. A megszabotttól eltérő súlyú, vagy gyengébb minőségű hasított sertésekért magasabb ár még abban az esetben sem fizethető ki, ha azok az előirtánál kedvezőbb súlyú és jobb, vagy azonos minőségű hasított sertésekkel együtt kerülnek eladásra.

8. §. (1) A sertéstermékekért hentesek és mészárosok által viszonteladott húspárosoknak és feldolgozóknak történő eladása esetén számítható legmagasabb nagyvágói, illetőleg nagybani árak a következők:

Table with 4 columns: Description, Budapest és környékén (1. bekezdés), A központilag ellátott területen (4. § (2) bekezdés), Az ország egyéb területein. Rows include: a) elsőrendű uradalmi szedett, illetőleg angol tőkesertésből kitermelt fejlábas tőkehús; b) Az a) pontban megállapítottól eltérő minőségű sertésből kitermelt fejlábas tőkehús ára az a) pontban megállapított árak alatt szabad megegyezés tárgya; c) papszelet, kicsontozott sertéshús, apróra vágott kolbász; d) sertésszár; e) lefejtett bőrű zsírszalonna; f) hús (koronahús nélkül); g) lefejtett bőrű kenyér-és tokaszalonna.

Table with 4 columns: Description, Budapest és környékén (1. bekezdés), A központilag ellátott területen (4. § (2) bekezdés), Az ország egyéb területein. Rows include: h) szalonna nyeselek (bőr nélkül); i) nyers bélkövér; j) 27 kg és annál nehezebb súlyú lefejtett bőrű hátzalonna; k) 24-27 kg súlyú lefejtett bőrű hátszalonna; l) 18-24 kg súlyú lefejtett bőrű hátszalonna; m) 18 kg-nál kisebb súlyú lefejtett bőrű hátszalonna; n) tepertő; o) préselt tepertő; p) sertés belsérvek (tüdő, máj, szív, lép, vese-velő és nyel együtt); r) sertésbőrke; s) sertés vastagbél; t) sertésgyomor; u) teljes sertésbél; v) tisztított sertés vékonybél; z) sertésvér.

(2) A bőrös szalonna legmagasabb nagyvágói, illetőleg nagybani ára kg-kint 20 fillérrel alacsonyabb a megfelelő lefejtett bőrű szalonnának az (1) bekezdésben megállapított legmagasabb nagyvágói, illetve nagybani áránál.

(3) A sós szalonna nagyvágói, illetőleg nagybani ára 4 fillérrel magasabb a megfelelő nyerszalonna nagyvágói, illetve nagybani áránál.

9. §. (1) A jelen rendelet szempontjából nagyvágók alatt érteni kell:

a) a vágóhid területén kívül nyílt árusítású üzlettel nem rendelkező olyan húspárosokat, akik előértékesítést a sertéstermékeknek saját számlára történő értékesítése céljából vagy bérvágatási megbízás alapján végzik le vagy vágatnak;

b) a vágóhid területén kívül nyílt árusítású üzlettel rendelkező olyan húspárosokat, akik a bérvágatási megbízás alapján a levágott sertések termékeit a vágóhidak területén értékesítik.

(2) A nagyvágók a 7. és 8. §-ban megállapított nagyvágói, illetőleg nagybani áraknál még az esetben sem kérhetnek és fogadhatnak el magasabb árakat, ha a húspáros termékeiket kisebb tételekben, vagy nem viszonteladott húspárosoknak és feldolgozóknak értékesítik (hadüzemek és egyéb nagyfogyasztók).

(3) A fogyasztási adó visszatérítése esetén az eladás helyére megállapított nagyvágói, illetőleg nagybani árakat a visszatérítés összegével csökkenteni kell.

10. §. (1) A sertésbél kitermelt nyers fehérrúknak hentesek és mészárosok által számítható legmagasabb nagyvágói, illetve nagybani árak a következők:

Table with 4 columns: Description, Budapest és környékén (1. bekezdés), A központilag ellátott területen (4. § (2) bekezdés), Az ország egyéb területein. Rows include: zsír és tepertő; zsírszalonna bőrral; zsírszalonna bőr nélkül; hús; kenyér-és tokaszalonna (bőrral); kenyérszalonna bőr nélkül; szalonna nyeselek.

11. §. (1) A sertéshúsreszeknek hentesek és mészárosok által számítható legmagasabb nagyvágói, illetve nagybani árak (a hennelévő csonttal) minden nyomatek hozzáadása nélkül történő árusításnál a következők:

Table with 4 columns: Description, Budapest és környékén (1. bekezdés), A központilag ellátott területen (4. § (2) bekezdés), Az ország egyéb területein. Rows include: rövid karaj; hosszúkaraj (papszelet); egész karaj; borsókaraj; comb; lapocka; tarja; oldalas.

Table with 4 columns: Description, Budapest és környékén (1. bekezdés), A központilag ellátott területen (4. § (2) bekezdés), Az ország egyéb területein. Rows include: kolbász és sertésdagadó; csülök; fej-farok; köröm, láb; máj és nyelv; vese-velő; tüdő, szív, lép; bőrke; sertésesont.

(2) A csont nélkül árusított kicsontozott sertéshús megdarált állapotban is — a megfelelő húsrészeknek az (1) bekezdésben megállapított áránál legfeljebb 15%-kal magasabb áron hozható forgalomba. Az így számított fogyasztói ár azonban nem lehet magasabb Budapest és környékén 420 P/kg-nál, a központilag ellátott területen 410 P/kg-nál, az ország egyéb területein pedig 360 P/kg-nál.

12. §. (1) Az összes helybeli húspárosok kérése és a közösi előjáróság javaslata alapján az illetékes közellátási felügyelőnek egyes közösi közöskökre vonatkozóan engedélyt adhat, hogy húspárosok a sertéshúsreszeket a 11. §. (1) bekezdésében megállapított áraktól eltérően, a jelen §. (2) bekezdésében megállapított egységes fogyasztói áron hozhák forgalomba.

(2) Az illetékes közellátási felügyelő engedélyje alapján számítható egységes sertéshúsárak a következők:

a) a sertéskarajnak, combnak, lapockának, tarjának, oldalának, dagadónak és csülöknek a benne lévő csonttal, minden nyomatek hozzáadása nélkül egységes fogyasztói áron történő árusításánál:

a központilag ellátott közöskökben 340 P/kg
a központilag el nem látott közöskökben 300 P/kg

b) a csont és nyomatek nélküli sertéshús árusításánál (megdarált állapotban is)

a központilag ellátott közöskökben 300 P/kg
a központilag el nem látott közöskökben 250 P/kg

c) a sertésfej, farok, köröm, máj és nyelv, vese-velő, tüdő, szív, lép, bőrke és sertésesont legfeljebb a 11. §-ban megállapított fogyasztói áron hozható forgalomba;

d) a kicsontozott sertéshús 10 kg-kint legfeljebb 2 kg nyomatek (fej, farok, köröm, máj, nyelv, vese-velő, tüdő, szív, lép és sertésesont) hozzáadásával, legfeljebb az a) pont alatt megállapított áron hozható forgalomba.

(3) Azokban a helységekben, amelyek az illetékes közellátási felügyelő engedélyt nyertek a jelen §-ban megállapított egységes árak számítására, minden húspáros csak ezeken az árakon árusíthat, a 11. §-ban a sertéshúsreszekre megállapított árak ezeken a helyeken nem érvényesíthetők.

13. §. A 7., 8., 10., 11. és 12. §-okban fel nem sorolt, vagy a felsorolástól eltérő elnevezéssel forgalomba hozott sertéstermékekért legfeljebb a sertés fej-faroknak a 11. §. (1) bekezdésében megállapított fogyasztói ár számítható.

14. §. A nagyvágók a 11. és 12. §-ban felsorolt, a 8. §-ban azonban fel nem sorolt húspáros termékekért legfeljebb a 11., illetve a 12. §-ban megállapított fogyasztói áraknál 20%-kal alacsonyabb árakat számíthatnak.

15. §. Hentesek és mészárosok a viszonteladott hentesek és mészárosok, valamint a feldolgozó részére történő eladásnál a 7. és 8. §-ban felsorolt húspáros termékekért legfeljebb a 7. és 8. §-ban megállapított árat, a 11. és 12. §-ban felsorolt, a 8. §-ban azonban fel nem sorolt húspáros termékekért pedig legfeljebb a 11., illetve a 12. §-ban megállapított áránál kg-kint 10 fillérrel alacsonyabb árakat számíthatnak.

16. §. Hentes vagy mészáros iparigazolvánnyal nem rendelkező (gazdaságok, sertéshizlalók, stb.) a 7. és 8. §-ban felsorolt sertéstermékekért legfeljebb a megállapított nagyvágói, illetve nagybani áraknál 4%-kal alacsonyabb, a 7. és 8. §-ban fel nem sorolt sertéstermékekért pedig legfeljebb a 11., illetve a 12. §-ban megállapított fogyasztói áraknál 20%-kal alacsonyabb árakat számíthatnak.

17. §. (1) A felajánlott zsiradékkészletek felvásárlására a 8050/1941. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi november hó 16-i 260. szám) 2. §-ának (2) és (3) bekezdése alapján jogosult szövetségek, húspárosok vagy vállalatok (közösi zsiradékgyűjtők).

a) Közfogyasztásra, valamint a magánfogyasztásra levágott sertések után a 8040/1941. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi november hó 16-i 260. szám) 1. §-a alapján beszoigaltatott;

b) az önálló háztartások által a 8050/1941. M. E. számú rendelet 2. §-a alapján felajánlott és átadott;

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉN BÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT Budapest, V., Arany János-utca 25. SZÁLLÍT: gőzekecszántáshoz: dorogi és baglyasaljai csépléshez: dorogi, baglyasaljai, salgótarjáni, mizserfai, kisterenyei és bárnai DARABOS ÉS KOCKASZÉN ET DOROGI ÉS SALGÓ BRIKETTET

30. S... c) az o... ahol zsira... számú ren... hó 4-i 275... radékváltó... hájért, zsir... tott nagyb... 18. §. (1) fogyasztói... a) szőtt... b) füstöl... c) füstöl... d) füstöl... e) füstöl... (2) A b... kg-kint 20... bőrű szalon... magasabb f... (3) Az (1... nem sorolt... galomba ho... ország egés... 19. §. (1) gyasztói ára... füstölt, egys... füstölt, főtt... füstölt, szá... másodrendű... másodrendű... főzve és n... szolgálva... másodrendű... bász... vadász kolb... párizsi, krin... virsli... fejsajt... borsajt... fekete hurka... véres vagy m... sült vagy fu... májas hur... (3) Az (1) vagy a felsor... zott hentesek... az ország é... 20. §. (1) A fogyasztói ára... sertésoldals... sertésfej (kicsont... sertésnyelv... sertéscsülök... sertésbél, köröm... (2) Az (1) b... füstölt, sertés... száralakkal m... jelen rendelet... gyasztói áránál... (3) Az (1) b... füstölt-főtt sert... 20%-kal magas... az előző beke... 21. §. (1) A fogyasztói ára... marhanyelv... marhaszegy csont... (2) Az (1) bel... húsrészek legm...

1942/30. M.
A 30. sz. utóje

c) az olyan területeiről érkező belföldi utasok által, ahol zsiradékjegyet nem adnak ki, a 102,630/1941. K. M. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi december hó 4-i 275. szám) 6. §-ának (1) bekezdése alapján a zsiradékjavítójeget beszerzése végett átadott szerzésért, hájért, zsír és egyéb szalonért a 8. §-ban megállapított nagybani árakat kötelesek kifizetni.

C) Hentesárúk.

18. §. (1) A lefejtett bőrű szalonnafélék legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén a következő:

a) sózott szalonna	340 P/kg
b) füstölt és paprikás szalonna	380 ..
c) füstölt vagy füstölt-főtt tokaszalonna	390 ..
d) füstölt császárhús	440 ..
e) füstölt-főtt császárhús	520 ..

(2) A bőrös szalonna legmagasabb fogyasztói ára kg-kint 20 fillérrel alacsonyabb a megfelelő lefejtett bőrű szalonnának az (1) bekezdésben megállapított legmagasabb fogyasztói áránál.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben, továbbá a 22. §-ban fel nem sorolt, vagy a felsorolattól eltérő elnevezéssel forgalomba hozott szalonna legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén 290 P/kg.

19. §. (1) A hentesáruvártmányok legmagasabb fogyasztói ára a következő:

	Budapest és környékén (4. §. (1) bekezdés)	A központilag ellátott területeken (4. §. (2) bekezdés)	Az ország egyéb területein
füstölt, egységes kolbász	450	440	410
füstölt, főtt egységes kolbász	490	480	440
füstölt, száraz, egységes kolbász	550	540	490
másodrendű füstölt kolbász	290	290	280
másodrendű füstölt kolbász főzve és meleg állapotban kiszolgálva	330	310	310
bász	360	350	340
vadász kolbász, vadász szalámi	490	470	450
párizsi, krinolin, szafaladé	360	350	340
virsli	380	370	360
fejcsajt	370	370	370
borsajt	180	180	180
fekete hurka	190	160	160
vörös vagy májas hurka	250	250	250
sült vagy füstölt, vörös vagy májas hurka	310	310	310

(2) Az (1) bekezdésben és a 22. §-ban fel nem sorolt, vagy a felsorolattól eltérő elnevezéssel forgalomba hozott hentesáruvártmányok legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén 160 P/kg.

20. §. (1) A füstölt és főtt sertéshúsok legmagasabb fogyasztói ára a következő:

	Budapest és környékén (4. §. (1) bekezdés)	A központilag ellátott területeken (4. §. (2) bekezdés)	Az ország egyéb területein
füstölt	P/kg	P/kg	P/kg
füstölt főtt	P/kg	P/kg	P/kg
füstölt	P/kg	P/kg	P/kg
füstölt főtt	P/kg	P/kg	P/kg
füstölt	P/kg	P/kg	P/kg
füstölt főtt	P/kg	P/kg	P/kg

(2) Az (1) bekezdésben és a 22. §-ban fel nem sorolt füstölt, sertéshúsok legmagasabb fogyasztói ára 20 százalékkal magasabb a megfelelő nyershús résznek a jelen rendelet 11., illetve 12. §-ának megállapított fogyasztói áránál.

(3) Az (1) bekezdésben és a 22. §-ban fel nem sorolt füstölt-főtt sertéshúsok legmagasabb fogyasztói ára 40%-kal magasabb a megfelelő füstölt sertéshús résznek az előző bekezdésben megállapított fogyasztói áránál.

21. §. (1) A füstölt és főtt marhahúsok legmagasabb fogyasztói ára a következő:

	Budapest és környékén (4. §. (1) bekezdés)	Az ország egyéb területein
füstölt	P/kg	P/kg
füstölt főtt	P/kg	P/kg
füstölt	P/kg	P/kg
füstölt főtt	P/kg	P/kg

(2) Az (1) bekezdésben fel nem sorolt füstölt marhahúsok legmagasabb fogyasztói ára 30%-kal mag-

sabb a megfelelő nyers, elsőrendű marhahús résznek a 120,000/1941. A. K. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi július hó 17-i 160. szám) 46. és 47. §-ban megállapított fogyasztói áránál.

(3) Az (1) bekezdésben fel nem sorolt füstölt-főtt marhahúsok legmagasabb fogyasztói ára 40%-kal magasabb a megfelelő füstölt marhahús résznek az előző bekezdésben megállapított fogyasztói áránál.

22. §. A 8760/1941. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi december hó 12-i 280. szám) alapján nyert engedéllyel forgalomba hozott hentesárúk legmagasabb fogyasztói ára a következő:

Hentesáruvártmányok:	Budapest és környékén (4. §. (1) bekezdés)	A központilag ellátott területeken (4. §. (2) bekezdés)	Az ország egyéb területein
füstölt, főzhető sertés esemege	510	490	470
kolbász	510	490	470
füstölt-főtt sertés esemege	550	540	470
bábsz meleg állapotban kiszolgálva	630	610	540
füstölt száraz sertés esemege	630	610	540
vagy szalámi kolbász	360	350	340
nyári szalámi	510	480	450
hússajt	490	490	470
kenőmáj és májsajt	410	410	410

Füstölt és főtt árak:

	Füstölt	Füstölt főtt	Füstölt	Füstölt főtt	Füstölt	Füstölt főtt
hátsónka egészben, csonttal	480	—	470	—	420	—
hátsónka csont nélkül	520	710	510	670	450	610
sertéslapocka csonttal, csülök nélkül	430	—	420	—	370	—
sertéslapocka csont nélkül	470	630	450	610	410	540
sonka prágai módon, gépsonka egészben	—	660	—	650	—	610
sonka prágai módon, gépsonka szeletelve	—	820	—	810	—	780
lapocka prágai módon, gépsonka egészben	—	640	—	630	—	580
lapocka prágai módon, gépsonka szeletelve	—	810	—	790	—	740
sertéscsomb	440	510	430	510	380	530
sertéskaraj	560	710	540	640	460	570
sertésárja csonttal	420	520	410	510	360	450
sertésárja csont nélkül	450	560	440	550	390	490
sertésfark	220	—	210	—	190	—
sertésfark	70	70	70	70	70	70

A rendelet további szakaszai arra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaznak, hogy a viszonteladók hány százalékkal magasabb fogyasztói árát számíthatnak, továbbá, hogy a minőségi és a védjegyes minőségi hentesárúk után milyen felár számítható és minő bruttó kereskedői hasznot lehet a megállapított legmagasabb kereskedői árakhoz hozzászámítani.

Végül intézkedik a rendelet az élősertés árak ellenőrzése érdekében az élő állatok kötelező bejelentéséről is. Kimondja t. i. a rendelet 29. §-a, hogy az élősertés árak ellenőrzése érdekében a városokban a polgármester, a községre vonatkozóan pedig az illetékes főszolgabíró minden hónap 15. napján köteles az illetékes közellátási felügyelőséghez bejelenteni a város, illetve a község területén eladott sertések előző havi legmagasabb tényleges eladási árát. A rendelet 30. §-a pedig kötelezi a városok polgármestereit és a községek elöljáróságát, hogy havonként jelentsek az illetékes közellátási felügyelőségnek az élő borjú és az élő marha alapárán a múltévi 120,000. számú árkormánybiztosítási rendelet kalkulációs alapjával szemben, ugyancsak a fogyasztói marha- és borjúhús árakban bekövetkezett mindenféle változást.

A tej és a tejtermékek legmagasabb ára.

A földművelésügyi és közellátási miniszterek július 23-án kezdődő hatállyal újonnan szabályozták és számottevő mértékben felemelték — a gazdasági helyzet és a polgármesterek kérésére — a tej és a tejtermékek árát. Az erre vonatkozó nagyfontosságú rendeleteket a továbbiakban részletesen ismerjük meg és méltatásukra csak annyit említenek fel, hogy az első világháború óta nem volt ilyen mérvű emelés a tej és a tejtermékek árában. Ennek ellenére a tejtermelés javulása és a közellátás hatékonyabbá válása miatt a tej és a tejtermékek áraiban a múltévi 120,000. számú árkormánybiztosítási rendelet kalkulációs alapjával szemben, ugyancsak a fogyasztói marha- és borjúhús árakban bekövetkezett mindenféle változást.

tak, különösen azért, mert az elégtelen takarmányozás erősen csökkentette a tejlhozamot s így a tejgazdaságok általános üzemi költségei jóval kisebb tejmennyiséget terheltek. Eppen ezért a termelés, valamint a közellátás szempontjából is hasznosabb és eredményesebb lett volna, ha a tej árát a téli és kora tavaszi hónapokban, amikor a gazdának kétszer is meg kellett gondolnia, hogy szükséges takarmánykészletét mire fordítsa, legalább 5 fillérrel emelték volna literenként és ezt az emelést követhette volna most újabb 5 filléres, vagyis a jelenlegi áremelést utólagos emelés. Hiszen erre az időre esett a borjuzások zöme s így a kellőképpen elő nem készített, továbbra is gyengén takarmányozott tehének érthetően alacsony tejjel kezdtek laktációjukat és azt előreláthatóan a szokásosnál előbb is fogják befejezni. Nagyrészt ezzel magyarázható, hogy az idén a szokásos tavaszvégi tejbőség is alig jelentkezett. Az idejében történt kisebb áremeléssel mindent meg lehetett volna előzni, vagy legalább is mérsékelni.

Most már csak azt reméljük, hogy amennyiben a költségekben a rezi vonalán nem lesz változás, a mostani tejár-emelés legalább a tejtermelés további esökkenését fogja megakadályozni és az eddig zűrgörgő forgalomban értékesített tej egyrésze is a legális tejkereskedelemben és tejipar útján kerül a fogyasztókhoz. A tejtermelésnek a közeljövőben való jelentős mennyiségű fokozódását, sajnos, a tejárak most bekövetkezett emelésétől sem várhatjuk.

Az alább ismertetendő tejrrendelet a Budapestre szállított fogyasztási tej árát 40, az ipari tej termelői árát a feldolgozó telepen, illetve vidéki városi üzemből 34 fillérben állapítja meg. Ez az ár az előzővel szemben a Budapestre szállított fogyasztási tejjel és az üzemi tejjel 10, a vidéki városokban és községekben a termelők által közvetlenül fogyasztóknak, illetve viszonteladókknak eladott tej árának 8, illetve 6 filléres emelkedését jelenti. Az ipari tej árából azonban még levonásba kerül a szállítási költség.

Ez az árrendezés teljes szakítást jelent az 1939. augusztus 26-i árrögzítéssel, amely az akkor még szerződéses alapon megállapított tejárakhoz megszabott felárak hozzászámítását rendelte el. Az új ár teljesen független bármilyen szerződéses ármegállapodástól és az elődára, valamint a vásárlóra nézve kötelező erejű.

Ezenkívül az is előnyös változtatás, hogy míg eddig az ipari tej árát az ipari tej árának megszabva, most ab bármely feldolgozó üzem.

Kimondja a rendelet azt is, hogy a termelők, illetve a termelők szövetsége a teljes tej literjéért 30 fillérrel, tejszín eladása esetén pedig kg-kint 215 pengőnél kisebb arót nem kaphat. Az ipari tejszállítók között lesznek tehát olyan termelők, akiknek az 1939. augusztusi árrögzítéskor esetleg az átlagosnál előnyösebb tejjárak voltak és azt mindeztől megtagadhatják, most viszont nem részesülhetnek a 10 filléres áremelésben, amennyiben az eddig általuk elért tejár és a most megállapított 34 filléres ipari tejár között 10 fillérnél kevesebb a különbség. Eppen ezért kimondja a rendelet, hogy megokolt esetekben a közellátási miniszter 34 fillérnél nagyobb ár kifizetésére adhat engedélyt. Viszont nagyon örvendetes éppen a kedvező viszonyok között levő és kisebb tejmennyiséggel rendelkező termelők szempontjából, hogy a 30 filléres ár nekik is minden körülmények között meg kell kapniuk.

A fogyasztási és ipari feldolgozásra szolgáló tejtételek közötti árkülönbség változatlanul megmaradt, ami a termelői tejjárak kiegyenlítése szempontjából elvileg is helytelen, de készséggel elismerjük, hogy ez a rendelkezés a városok tejjelátása érdekében ma szükségesnek mutatkozik. A rendelet a termelői tejár arányában emeli a fogyasztási tej árát is, így a tejkereskedelmi vállalatoknak jutó különbség változatlan maradt, holott tárgyilagosan meg kell állapítanunk, hogy azok jogosan számolt tarthatnak volna fokozottabb kiadásaiak megfelelő megtérítésére, annál is inkább, mert állandóan jelentős áldozatokat hoznak a főváros és a nagyobb vidéki városok tejjelátásának biztosítása érdekében. De a zűrgörgő forgalomban általánosan elsősorban fenyegetett tejszövetkezetek is nagyon rá vannak szorulva megnagyobbodott költségeik áthárításának lehetőségére. Ugy értesültünk, hogy ebben a vonatkozásban a kormány bizonyos megoldásra készült.

Addig is, amíg ez megtörténik, a tejtermelőknek maguknak kell tőlük telhetőleg régi jól bevált tejtápvóik és szövetségeik támogatására sietniük, elsősorban azáltal, hogy minden eszközzel fokozzák a tejtermelést és azt legális szerveik útján értékesítik: a zűrgörgő forgalom, a milliméter és a házi vaj- és túrógyártás teljes kiküszöbölésével. Csak ezúton remélhető, hogy a közellátás számára megfelelő tej- és tejtermék mennyiség fog rendelkezésre állni, ami ma nemcsak gazdasági, hanem honvédelmi érdek is. Bizunk abban, hogy a kormány a tejár-emeléssel kifejezésre jutott segítő szándéka a helyes útra fogja terelni a gazdáknak azt a kisszámú táborát is, akik eddig — elismertjük, többnyire kényszerűségekből és szarvasmarha állományuk fenntartása érdekében — kénytelenek voltak az értékesítésnek ezt az egyébként nem helyesíthető módját választani.

Tiszta kenderből készült hl.-es gabonazsákot, amíg a készlet tart, raktárról szállít:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZ. ÉS ÖSSZES KIRENDELTSÉGEI

- Debrecen
- Szolnok
- Nyíregyháza
- Mátészalka
- Munkács
- Ungvár
- Komárom
- Győr
- Szombathely
- Lépcsény
- Székeshely
- Szabadka

A tejáremelés igazi hatását azonban csak az esetben tudja kifejteni, ha a tejtermelés számára elegendő abrak...

A földművelésügyi miniszter 247.340/1942. F. M. sz. rendelete a tej és a tejszín legkisebb termelői árának új megállapításáról...

A 6860/1935. M. E. számú rendelet 2. §-ában és 28. §-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a közellátásügyi miniszterrel egyetértve a következőket rendeltem:

A tej és tejszín legkisebb termelői árának megállapításáról szóló 230.400/1941. F. M. számú rendelet 1. §-a akként módosul, hogy 1942. évi július hó 24. napjától tovább...

A rendelet kihirdetésének napján, július 23-án lépett hatályba.

A közellátásügyi miniszter 89.600. számú rendelete a tej és a tejtermékek legmagasabb árát következőképpen szabályozza:

I. Tehéntej és termékei.

1. §. (1) Budapest székesfőváros területén és Budapest székesfővárosnak a következő bekezdésben említett környékén a tej és egyes tejtermékek legmagasabb ára a következő:

Table with 2 columns: Termékcsoport (e.g., pasztörözött vagy államilag gümőkörmentesnek nyilvánított tehenészetekből származó tej) and Price (Fogyasztói ár).

a) pasztörözött vagy államilag gümőkörmentesnek nyilvánított tehenészetekből származó tej:

Table with 2 columns: Location (kannában, palackban) and Price (50'5, 48'5, 52' - 50' - 58' - 56' - 60' - 58').

b) közvetlenül, üzemeken kívül (Budapest székesfőváros területére tejbehozatali igazolvánnyal 6860/1935. M. E. sz. rendelet 9. §-a) felszállított teljes (nyers) tej, valamint Budapest székesfővárosban és a (2) bekezdés szerinti környéken termelt teljes (nyers) tej:

Table with 2 columns: Location (kannában, palackban) and Price (48' - 46' - 50' - 48' - 56' - 54' - 58' - 56').

pasztörözött vagy államilag gümőkörmentesnek nyilvánított tehenészetekből származó tej:

Table with 2 columns: Location (2 dl-es palackban, főlözött tej, joghurt 2 dl-es palackban, tejjel 2 dl-es papírpohárban, tejjel 2 dl-es üvegben) and Price (13 fill./palack, 14 fill./palack, 17 fill./liter, 18 fill./liter, 24 fill./palack, 28 fill./palack, 210 fill./liter, 230 fill./liter, 47 fill./pohár, 50 fill./pohár, 45 fill./üveg, 48 fill./üveg).

(2) Az (1) bekezdésben Budapest székesfőváros környékére megállapított árak Budafok, Kispeszt, Pestszent-

érzsébet, Pestszentlőrinc, Rákospalota, Újpest megyei városok, Albertfalva, Békásmegyér, Cinkota, Csepel, Mátyásföld, Pesthidekut, Pestszentimre, Pestújhely, Rákospalota, Rákoshegy, Rákoskeresztúr, Rákosliget, Rákosszentmihály és Sashalom községek területére érvényesek.

(3) Budapest székesfővárosban és környékén háhozszállítás esetén a kannatej és palacktej fogyasztói ára literenkint 2 fillérrel magasabb az (1) bekezdésben megállapított áránál...

(4) Naponta legalább 5 liter tej vétele esetén az (1) bekezdésben megállapított viszonteladói tejáratok kell felszámítani közintézmények, betegellátó és jótékony-sági intézmények, szanatóriumok, internátusok, szállodák, iskolák, cukrászok, fagyalkészítők, vendéglők, vendéglátó üzemek, kávéházak és egyéb nagyfogyasztók részére megállapított tejjel.

2. §. Budapest székesfőváros területén való forgalombahozatali céljából megvásárolt teljes tejnek a 230.400/1941. F. M. és a 247.340/1942. F. M. sz. rendelet szerinti kifizetendő termelői ára literenkint 40 fillér. Ez legmagasabb és legalacsonyabb tejjárnak tekintendő. Ugyanez az ár fizetendő ki a termelőknek a Budapest székesfővárosnak az 1. §. (2) bekezdése szerinti környékén való forgalombahozatali céljából megvásárolt tejért is.

3. §. (1) A legalább 35% zsírtartalmú teljes tej fogyasztói ára - Budapest székesfőváros és az 1. §. (2) bekezdésében említett környékének kivételével - a törvényhatósági joggal felruházott városokban nem lehet literenkint 40 fillérnél, megyei városokban 38 fillérnél, községekben pedig 34 fillérnél, viszonteladói és piaci ára pedig törvényhatósági joggal felruházott városokban 38 fillérnél, megyei városokban 36 fillérnél, községekben pedig 32 fillérnél magasabb. Azokban a törvényhatósági joggal felruházott városokban, amelyekben városi kisebb tejellátó, vagy városi tejellátó iparengedéllyel (159.000/1941. F. M. sz. rendelet, Budapesti Közlöny 1941. évi július hó 25-i 167. sz. 6. §. (1) bekezdésének k) és l) pontja) rendelkező üzem működik, a legalább 35% zsírtartalmú teljes tej felszámítható legmagasabb fogyasztói és viszonteladói ára literenkint 2 fillérrel magasabb. Minden törvényhatósági joggal felruházott város polgármestere a M. Kir. Közlétési Hivatalhoz (Budapest, VI., Nagymező-u. 1.) köteles bejelenteni, hogy a városban működik-e városi kisebb tejellátó, vagy városi tejellátó iparengedéllyel rendelkező üzem és a városban az engedélyezett literenkint 2 fillérrel magasabb ár felszámítható-e.

(2) A törvényhatósági joggal felruházott városok területére az (1) bekezdésben megállapított árak csak a város belterületén számíthatók fel. A város határában lévő egyéb lakott helyeken az (1) bekezdésben községek megállapított árak érvényesíthetők.

(3) A pasztörözött, valamint az államilag gümőkörmentesnek nyilvánított tehenészetekből származó teljes tej legmagasabb fogyasztói, valamint viszonteladói és piaci ára a teljes tejnek az (1) bekezdésben megállapított áránál literenkint 2 fillérrel magasabb.

(4) Közintézményekkel, valamint mindazokkal szemben, akik a tejkereskedést vagy tejárúszítást iparjogszólyvány alapján gyakorolják, esúpan a jelen §. (1) és (2) bekezdésben megállapított tejáratok számíthatók fel.

(5) Termelők a jelen §. szerinti fogyasztói árakat, melyek háhozszállítási jutalék címén sem növelhetők, csak abban az esetben számíthatják fel, ha a tejet a fogyasztóknak hához szállítják. Nem háhozszállítva történő értékesítés esetén csak a viszonteladói árát érvényesíthetik.

(6) Kizárólag a törvényhatósági joggal felruházott városok belterületén a teljes tejnek kereskedésből történő hához szállítása esetén a viszonteladói kereskedő jogosult háhozszállítási jutalék címén az (1) bekezdésben megállapított fogyasztói árhoz literenkint 1 fillért hozzászámítani. Egyéb helyeken a megállapított fogyasztói árakat a kereskedők sem növelhetik háhozszállítási jutalék címén.

4. §. (1) Az ipari feldolgozás céljára megvásárolt tejnek a túrógyártó, vajgyártó és a sajtyártó (érelő) iparengedéllyel (159.000/1941. F. M. sz. rendelet 6. §. (1) bekezdésének f), g) és h) pontja) rendelkező feldolgozó üzemek által helyt feldolgozó telep kifizethető legmagasabb és legalacsonyabb ára 34 fillér literenkint, a 32% zsírtartalmú tejszín legmagasabb és legalacsonyabb ára pedig 246 P/kg. Az árba bele kell számítani minden akár pénzbeli, akár egyéb előnyt, amit a termelőknek vagy a termelők szövetségének az átvevő üzem

nyújt. Ugyanezen legmagasabb és legalacsonyabb árak vonatkoznak Budapest székesfőváros és környékén telephellyel rendelkező üzemek kivételével a városi kisebb tejellátó és városi tejellátó iparengedéllyel rendelkező üzemek által helyt telep átvett teje is. Magasabb árak kifizetésére a feldolgozó, illetve városi tejellátó üzemek által az illetékes közellátási felügyelőség útján előterjesztett kérelemre, a közellátásügyi miniszter esetenként ad engedélyt. Az ipari feldolgozás céljára vagy Budapest székesfőváros 1. §. (2) bekezdése szerinti környékén kívüli történő fogyasztás céljára a 159.000/1941. F. M. sz. rendelet 6. §. (1) bekezdésének f), g), h), k) és l) pontjában felsorolt iparengedéllyel rendelkező üzemek telepén kívül átvett tej és tejszínnek az üzemek által kifizetendő termelői ára úgy állapítandó meg, hogy a feldolgozó, valamint városi tejellátó iparengedéllyel rendelkező üzemek telepén történő átvételre megállapított árból a tej, illetve tejszín összegyűjtésének és beszállításának költségei levonandók. A termelőknek, illetve a termelők szövetségének kifizetett ár azonban tej esetében literenkint 30 fillérnél, tejszín esetében pedig kg-kint 215 pengőnél nem lehet alacsonyabb.

(2) Tejszín átvétele vagy a főlözött tej, illetve savó vagy író visszazádása esetén a termelőkkel vagy a termelők szövetségével a főlözött ab feldolgozó üzem 8 fillérrel, a savó és író pedig ab feldolgozó üzem literenkint 3 fillérrel számolandó el.

5. §. (1) Budapest székesfőváros és környékének kivételével az ország egész területén a legalább 16% zsírtartalmú kimért tejjelnek a fogyasztói ára azokban a helyiségekben, amelyekben a teljes tej fogyasztói ára literenkint 34 fillér vagy annál alacsonyabb, literenkint 140 P-t, ahol a teljes tej fogyasztói ára 36 fillér vagy annál alacsonyabb, literenkint 150 P-t, ahol a teljes tej fogyasztói ára 38 fillér vagy annál alacsonyabb, literenkint 160 P-t, 40 filléres és ennél alacsonyabb tejjárnak mellett literenkint 170 P-t, 40 fillérnél magasabb fogyasztói teljes tejjárnak esetén pedig literenkint 180 P-t nem haladhat meg.

(2) A tejfel viszonteladói ára literenkint 20 fillérrel alacsonyabb az (1) bekezdésben az eladás helyére megállapított fogyasztói áránál.

6. §. A joghurt ára az ország egész területén azonos az 1. §-ban Budapest székesfőváros és környékére megállapított árral.

7. §. A főlözött tej fogyasztói ára a törvényhatósági joggal felruházott városokban literenkint 14 fillérnél, megyei városokban 12 fillérnél, községekben pedig 8 fillérnél magasabb nem lehet.

8. §. A túró legmagasabb fogyasztói és viszonteladói ára a következő:

Table with 4 columns: Termékcsoport (e.g., pasztörözött, 25% szárazanyag-tartalmú), Price (Fogyasztói ár, Viszonteladói ár).

Table with 4 columns: Location (Budapest székesfőváros és az 1. §. (2) bekezdés szerinti környékén), Price (Fogyasztói ár, Viszonteladói ár).

(2) A 25% szárazanyag-tartalmú és szárazanyagában legalább 35% zsírt tartalmazó asztali tehenőtúró néven, esomagolva forgalombahozott tehenőtúrókat kizárólag a budapesti tejvállalatok által Budapest székesfőváros területén és a jelen rendelet 1. §-ának (2) bekezdésében említett környékén felszámítható viszonteladói ára 230 P/kg, fogyasztói ára 240 P/kg.

CSEPEL-TRAKTOR 40 lóerős! Rendkívül csekély üzemeltetési költség! Hosszú élettartam! Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból! Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak! Nagy teljesítőképesség minden talajon. Több éves referenciákkal szolgálunk. Gyártja: WEISS MANFRED Acél-, Fémművei R.T., Csepel. Eladási központ: „AGRARGLOBUS” Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.T. Budapest, V. ker., Szent István-körút 12. szám - Telefon: 126-681 - Sürgőnycim: Agrobud Budapest

(3) Naponta legalább 1 kg túró vétele esetén közintézményekkel, valamint egyéb nagyfogyasztókkal szemben csupán az (1) és (2) bekezdésben megállapított viszonteladói árak számíthatók.

(4) A 30% szárazanyag-tartalmú ipari soványtúró legmagasabb ára ab termelő üzem - 95 P/kg.

9. §. (1) Friss, teljes tehéntejből tejtöltővel készített, legfeljebb 48% víztartalmú és szárazanyagában legalább 45% zsírtartalmú, egészséges, érett (legalább 1 hetes), szikkadt, elsőrendű *tehéngomolya* legmagasabb ára 240 P/kg, a sovány *tehéngomolya* legmagasabb ára pedig 170 P/kg.

(2) Az (1) bekezdésben megállapított áron túlmenően a feldolgozó üzemek a gyűjtőknek, vagy a kereskedőknek, ezek számára való tekintet nélkül a gyűjtésért, vasútra való feladásért, súlypadásért és minden egyéb költségért kg-kint összesen legfeljebb 10 fillért fizethetnek.

10. §. (1) A vaj legmagasabb ára - amely sem esomagolás, sem más címen nem növelhető - a következő:

Table with 3 columns: I., II., III. and rows for various types of butter (pasztörözött teavaj, hordóban, centrifugált vaj, etc.)

(2) Az I. oszlopban megállapított ár a vaj üzemi ára kiskereskedőknek árusító nagykereskedőkkel szemben helyi vajüzem.

A II. oszlopban megállapított ár a fogyasztóknak árusító kiskereskedőkkel szemben felszámítható üzemi ár helyi vajüzem.

A III. oszlopban megállapított ár a vaj fogyasztói ára az ország egész területén.

11. §. (1) A jelen rendeletben fel nem sorolt tejtermékeket - amennyiben az árelenőrzés országos kormánybiztosa, vagy a közellátásügyi miniszter külön rendeletben másként nem intézkedett -, csupán a 8900/1939. M. E., 8670/1940. M. E., 116.200/1941. Á. K., illetve a 130.200/1941. Á. K. számú rendeletek alapján fennálló nagybani, viszonteladói és fogyasztói áron lehet forgalomba hozni.

(2) A I. oszlopban megállapított ár a közellátásügyi miniszter által előzetesen megállapított áron lehet forgalomba hozni.

(3) A jelen rendeletben megállapított fogyasztói, valamint viszonteladói és piaci, tej-, tejfel- és tehéntúró, továbbá ipari soványtúróknál magasabb árak életbe lépésére irányuló javaslatokat a területileg illetékes m. kir. közellátási felügyelőség útján a közellátásügyi miniszterhez kell előterjeszteni.

II. Juhtej, juhgomolya, juhtúró.

12. §. A legalább 7% tejszírtartalmú, tisztán kezelt és a vevőhöz edesen érkező juhtej legmagasabb termelői ára literenkint 58 fillér.

13. §. A juhvaj legmagasabb üzemi eladási ára - a vevőre való tekintet nélkül - 520 P/kg, kiskereskedők által felszámítható legmagasabb fogyasztói ára pedig 580 P/kg.

14. §. A friss és kizárólag teljes juhtejből tejtöltővel készített, legfeljebb 50% víztartalmú és szárazanyagában legalább 52% zsírtartalmú, egészséges, érett (legalább 1 hetes), szikkadt, elsőrendű juhgomolya legmagasabb termelői ára kg-kint 3- P.

15. §. A 12. és 14. §-okban megállapított árak a vevő választása szerint a piacon vagy átvevő helyen történő átadás esetére, illetve vasútra való feladás esetén helyi feladóállomás értendő. A termelő helyen történő átvételnél a piacra, az átvevő telepre vagy a vasútra szállítás költségét a 12. és 14. §-okban megállapított árakból le kell vonni.

16. §. (1) A 12. és 14. §-okban megállapított legmagasabb termelői áron túlmenően a feldolgozó üzemek a gyűjtőknek vagy kereskedőknek - ezek számára való tekintet nélkül - a gyűjtésért, vasútra való feladásért, súlypadásért és minden egyéb költségért a 12. §-ban említett juhtej után literenkint összesen legfeljebb 3 fillért, a 14. §-ban említett juhgomolya után kg-kint összesen legfeljebb 20 fillért fizethetnek.

(2) A 14. §. szerinti juhgomolyának kiskereskedők által fogyasztókkal szemben felszámítható legmagasabb fogyasztói ára Budapest székesfővárosban és az I. §. (2) bekezdésben megállapított környékén 340 P/kg.

17. §. (1) A 14. §. szerinti juhgomolyából előállított, legfeljebb 53% víztartalmú és szárazanyagában legalább 45% zsírtartalmú *juhtúró* legmagasabb üzemi eladási ára kiskereskedők részére, forgalmi adóvaltsággal együtt:

a) Budapesten és az I. §. (2) bekezdésében felsorolt helységek területén: esomagolatlanul vagy 25 dkg-osnál nagyobb esomagolásban 350 P/kg

25 dkg-os vagy annál kisebb adagokban, celofánba vagy bélbe esomagolva 360 P/kg

b) az I. §. (2) bekezdésében fel nem sorolt helységek területén: esomagolatlanul vagy 25 dkg-osnál nagyobb esomagolásban 342 P/kg

25 dkg-os vagy annál kisebb adagokban, celofánba vagy bélbe esomagolva 352 P/kg

(2) A legfeljebb 56% víztartalmú és szárazanyagában legalább 32% zsírtartalmú, kevert túró legmagasabb üzemi eladási ára kiskereskedők részére:

a) Budapesten és az I. §. (2) bekezdésében felsorolt helységek területén 290 P/kg;

b) az I. §. (2) bekezdésében fel nem sorolt helységek területén 284 P/kg.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben megállapított üzemi eladási árak nagykereskedők részére történő eladás esetén kg-kint - 20 P-vel alacsonyabbak.

A 18-22. §-ok a viszonteladói és fogyasztói árakat szabályozzák. Fogyasztók részére történő eladásnál az ország egész területén felszámítható legmagasabb fogyasztói ár a következő:

a) juhtúró kimérve 41 P/10 dkg

25 dkg-os vagy annál kisebb adagokban, celofánba vagy bélbe esomagolva 42 P/10 dkg

b) kevert túró 36 P/10 dkg

25. §. I. Tejszínsajtok.

Krémsajt, kimérve P/kg 350 363 430

Krémsajt, adagolt, eredeti esomagolásban P/kg 410 425 490

2. Kővérsajtok.

a) Keménysajtok.

Emmenthali, elsőrendű, P/kg 480 495 560

Emmenthali, másodikrendű, P/kg 420 435 500

Parmezán, P/kg 480 495 570

Parmezán reszelt, eredeti gyári esomagolásban, P/kg 500 515 590

b) Felkeménysajtok.

Trappista, óvári, dami és olasz módra készült sajtok, P/kg 335 410 470

Márvány- (rokor-jellegű) sajtok, P/kg 415 430 500

Füstölt sajtok, P/kg 400 415 470

c) Puhásajtok.

Válpusztai, pusztadőri, 5 dkg-os darabokban, fémlemezbe esomagolva, címkével ellátva, 6 drb egy dobozban, P/12 drb 270 280 336

Pálpusztai, pusztadőri, 10 dkg-os darabokban, fémlemezbe esomagolva, címkével ellátva, 6 drb egy dobozban, P/12 drb 500 520 600

Romadour-jellegű sajtok, 5 dkg-os darabokban, fémlemezbe esomagolva, címkével ellátva, 6 drb egy dobozban, P/12 drb 245 255 300

Romadour-jellegű sajtok, 10 dkg-os darabokban, fémlemezbe esomagolva, címkével ellátva, 6 drb egy dobozban, P/12 drb 452 470 540

Romadour-jellegű sajtok, 25 dkg-os darab, fémlemezbe esomagolva, címkével ellátva, dobozban, P/dr 98 102 110

Camembert, adagolva, eredeti esomagolásban, P/kg 415 430 490

3. Félkővérsajtok.

Trappista, óvári, edami, P/kg 335 350 390

Füstölt sajtok, P/kg 345 360 400

4. Soványsajtok.

Trappista, P/kg 280 295 360

Pogácsásajt: a) 30 drb-kint, pergamentpapírban csomagolva, 60 drb egy ládában, P/60 drb 250 265 310

b) 5 drb-kint, pergamentpapírban csomagolva, 60 drb egy ládában, P/60 darab 258 274 324

c) 5 drb-kint, celofánba csomagolva, 60 drb egy ládában, P/60 drb 262 276 324

5. Ömlesztett kővérsajtok.

a) Emmenthali sajtból előállítva.

1. Tömbesomagolásban, P/kg 405 420 480

2. Dobozos csomagolásban, dobozokint nettó 20 dkg, 6 szelet egy dobozban, fémlemezbe csomagolva, címkével ellátva, P/6 drb 88 92 106

b) Egyéb tehénsajtából előállítva.

1. Tömbesomagolásban, P/kg 380 395 450

2. Béibe töltve (kolbászsajt), P/kg 395 410 460

3. Dobozos csomagolásban, dobozokint nettó 20 dkg, 6 szelet egy dobozban, fémlemezbe csomagolva, címkével ellátva, P/6 drb 84 88 102

6. Ömlesztett félkővér - bármilyen tehénsajtából előállított - sajtok.

a) Tömbesomagolásban, P/kg 320 335 396

b) Dobozos csomagolásban, dobozokint nettó 20 dkg, 6 szelet egy dobozban, fémlemezbe csomagolva, címkével ellátva, P/6 drb 76 80 96

26. §. Juhtejből és elegyitejből készült sajtok legmagasabb ára.

1. Kővérsajtok.

a) Trappista-jellegű sajtok, P/kg 380 395 450

b) Márvány- (rokor-jellegű) sajtok (merinofort) karikában, P/kg 615 630 720

Ugyanaz adagolva, eredeti esomagolásban, 3 dkg-os darabokban, 16 darab egy dobozban, P/16 drb 330 340 432

Ugyanaz passzírozott, adagolva, eredeti esomagolásban, 5 dkg-os darabokban, P/6 drb 200 210 240

c) Füstölt sajtok (parenica, ostyepka), P/kg 420 435 500

2. Félkővérsajtok.

Füstölt sajtok (parenica, ostyepka), P/kg 330 345 400

A 27-39. §-ok az egyéb sajtok árára vonatkozó rendelkezéseket tartalmazzák, továbbá a *casain* árát kilogrammonként 450 pengőben szabják meg.

Egyéb mezőgazdasági termények legmagasabb ára.

A többi mezőgazdasági terményár-rendelettel egyidejűen folyó hó 23-án adta ki a közellátásügyi miniszter 90.000. számú rendeletét, amely egyidejűleg lépett hatályba. E rendeletével a közellátásügyi miniszter a hüvelyesek, olajos- és egyéb magvak, a köles és a hajdina, a mák, mustármag, kőménymag, ánizsmag és koriándermag, a kendermag, a rostkendermag, a heremagfélék, a fűmagvak, a takarmányrépa és a komló, továbbá a kenderkóró, lenkóró és magtenszalma, a vöröses fokhagyma, a dughagyma, a szalastakarmányfélék és a szalma termelői, valamint nagy- és kiskereskedői árát szabályozta.

A rendeletnek a termelőket érintő legfontosabb rendelkezéseit az alábbiakban ismertetjük:

A rendelet I. fejezete az I. §-ban a magvakra, takarmányrépára és komlóra vonatkozó általános minőségi feltételeket szabályozza, a 2. § pedig a hüvelyesek termelői árát a következőképpen szabja meg:

(1) A legfeljebb 2% idegen anyagot tartalmazó *bab* legmagasabb termelői ára a gyűjtőkereskedő vagy bizo-

Advertisement for 'Tavasziak NITROGÉN ellátása' featuring 'PÉTI SÓ-val' (Péti Salt) with ammoniacal fertilizers. Includes contact information for Péti Nitrogénművek R.-T., Budapest, V., Nádor-u. 21.

mányos raktárába, illetve vasútra szállítva 100 kg-kint a következő:

fehér szokvány- és gyöngybab	59— P
fehér hosszú és lapos, gömbölyű és hosszú fűrj- és egyszínű szines bab	64— P
tarka, vegyes és egyéb bab	56— P

(2) Legfeljebb 2% idegen anyagot tartalmazó hántolatlan, előzsizsikmentes borsó legmagasabb termelői ára 10 tonnás vasúti kocsi vagy uszályba rakva 100 kilogrammonként a következő:

sárga (Viktória)	53— P
zöld (Express)	45— P

(3) Az együttesen legfeljebb 5% idegen anyagot és léhaszemet tartalmazó, előzsizsikmentes lenese legmagasabb termelői ára 10 tonnás vasúti kocsi vagy uszályba rakva 100 kg-kint a következő:

kiszemű	54— P
középszemű (mely 35—55% 6 mm-es vagy ennél nagyobb szemet tartalmaz)	64— P
nagyszemű	74— P
természetlenül fogva előzsizsikmentes erdélyi lenese bármely háromszék- és udvarhelyvármegyei feladóállomáson	74— P

(4) Az alábbi tisztaságra hüvelyesek legmagasabb termelői ára a gyűjtőkereskedő vagy bizományos raktárába, illetve vasútra szállítva 100 kg-kint a következő:

96% tisztaságú szósóbükköny	115— P
96% .. pannonbükköny	50— ..
96% .. édes esillagfürt	35— ..
96% .. keserű esillagfürt	28— ..
94% .. tavaszi (homoki) és őszi tukarmány (mezel) borsó	60— ..
95% .. esieserborsó	53— ..
95% .. szeges borsó	40— ..
95% .. lóbab	50— ..
96% .. tavaszi bükköny	40— ..

(5) 10 tonnánál kisebb tételek vétele esetében a (2) és (3) bekezdésben megállapított legmagasabb termelői borsó- és leneseárakból a tényleg felmerülő gyűjtési költséget, a vasútra fuvarozás, hajóba rakás költséget, az út, illetve az átrakás folyamán előálló 0,5%-os hiányt le kell vonni.

(6) A jelen §-ban megállapított árak — a szósóbükköny árának kivételével — 1942. évi november hó 1-től 1943. évi július hó 31-ig minden hónap első napján 100 kilogrammonként — 20 pengővel emelkednek.

A rendelet 3—5. §-ai a bab, borsó, lenese és egyéb hüvelyesek nagy- és kiskereskedői árára vonatkozó rendelkezéseket tartalmazzák.

A 6. §-szabja meg a köles és hajdina termelői árát. Mégpedig a rostált, lisztkörmes köles (fehér, vörös, szürke vagy japánköles) legmagasabb termelői ára az ország bármely feladó állomásán métermázsánként 32 pengő, a szokványos tisztaságú, rostált, legalább 60 kg hl. súlyú hántolatlan hajdina (pohánka) legmagasabb termelői ára pedig bármely feladó állomásán métermázsánként 36 pengő az eladó költségére tíz tonnás vasúti kocsi vagy uszályba berakva. Ezek a legmagasabb árak folyó évi október 1-től 1943. május 31-ig minden hónap első napján métermázsánként 20 fillérrel emelkednek. Kereskedők a legmagasabb termelői árakhoz az általuk fizetett fuvardíjon kívül métermázsánként legfeljebb 150 pengő kereskedői ártöbbletet számíthatnak hozzá.

A rendelet 7. §-a következőképpen állapítja meg a mák, mustármag, köménymag, ánizsmag és koriándermag termelői árát a vevő raktárába szállítva, illetőleg vasúti kocsi vagy uszályba rakva métermázsánként:

1. A legfeljebb 2% idegen anyagot tartalmazó tisztított mák legmagasabb termelői ára métermázsánként 175 pengő, amely ár folyó évi október 1-től december 31-ig minden hónap első napján métermázsánként 2 pengővel emelkedik.

2. A legfeljebb 2% idegenanyagot tartalmazó fehér mustármag legmagasabb termelői ára 100 kg-kint 160— P, az ugyanilyen tisztaságú fekete mustármag legmagasabb termelői ára pedig 100 kg-kint 100— P. Ezek az árak 1942. évi október hó 1-től 1943. évi július hó 31-ig minden hónap első napján 100 kg-kint 1— P-vel emelkednek.

3. A legfeljebb 2% idegenanyagot tartalmazó köménymag legmagasabb termelői ára 100 kg-kint 380— P. Ez az ár 1942. évi október hó 1-től 1943. évi július hó 31-ig minden hónap első napján 100 kg-kint 2— P-vel emelkedik.

4. A legfeljebb 2% idegenanyagot tartalmazó édes köménymag legmagasabb termelői ára 100 kg-kint 300— P. Ez az ár 1942. évi október hó 1-től 1943. évi július hó 31-ig minden hónap első napján 100 kg-kint 2— P-vel emelkedik.

5. A legfeljebb 2% idegenanyagot tartalmazó ánizsmag legmagasabb termelői ára 100 kg-kint 350— P. Ez az ár 1942. évi október hó 1-től 1943. évi július hó 31-ig minden hónap első napján 100 kg-kint 2— P-vel emelkedik.

6. A legfeljebb 2% idegenanyagot tartalmazó koriándermag legmagasabb termelői ára 100 kg-kint 80— P. Ez az ár 1942. évi október hó 1-től 1943. évi július hó 31-ig minden hónap első napján 100 kg-kint 1— P-vel emelkedik.

A 8—9. §-ok a fentebb felsorolt magvak nagy- és kiskereskedői árát szabályozzák.

A 10—11. §-ok állapítják meg az olajosmagvak termelői árát a következőképpen:

10. §. (1) A szokványos tisztaságú repcemag (káposztarepce- vagy réprepce) legmagasabb feladóállomási ára 100 kg-kint 68— P.

(2) Az 5%-nál több idegen keveréket nem tartalmazó vadrepce legmagasabb feladóállomási ára 100 kg-kint 52— P.

(3) Az olajgyártási célokra termelt, érett, rostált, szokványos tisztaságú, olajlenmagnak megfelelő szemmagyságú tavaszi, vagy őszi lenmag legmagasabb feladóállomási ára 100 kg-kint 75— P.

(4) A rostra termelt, érett, rostált, szokványos tisztaságú, apró szemű, úgynevezett rostlenmag legmagasabb feladóállomási ára 100 kg-kint 67— P.

(5) A szokványos tisztaságú, rostált, megengedetten enyhe dohszagú, fehér, szürke, vagy eszikos napraforgómag legmagasabb feladóállomási ára 100 kg-kint 50— P. Ehhez az árhoz 1942. évi november hó 1-től 30-ig történő szállítás esetén 150 P/q, 1942. évi december hó 1-től 31-ig történő szállítás esetén 3 P/q felár számítható hozzá.

(6) A szokványos tisztaságú, rostált, megengedetten enyhe dohszagú tökmag legmagasabb feladóállomási ára 100 kg-kint 65— P.

(7) A szokványos tisztaságú, rostált, egészséges szójabab legmagasabb feladóállomási ára 100 kg-kint 60— P.

(8) A m. kir. földművelésügyi miniszter által jóváhagyott érdekképviseleti megállapodásban körülírt minőségű, tektalanított ricinuszmag legmagasabb feladóállomási ára 100 kg-kint a következő:

I. osztályú	70— P
II. osztályú	75— P

(9) A 96% tisztaságú olajborsómag legmagasabb feladóállomási ára 100 kg-kint 58— P.

(10) A 96% tisztaságú gombórkamag legmagasabb feladóállomási ára 100 kg-kint 65— P.

A 11. §- értelmében a fenti feladóállomási árak függetlenül a leszállított mennyiségtől és a termelő költségén vagonba rakott árura vonatkoznak. A vadrepce magra megállapított árból azonban 50 métermázsánál kisebb mennyiségű vadrepce mag szállítása esetén a szállítói tételre és a tíz tonnás vasúti kocsi rakományra vonatkozó fuvardíjak különbözete a vevő által levonandó, úgyszintén levonandóak a vevő által levonandó árakból is 50 métermázsánál kisebb mennyiség szállítása esetén, mégpedig métermázsánként 150—5 pengő gyűjtési jutalékok lehet levonni.

A 12. §- a kendermag legmagasabb termelői árát szokványos tisztaság esetén bármely feladóállomáson métermázsánként 120 pengőben szabja meg. A helyi földi termésű, magas növésű, legalább 96% tisztaságú és legalább 85% csirázóképességű rostkendervetőmag legmagasabb termelői ára bármely feladóállomáson métermázsánként 150 pengő, a szegedi Országos Kender-, Len- és Olajnövénytermesztési Kísérleti Intézet által ölmézárólt vetőmagból vetett és ugyanezen intézet által ellenőrzött és ölmézárólt rostkendervetőmag legmagasabb termelői ára pedig bármely feladóállomáson métermázsánként 180 pengő.

A 13—14. §-ok a rostkendervetőmag kereskedői eladási árát szabályozzák.

A rendelet 15. §-a állapítja meg a heremagfélék termelői árát mégpedig a következőképpen:

15. §. (1) A 90% tisztaságú és legfeljebb 1% arankatartalmú, nyers löheremag legmagasabb termelői ára az ország egész területén 100 kg-kint 230— P.

(2) A 3070/1941. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi május hó 8-1 104. szám) 1. §-ának (1) bekezdésében említett területen termelt, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% arankatartalmú nyers erdélyi löheremag legmagasabb termelői ára 100 kg-kint 240— P.

(3) A 90% tisztaságú, legfeljebb 1% löheretartalmú, nyers, arankás lucernamag legmagasabb termelői ára az ország egész területén 100 kg-kint 385— P.

(4) A 90% tisztaságú, legfeljebb 2% vérfümagot tartalmazó hámozatlan baltacimnag legmagasabb termelői ára az ország egész területén 100 kg-kint 80— P.

(5) Amennyiben a nyers löheremag tisztasága 90%-nál kisebb, az (1) és (2) bekezdésben a 90%-os löheremagra megállapított árból súlyszázalékonként 15%-ot kell levonásba hozni. Ha a nyers löheremag tisztasága a 90%-ot meghaladja, minden súlyszázaléktöbblet után 15% fizethető ki az (1) és (2) bekezdésben megállapított árak felett. Az 1%-nál magasabb arankatartalmú löheremagnak az (1) és (2) bekezdésben megállapított szintnél alatti ára a vevő és eladó közötti megállapodás tárgya.

(6) Amennyiben a nyers lucernamag tisztasága 90%-nál kisebb, a (3) bekezdésben a 90%-os lucerna-

magra megállapított árból súlyszázalékonként 6—100 kg-kint a következő összegeket kell levonásba hozni:

85—90% közötti tisztaságnál	550 P
80—85%	6— ..
70—80%	675 ..
70% alatti tisztaságnál minden további súlyszázaléktól	750 ..

1%-nál magasabb löheretartalom esetében 4%-ig a többlet után löhereszázalékonként 2%-kal, 4—10% közötti löheretartalom esetén pedig minden további súlyszázalék után 3%-kal alacsonyabb ár fizetendő ki a 90%-os nyers árura megállapított áránál. A 10%-nál magasabb löheretartalmú nyers lucernamag ára a 10% löheretartalmú nyers lucernamagra megállapított ár alatt a vevő és eladó közötti megállapodás tárgya. Ha a nyers lucernamag tisztasága a 90%-ot meghaladja minden súlyszázaléktöbblet után 100 kg-kint 550 P fizethető ki a (2) bekezdésben megállapított ár felett.

(7) Az alatti tisztaságú heremagfélék legmagasabb termelői ára az ország egész területén 100 kg-kint a következő:

a) 95% tisztaságú bíborheremag	150— P
b) 94% tisztaságú, legfeljebb 2% svéd heremagot tartalmazó fehér heremag	360— P
c) 95% tisztaságú korlós lucernamag	290— P
d) 94% tisztaságú koros (svéd) heremag	340— P
e) 90% tisztaságú nyulszapukamag	230— P
f) 94% tisztaságú fehér somkórómag	150— P
g) 94% tisztaságú szarvaskeremag	260— P
h) 92% tisztaságú szeradellamag	150— P
i) 94% tisztaságú eperheremag	400— P
j) 97% tisztaságú évelő magyar vörösheremag	350— P

(8) Amennyiben az előző bekezdésben felsorolt heremagvak tisztasága nem éri el az előírt tisztasági százalékokat, a (7) bekezdésben megállapított árból súlyszázalékonként 15%-ot kell levonni, ha pedig meghaladja az előírt tisztasági százalékokat, minden súlyszázaléktöbblet után 2% fizethető ki a (7) bekezdésben megállapított ár felett.

A fümag termelői árát a rendelet 16. §-a a következőképpen szabályozza:

16. §. (1) Az alatti tisztaságú és csirázóképességű zsepelvetőmagvak és egyenértékű fümagvak legmagasabb termelői ára az ország egész területén 100 kg-kint a következő:

84% tisztaságú, 80% csirázóképességű esomós ebri 200— P, 84% tisztaságú, 80% csirázóképességű magas (francia) perje 240— P, 94% tisztaságú, 88% csirázóképességű szállás (olasz) perje 200— P, 94% tisztaságú, 88% csirázóképességű réti esenkesz 200— P, 95% tisztaságú, 88% csirázóképességű réti komócsin 220— P, 94% tisztaságú, 88% csirázóképességű kurta (angol) perje 240— P, 84% tisztaságú, 86% csirázóképességű juhcsenkesz 300— P, 84% tisztaságú, 86% csirázóképességű réti perje 400— P, 90% tisztaságú, 88% csirázóképességű tarackos tippán 330— P, 90% tisztaságú, 88% csirázóképességű cernatippán 330— P, 84% tisztaságú, 86% csirázóképességű ligetperje 600— P, 95% tisztaságú, 85% csirázóképességű taréjos cincor 410— P, 70% tisztaságú, 65% csirázóképességű réti esenkesz 400— P, 84% tisztaságú, 86% csirázóképességű sovány perje 430— P, 70% tisztaságú, 70% csirázóképességű aranyzab 700— P, 86% tisztaságú, 85% csirázóképességű magyar (árva) rozsnok 200— P, 86% tisztaságú, 80% csirázóképességű merev rozsnok 250— P, 90% tisztaságú, 88% csirázóképességű tarackos vörös esenkesz 270— P, 90% tisztaságú, 90% csirázóképességű taréjos buzafű 250— P, 90% tisztaságú, 90% csirázóképességű andár buzafű 250— P, 85% tisztaságú, 80% csirázóképességű sziki mézpázsit 400— P, 95% tisztaságú muharzag 40— P, 95% tisztaságú cukorleirokmag 40— P, 95% tisztaságú seprőleirokmag 28— P, 96% tisztaságú, 90% csirázóképességű óriási esibehurmag 55— P, 96% tisztaságú, 90% csirázóképességű aprószemű esibehurmag 50— P, 95% tisztaságú, 80% csirázóképességű szudánfümag 70— pengő.

(2) Az előbbi bekezdésben előírt alacsonyabb vagy magasabb tisztaságú áru legmagasabb ára súlyszázalékeltérésekenként 2%-kal alacsonyabb, illetve 15%-kal magasabb az előbbi bekezdésben megállapított áránál. Muharzag, cukorleirokmag, seprőleirokmag, esibehurmag és szudánfümagnál azonban a levonás súlyszázalékonként csak 15%.

(3) Az (1) bekezdésben előírt alacsonyabb vagy magasabb csirázóképességű áru legmagasabb ára a csirázóképességeltérés minden százaléka után 15%-kal alacsonyabb, illetve magasabb az (1) bekezdésben megállapított áránál.

A gyökér- és gumónövénymagvak termelői ára a 17. §- szerint:

(1) Az alábbi tisztaságú és csirázóképességű gyökér- és gumónövénymagvak legmagasabb termelői ára az ország egész területén 100 kg-kint a következő: 90% tisztaságú, 75% csirázóképességű csikó- (marok) répmag 280— P, 96% tisztaságú, 92% csirázóképességű tarlórépmag 200— P, 90% tisztaságú, 75% csirázóképességű cikóriamag 1200— P, 90% tisztaságú, 75% csirázóképességű takarmányrépmag 160— P, 97% tisztaságú

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111—310, 112—914

Sürgőny cím: MEGALIER, BUDAPEST

Foglalkozik: Mindennemű tenyésztés és használat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, hízalási hitelek nyújtásával.

Gazdatársadalmi intézmény. Mindennemű állatgyógyászati legelőnyösben lebonnyoltunk. Meghívásra a szakértőnket a helyszínre küldjük.

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK: BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú és juhkórnál; Budapest - Ferencváros - Marhavásártér; Sertéseknel: Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

ságú, 80% esirázóképességű vöröshagyma 1400 pengő.

(2) Az előző bekezdésben előírtnál alacsonyabb vagy magasabb tisztaságú áru legmagasabb ára súlyszázalékeltérősenként 15%-kal alacsonyabb, illetve magasabb az előző bekezdésben megállapított árnál.

(3) Az (1) bekezdésben előírtnál alacsonyabb vagy magasabb esirázóképességű áru legmagasabb ára a esirázóképességeltérés minden százaléka után 15%-kal alacsonyabb, illetve magasabb az (1) bekezdésben megállapított árnál. A tisztaság hiánya, vagy többlete és a esirázóképesség hiánya vagy többlete egyenlő arányban kiegészíthetik egymást.

A 18. §. a bere- és fűmagnaknál számítható kereskedői ártöbbletet szabályozza.

A 19. §. kimondja, hogy az egészséges, legfeljebb 5% földes részt tartalmazó takarmányrépa legmagasabb termelői ára nyílt piacon, vagy hazhoz, illetve vasútra szállítva métermázsánként 3 pengő, amely ár folyó évi december 1-től 1943. április 30-ig minden hó 1-én métermázsánként 30 fillérrel emelkedik.

A 20. §. értelmében a belföldi termésű, szákbá tömött vagy préselt és vasúti kocsi rakott komló felvásárlási ára tisztaságban métermázsánként bármely feladóállomáson a következő: I. minőségű 700 pengő, II. minőségű 600 pengő, III. minőségű 500 pengő.

A 21. §. a komló közvetítő kereskedői árát szabályozza.

A rendelet II. fejezete a 22-23. §-ban a kender- és lenkóró, valamint a maglenszalma legmagasabb árát állapítja meg. Az 1942-ben termelt lombmentes kenderkóró métermázsánkénti legmagasabb termelői eladási ára a következő: I. osztályú 17 pengő métermázsánként, II. osztályú 12 pengő métermázsánként. Az ideai termésű lombmentes kenderkóró legmagasabb termelői eladási ára az I. osztályú lombmentes kenderkóró árának 75%-a. Az ideai termésű gubós vagy gubózott lenkóró legmagasabb termelői eladási ára: I. osztályú 2750 P/q, I. B. oszt. 2450 P/q, II. oszt. 2050 P/q, III. oszt. 14 P/q. A folyó évben termelt, kaszált és csépeit, szokványos módon préselt maglenszalma termelői ára métermázsánként: I. oszt. 12 P, II. oszt. 10 P.

A rendelet III. fejezete a vöröshagyma és fokhagyma termelői árát a következőképpen szabja meg:

24. §. (1) A vöröshagyma termelői feladóállomási ára a következő:

Table with columns: Elsőrendű export-minőség P/q, Másodrendű minőség P/q, mákói egyéb, mákói egyéb. Rows: 1. 1942. VII. 23-X. 15, 2. 1942. X. 16-1943. I. 31, 3. 1943. II. 1 - a gazdasági év végéig.

Table with columns: 1. 1942. VII. 23-X. 15, 2. 1942. X. 16-1943. I. 31, 3. 1943. II. 1 - a gazdasági év végéig. Values: 15-14-1150-11, 17-16-1350-13, 1950-1820-15-1450.

(2) A fokhagyma termelői feladóállomási ára a következő:

Table with columns: Elsőrendű minőség P/q, Közép-minőség P/q, Másodrendű minőség P/q. Rows: 1. 1942. VII. 23-X. 15, 2. 1942. X. 16-1943. I. 31, 3. 1943. II. 1 - a gazdasági év végéig.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben megállapított árak legmagasabb és legalacsonyabb áraknak tekintendők. Ezeketől eltérő árát a termelők részére kifizetni nem szabad.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben megállapított árak a termelői költségére vasúti kocsihoz vagy állomási raktárhoz szállított áru vonatkozásban. Másutt történő átvétel esetén a vasútra, illetve állomási raktárhoz szállítás tényleges, illetve szokásos költségét a megállapított termelői árból le kell vonni.

(5) Ha a termelő közvetlenül a fogyasztónak ad el - akár nyílt piacon, akár házhozszállítva - kis tételben hagymát az (1) és (2) bekezdésben megállapított termelői árhoz vöröshagymánál, kg-ként legfeljebb 3 fillért, fokhagymánál pedig kg-ként legfeljebb 6 fillért számíthat hozzá.

A 25. §. szabályozza a vöröshagyma és fokhagyma nagy- és kiskereskedői árát, a 26. §. pedig a dughagyma termelői árát a következőképpen állapítja meg:

26. §. (1) A dughagyma legmagasabb termelői ára bármely feladóállomáson a következő:

Table with columns: Elsőrendű hosszúkás mákói dughagyma, 15 mm átmérőig, Elsőrendű hosszúkás mákói dughagyma, 15-25 mm átmérőig, Elsőrendű gömbölyű dughagyma, 20 mm átmérőig, Elsőrendű gömbölyű mákói dughagyma, 20-25 mm átmérőig.

(2) A dughagymának az (1) bekezdésben megszabott legmagasabb termelői ára 1942. évi október hó 1-től kezdődően 1943. évi április hó 30-ig minden hónap első napján q-ként 250 pengővel emelkedik.

A 27. §. a dughagyma nagy- és kiskereskedői árát szabja meg.

A rendelet IV. fejezete a szalastakarmányok és a szalma termelői árát a következőképpen szabályozza:

28. §. (1) A laza állapotban eladott szalastakarmányok és szalmafelek legmagasabb termelői árát az alábbi táblázat tünteti fel, a felsorolt paritásos csomópontokon vasúti kocsihoz kiszállítva métermázsánként pengőben.

(2) Csík, Háromszék, Udvarhely és Maros-Torda megyék területén a laza állapotban eladott szalastakarmányok és szalmafelek legmagasabb termelői ára az összes

feladóállomáson egységesen, vasúti kocsihoz kiszállítva a következő:

Table with columns: Elsőrendű lucernaszena, lóhereszena, baltacimszena, zabosbükknönszena, muharszena, rétiszena, Fél édes rétiszena, Savanyú vagy erősen ázott rétiszena, Az (1) bekezdésben felsorolt elsőrendű takarmányszalmák, Elsőrendű rozsalmaszalma, Az (1) bekezdésben felsorolt egyéb szalmák és alomszalmák, Elsőrendű zsupszalma.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben nem említett feladóállomásokon a legmagasabb termelői ár a feladóállomás és az (1) bekezdésben megjelölt hozzá legközelebbi fuvardíjtávolságra eső paritásos csomópont közötti bruttó (a fuvarlevél díjával, mérlegdíjjal, vasúti költsépponyvadíjjal és külföldi díjjal, összesen és legfeljebb azonban -52 P/q-val növelt) vasúti fuvar költséggel alacsonyabb az (1) bekezdésben a legközelebbi fuvardíjtávolságra eső csomóponttal megállapított árnál.

A rendelet 29. §-a kimondja, hogy termelők által közvetlenül a fogyasztók részére nyílt piacon történő eladásnál - Budapest székesfőváros és környékek kivételével - a fenti legmagasabb termelői árhoz q-ként legfeljebb 60 fillér, hához szállítva történő eladásnál pedig q-ként legfeljebb 1- pengő ártöbblet számítható. Termelők által Budapest székesfőváros és környékének területén közvetlenül fogyasztóknak eladott saját termésű szalastakarmányok és szalmafelek legmagasabb termelői árát a 29. §. a következőképpen állapítja meg:

Table with columns: Elsőrendű lucernaszena, lóhereszena, baltacimszena, zabosbükknönszena, muharszena, rétiszena, Fél édes rétiszena (pl. harsági), Savanyú vagy erősen ázott rétiszena, Az (1) bekezdésben felsorolt elsőrendű takarmányszalmák, Az (1) bekezdésben felsorolt egyéb szalmák és alomszalmák, Elsőrendű zsupszalma.

A 30-35. §-ok a szalastakarmányok és szalmafelek nagy- és kiskereskedői árát állapítják meg és a 33. §. az egyes vasúti csomóponti állomásokra préselt áruk vagontételben történő eladásánál felszámítható legmagasabb árakat táblázatba foglalja össze.

A rendelet V. fejezete a záró rendelkezéseket tartalmazza és kimondja, hogy a rendelet valamennyi armegállapítása folyó évi július 23-án lépett életbe.

Adatok a kisbirtok termelési eredményeinek vizsgálatához.

Nem birtokpolitikai jelentősége legnagyobb annak a kérdésnek, hogy a kisbirtok termelő többet, vagy a nagybirtok. Nem is birtokpolitikai szempontból óhajtuk itt vizsgálni ezt a kérdést, amelyet amúgysem a gazdasági racionalizmus fog a maga idején eldönteni, hanem nemzetpolitikai és társadalmi politikai érdek. Nagyon fontos a kérdés alapos és nyomatékosan tegyük hozzá - tárgyilagossá vizsgálata, mert emberek millióinak jóléte függ ettől, a földművelő emberek millióinak, a fogyasztó emberek millióinak és az embermilliókat magában foglaló állam és nemzet anyagi meg lelki jóléte.

Személyes tapasztalatokból az egyik oldal javára is, a másik oldal javára is lehetne példákat felhozni. De ha ismert nagybirtokok kitérő termelési és emberfoglalkoztató eredményeire hivatkozunk, akkor joggal mondhatjuk, hogy nem minden nagybirtok ilyen. S ha a tisztántúli vagy duna-tiszközi kisbirtok silány termést adó pipacsos mezőit, vagy gyatra állatállományát említik, jogosan hivatkozhatnak a kecskeméti és nagykovácsi kertikultúrára, avagy a répevölgyi vagy vágvölgyi kiscsászák belterjes gazdálkodására. Kénytelenek vagyunk tehát a miunk tapasztalatához és tudomásához a statisztika segítségét hívni, ha országos viszonylatban akarunk a kérdéstről tájékozódni. A statisztika sok mindenre adhat megbízható felvilágosítást, ha keményen és igazán akarjuk, de ki is ragadhatunk belőle adatokat, ha valaki előre kikövetkeztetett állításhoz, előre megfogalmazott ítélethez akarunk megokolást keresni.

Aki a kisbirtok és nagybirtok termelő tehetőségét a statisztikából akarja megmutatni vagy megmutatni, annak nem szabad egy évet, vagy egy tájat, vagy egy terményt kiválasztani és erre rámutatni: ecce -, hanem hosszabb időköz, nagyobb vidék, több termény összehasonlító statisztikai adatait kell vizsgálnia és a véleményalkotáshoz feltárnia. Mert mi jelentősége vagy bizonyító ereje lehet a statisztika olyatén fel-

Large table with columns: Megnevezés, Budapest, Székesfehérvár, Szombathely, Komárom, Pécs, Szeged, Kassa, Miskolc, Debrecen, Kolozsvár, Győrök. Rows: Elsőrendű lucernaszena, lóhereszena, baltacimszena, zabosbükknönszena, muharszena, rétiszena, Fél édes rétiszena (pl. harsági), Savanyú vagy erősen ázott rétiszena, Elsőrendű minőségű, illetve teljesen egészséges takarmányszalma, Elsőrendű rozs alomszalma, Egyéb egészséges szalmák és alomszalmák, Elsőrendű zsupszalma legmagasabb termelői ára az ország bármely vasúti feladóállomásán 650 P/q.

STEN... ENDÖK:... uboknál:... ásártér... ásártér

használásának, amely az OMGE kitűnő üzemszatisztikai kiadványaihoz egy évet, egy országosrésznek a számtartásban résztvevő üzemeinek és néhány terménynek termésadatait ragadja ki annak bizonyítására, hogy a kisbirtok termelése nagyobb, mint a nagybirtoké és ennek azzal kíván nagyobb súlyt adni, hogy ezek az adatok „hivatalos kimutatásból” valók. Az OMGE 1939. évre vonatkozó üzemszatisztikai kimutatása szerint ebben az évben a dunántúli 94 adatszolgáltató kisüzem termésátlagai búzában, kukoricában és burgonyában valóban nagyobbak voltak, mint a 28 adatszolgáltató középbirtoké, vagy a 24 adatszolgáltató nagyüzemé és a kistápai 37 kisüzem termésátlagai kukoricában és burgonyában csakugyan nagyobbak voltak, mint a 8 adatszolgáltató középbirtoké és a 7 adatszolgáltató nagyüzemé. Különben az OMGE számtartási adatgyűjtésének más évről megállapított termés-átlagadatai nem mutatják ezeket a kisüzemek javára látszó eltéréseket. Lehet-e tehát ezzel az egy adattal azt az általános érvényességű következtetést megerősíteni, hogy „termelési szempontból is a kisbirtok az egészségesebb birtokforma”? És nem kell-e általános következtetések levonásához általános adatokra támaszkodni?

Mert ha ezt tesszük, akkor valóban hivatalos, a m. kir. központi statisztikai hivatal adatai azt mutatják, hogy a termés átlaga 1939-ben így alakult a Dunántúli és a Kistápa környékén:

	Dunántúl			Kistápa		
	kis-birtok	közép-birtok	nagy-birtok	kis-birtok	közép-birtok	nagy-birtok
Búza	96	105	117	103	122	131
Rizs	74	80	85	80	91	98
Árpa	83	96	104	89	103	109
Zab	87	94	102	85	96	99
Kukorica	126	128	133	115	124	132
Burgonya	433	482	559	493	532	638

A statisztikai bizonyítás alapvető szabálya szerint tehát így dől össze egy állítás kártyavára, amelyhez az építőnek sikerült az összes adukat magának kiválasztania. Az így kiválasztott adatok alapján azt szabad mondani: Lám előfordulhat az is, hogy egy évben, egyes helyeken a kisbirtokok egyes csoportjai nagyobb terméseredményeket érnek el, mint a nagybirtokok egyes csoportjai; de azt mondani, hogy a kisbirtok terméseredményei nagyobbak, mint a nagybirtoké, vagy elérik azokat, igazán nem szabad.

Még kevésbé lehet és szabad ezt állítani, ha nem éppen csak egy évet és nem éppen csak ezt a két országrészt nézzük. Megint a m. kir. központi statisztikai hivatal adataiból azt állapíthatjuk meg a trianoni Magyarország területére 1926-tól, attól az évtől kezdődően, amelyben a birtoknagyság-csoportok szerint kimutatták a termés átlagait, e kimutatás utolsó évéig, 1939-ig, hogy ezek az átlagok kat. holdanként métermázsában ilyenek voltak:

	Kis-birtok	Közép-birtok	Nagy-birtok
Búza	76	85	10
Rizs	62	71	8
Árpa	74	84	98
Zab	68	76	87
Szemekukorica	100	102	115
Burgonya	365	44	43
Cukorrépa	100	113	124
Takarmányrépa	121	131	141
Lóhere	174	183	19
Lucerna	21	22	23

A nagybirtok termésátlagai tehát e 14 évben a kisbirtok termésátlagainál nagyobbak voltak a búzánál 30% kal, a rizsnél 27% kal, az árpánál 32% kal, a zabnál 28% kal, a szemekukoricánál 15% kal, a burgonyánál 23% kal, a cukorrépánál 24% kal, a takarmányrépánál 17% kal, a lóherénél 11% kal, a lucernánál 10% kal. Annóra köztudomásúak a szántóföldi termelés nagyobb eredményei a nagybirtokon, hogy szinte röstelljük ezt itt megint bizonygatni. De a minduntalan felbukkanó propagandacélú statisztikának ellenkező adatait meg kell cáfolni mégis mindig, mert *aliquid semper haeret*, valami mégis megmarad belőlük a köztudatban, ha cáfolatlanok maradnak.

Ismételniük kell azonban azt is, hogy a törpe- és kisbirtok szántóföldi termelésének csekélyebb eredményei mellett nagyobb számú állatot tart, mint a nagybirtok, hogy a baromfitermesztés 92% ig ott van, hogy egyes vidékeken — nagy vidékeken is — gyönyörű zöldség- és gyümölcs-kultúrát űz, hogy tehát pusztán a szántóföldi termés kisebb átlagai még nem bizonyítják a kisbirtok termelőképességének csekélyebb voltát.

Miként fentebb mondtuk, az állatállomány mennyisége a kisbirtokon nagyobb, mint a közép- és nagybirtokon. Hivatalos statisztikai adat ezt világosan nem mutatja, az OMGE üzemszatisztikai kiadványából mégis úgy számítható ki 1939-re ez az arány, hogy országos átlagban egy számos állatra a kisbirtokon 2-52 kat. hold, a középbirtokon 2-9 kat. hold, a nagybirtokon pedig 2-79 kat. hold esik, a kisbirtok fölénye tehát a tartott állatok

száma tekintetében nem olyan jelentős, mint sokan feltesznek. De még ez is más megvilágításban állhat előttünk, ha tudjuk, hogy a kisbirtok üzemi szerkezete következtében ott az állatállományból nagyobb rész jut az igásállatállományra, mint a közép- és nagybirtokon, a haszonállatállományra tehát így az összes állatállományból kisebb hányad esik. Tudunk kell egyébként még azt is, hogy a törpebirtok túlnyomó nagy része, a kisbirtok pedig részben a közép- és nagybirtok földjén szerzett arató és cséplőrészt, a kukorica és répa részes művelése és a rétterület részes kaszálása által tarthat csak annyi állatot, amennyit tart és úgy ahogyan azt tartja. Mindezt statisztikai adatok felsorakoztatása nélkül is tudják azok, akik napról-napra a gazdasági élet redőibe betekínhetnek.

De hiányzanak azok a statisztikai adatok is, amelyek megmutathatnák azt a köztudomásúnak tartható tényt, hogy a kisbirtokon tartott állatok minősége és teljesítőképessége nem eri el a nagybirtokon tartottakét. Gyönyörködve látjuk ugyan az országos tenyésztésközpontok és a megyei, tonai, sopronmegyei, orosházi és más kiscsárdák igen szép szimmentáli tenyészállatait, amelyek az ország más vidékein is találhatók. Ugyancsak a kiállításokon, de az országutakon is a kiscsárdák nagyszerű lovaival találkozhatunk; de általánosságban a kiscsárdák állatainak minősége kétségtelenül kevésbé jó, mint a közép- és nagybirtok állatainak minősége. Az 1935. évi országos mezőgazdasági statisztikai felvétel nem mutatta ki, hogy az egyes birtoknagyság-csoportokban milyen minőségű, súlyú, illetőleg értékű volt az állatállomány. Az 1895. évi mezőgazdasági statisztikai felvétel kimutatta azt, hogy egy pirostarka tehén súlya a kisbirtokon 337 kg, a középbirtokon 403 kg, a nagybirtokon 488 kg, egy kanca értéke a kisbirtokon 243 korona, a középbirtokon 270 korona, a nagybirtokon 448 korona; egy koca súlya a kisbirtokon 67 kg, a középbirtokon 77 kg, a nagybirtokon 86 kg volt; egy anyajuh súlya a kisbirtokon 25 kg, a középbirtokon 28 kg, a nagybirtokon 31 kg volt. Meg vagyunk győződve róla, hogy ez a nagy eltérés a súly és érték, tehát a minőség tekintetében ma már nem áll fenn, de a viszonyokkal ismerősök előtt nem lehet kétséges, hogy a közép- és nagybirtok tenyész-, igás- és haszonállatállományában, értékben és minőségben ma is jelentősen meghaladja a kisbirtokét. A tartott állatok teljesítőképességére, vagy talán úgy is mondhatjuk, hogy a teljesítmény céljából a kisbirtokon lévő állatok tartására nézve felvilágosítást adhat mégis az 1930. évi országos statisztikai felvételek az az adata, amely szerint a 109 holdig terjedő gazdaságokban 1 tehénnek napi fejési átlaga 5-7 liter, a 100 holdon felüli gazdaságokban pedig 7-7 liter volt. De a különbséget napról-napra szemléltetik a vásárokról hajtott szedett sertések és az úgynevezett uradalmi sertések súlyára, meg a szedett gyapjú és az uradalmi gyapjú árára vonatkozó adatok is.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben a népies gazdálkodás fejlesztése ügyében tartott szakértekezleten néhai Kerpely Kálmán egyetemi tanár ezekkel a szavakkal jellemezte a kiscsárdák talajművelését: „A legtöbb kiscsárdában törtélen, gyomos tarlókat, öszszel szántatlanul áttelelő gazos földeket, gyenge, egyenlőtlen növényű és igen gyakran hihetetlenül gyomos vetéseket láthatunk. A talajmunka rossz és sekély, az istállótrágya rossz és kevés, a vetésforgó egyoldalú, főleg és gyomnevelő, a vetőmag súly minőségű s a növények ápolása meg nem felel a kiscsárdások nagy részében és pedig fokozódóan rosszabb mértékben a Dunántúlról a Duna-Tiszaközén át a Tiszántúlra haladva. Hisszük, hogy ezen a téren is haladás és javulás van 1937 óta. De vessük össze ezt mégis a mostani földművelésügyi miniszternek a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényjavaslata indoklásában foglaltakkal és ebből meggyőződhetünk, hogy lényegében a bajok ma is fennállanak. Mert ez az indoklás ezeket mondja: „Mezőgazdaságunknak sok tekintetben elmaradt színvonala nem a munkaerő vagy a dolgozó hiányában, de a rátermeltség hiányában sem rejlik, hanem kis- és törpebirtokosaink kevés gazdasági tenultségében s a mezőgazdasági tudományok nem eléggé méltányolt művelésében. Tanultság híján fegyatékos a talajművelés, a talajerő fenntartás, a művelési ágak egymáshoz való aránya, az állattartás viszonylagos helyzete, a gépek és szerszámok használata.”

Ne áltassunk senkit és ne áltassuk magunkat azzal, hogy a kisbirtok termelési eredményei jobbabbak vagy csak olyanok is, mint a közép- vagy nagybirtokon. Mert hamis képzetek és hamis adatok eltéríthetnének attól a mindennél fontosabb munkától, amely a kisbirtok termelőképességének és boldogulásának emelését kell, hogy céljává kitzesse. Aqrárius.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN!

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Surányi János dr.

Az orosz „Kok-Sagys” kaucsuk-növény termesztése.

Írta: abafalvi és felsőlehotai Abaffy László m. kir. kísérletiügyi főadjunktus.

A „Kok-Sagys” növény termesztését a szovjet főképpen a Kharkow—Kurszk—Worones—Kazán vonaltól északra igyekezett nagymértékben elterjesztetni. A gyökereiben található természetes kaucsuk miatt azonban termesztése hosszú ideig a szovjet félteke őrzött titka volt.

Ez az éveleő növény a „gyermekláncfű”-hez hasonlít, de annál kisebb virágú és levelei nem fogazottak. Igen mélyre hatoló gyökereiben kaucsuktartalmú nedv található.

Talajigényét illetően legjobban az üde, humusos agyagtalajokon diszlik, de mélyebbfelekvesű és láptalajokon is termeszthető. Azonban a szétb hulló, könnyű és felületén erősen felmelegedő humusos homoktalajon sem sikerül. A talaj morzsálékos szerkezetét, foszforban való gazdagságát és gyommentességét megköveteli. A helyi mennyiségű káliumtartalom szintén fontos.

A túlzott meleg iránt érzékeny, sok esetben már a huzamosan tartó, 30 C fokon felüli hőmérséklet is megsínyli. Kaucsuktartalmú gyökereit az első, magját a második évben termi.

Magvának a jó csírázáshoz bizonyos fokú hidegre van szüksége. Ezért vetése legelőszertűben késő ősszel történik, amikor felmelegedések már nem várhatók (november második fele). Tavaszii vetés esetén a tavaszii kalászosokkal egy időben kerül a földbe. Ez esetben azonban jobb csírázás végett ajánlatos magvát vetés előtt kb. 2 héten át jégveremben tartani.*) Magvának legfeljebb 1 cm mélyen szabad a talajba kerülnie és így sorbavetéséhez csak egészen sekélyen vető gépet lehet használni. Géppel való vetés esetén arra is kell ügyelni, hogy a magvak össze ne tapadjanak. Ezért sok esetben földdel, homokkal, tőzeg- vagy fűrészporral keverve vetik. A gyakran bizonytalan eredményt adó gépvetéssel szemben sokkal célszerűbb a palántázása. Ilyenkor magvát közönséges kerti ágyakba vetik, majd a 4—6 hetes palántákat 40—50 cm sortávolságú (a burgonya-töltégeteléhez hasonló), tetejükön könnyedén lehangereit sáncokra ültetik ki és gyommentesen tartják mindaddig, amíg az egyes növények annyira nem fejlődnek, hogy a talajt teljesen fedik.

A szuperfoszfát-trágyázást rendkívül meghalja. (Az oroszok még júniusban is részesítik szuperfoszfátban, amelyet műtrágyavetőgéppel segítségével juttatnak közvetlenül a talajba.) Nitrogéntrágyázására azonban egyedül az istállótrágyát ajánlják.

Szedése október végén, november elején történik. Sorbavetés esetén legjobban kizántani, palántázás esetén pedig burgonyakiszedő-gépet használni. A gyökereket összeszedés után megtisztogatják, majd csőrökbe, szükség esetén pedig csak kupacokba gyűjtik. A gyökerek 4—6 hetig üdék maradnak és —15 C fokig érzéketlenek a hideg iránt. Magteimést csak a második évben ad. Az igen kis súlyú és rendkívül könnyen pergő magvát kézzel kell szedni.

A gyökerek kaucsuktartalmának kivonása külön célra létesített telepeken történik 2%-os nátronlúggal való feltárás és az így nyert lé centrifugálása útján.

Jelentősége a természetes kaucsuk behozatalának teljes szüntelése miatt rendkívül nagy, annál is inkább, mert még a német „Buna” műgumi előállításához is szükséges egy kis mennyiségű természetes kaucsuk. Magyarország bővebb elhajtató vidékein termesztése valószínűen eredményes lenne.**)

1942 május 28, Tábori posta 254/21.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS

ÉS

VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

A belyei őszi len.

Írta: viléz Nagy Sándor löhercegi uradalmi főintéző.

A belyei őszi len — amelynek vetésterülete az idei gazdasági évben az ország területén több, mint 1000 kat. hold volt — sikeresen levizsgázott. Hiszen még a kimondottan ősszel vetendő s eddig

*) Adataltat oroszországi tájékozódások útján szereztem, de azok ellenőrzése nem állott módomban. Helyességük előtízésére kísérletek hivatottak.

**) Bővebb adatok találhatóak erről a növényről a „Köztelek” 1941. 15., a Természettudományi Közöny 4. és a Mezőgazdasági Közöny 5. számában.

Rv.

tejállónak ismert, kevésbé kényes növényeken, mint pl. az őszi búzán, őszi árpán és őszi rozson is észleltünk fagykárt, ugyanakkor azonban a bellyei őszi lenben legfeljebb 10-40%-os kárt állapítottunk meg, s ez sem kimondottan fagykár.

A bellyei őszi len a téli hótakaró alatt mindvégig üde zöldszínű volt, s csak amikor a hótakaró eltűnt, fagyott el és került siralmas állapotba, úgyanyira, hogy a vetés helyén csak a lefagyott növényecskék maradtak meg, mintha a hajtásai teljesen leszáradtak és leváltak volna, s örültünk, ha a sorokban zöld részeket találtunk.

Ezt az első „fagykárt” a len mégis könnyedén és gyorsan kiheverte, a megmaradt növényecskék hamarosan új, erőteljes hajtások fejlődtek. A március végén bekövetkezett 20 fokos éjjeli fagyok következtében azonban ezek az új hajtások is lefagytak. Most már reménytelennek láttuk a helyzetet. A len annyira lefagyott, hogy a sorokban teljesen elszáradt növényecskéket láttunk, az élet minden jele nélkül. Azonban az a két ízben lefagyott, teljesen kipusztultnak látszó őszi lenvetés is, napok-hetek múltával újra kibajtott és szépen kiközdült, s az elszüveget fagykárt gyorsan és annyira kiheverte, hogy végeredményben legfeljebb már csak 10-40%-os kárról beszélhetünk. Azonban az is még vitatható, hogy ez 10-40%-os kár egyedül a fagy következménye-e, vagy pedig egyéb, talán a vetésnél elkövetett hibák is közrejátszottak benne.

Az ország különböző helyeire összesen kerekén 500 q bellyei őszi lenvetőmagot küldtünk. Ezenkívül a főhercegi uradalom területén kerekén 500 kat. hold őszi len vetettünk. Értesítéseink szerint az ország különböző helyein vetett bellyei őszi lennek kb. 60%-a maradt meg. (Kifagyott 313-5 kat. hold, áttelelt 459 kat. hold.) A többi kiszántották és elvetették mással. Kár volt azonban kiszántani, mert ha feltételezzük, hogy a megmaradt területeken észlelt legnagyobb 40%-os kár, vagy mondjuk kipusztulás helyett ezeknél még ennel is nagyobb mértékű, talán 50%-os kipusztulás volt, még akkor is a remélhető 3-4 q lenmagterméssel s ezenkívül a lenkórterméssel nagyobb jövedelmet lehetett volna elérni, mint a helyébe vetett zabbal, árpával vagy kukoricával. Meg kellett volna hagyni a len már csak azért is, hogy végre tisztázzuk a kérdést, hogy az őszi len hogyan bírja a fagyot. A megmaradt 60%-nyi terület ugyan eléggé meggyőzően bizonyítja a bellyei őszi len fagyállóságát és megújuló képességét, de mégis akadnak kétkedések. Ezek bármikor meggyőződhetek őszi lenvetéseink állásáról. A főhercegi uradalomban is voltak kiszántások, ebben azonban egyéb kényszerítő okok is közrejátszottak, a magas vízállás miatt ugyanis víz alá került a lenvetések nagy része.

Az őszi len állása a tokképződés vége felé, június 5-én a következő volt: A vetés magassága 50 cm, teljesen elvirágozott. A terület benőttsége 60-90%. Ezt a 10-40%-os hiányt is valószínűleg a laposabb helyeken összegyűlt víz okozta, vagy pedig rögzőbb volt ott a talaj, s már kezdettől fogva rosszul kelt. Így tehát az ideit rendkívül kedvezőtlen kintavasodást figyelembe véve is jó közepes őszi lentermésre számíthatunk.*)

Az ideit év tanulságai tehát meggyőző bizonyítást szolgáltatnak arra, hogy a bellyei őszi len igen szívós természetű, s rendkívül nagy kiújuló-képességgel rendelkezik. E tulajdonságai révén érdemes a termesztésével kiterjedtebb mértékben foglalkozni, csak már kezdetben hozzá kell segíteni az erőteljesebb fejlődéshez és növekedéshez. Tehát lehetőleg már augusztusban el kell vetni és a lehető legjobb tenyész körülményeket kell biztosítani. A korábbi vetést és a jó termő helyet feltétlenül meghálálja, mert ime, elviselte a legkeményebb tél hidegét is, legalább úgy, mint a többi telálló, ősszel vetett növény. A vetőmagmennyiséget is növelni kell. A túlsűrű vetéssel már gyengítünk. Mi kat. holdankint 55-60 kg-ot szoltunk vetni, úgy érzem azonban, fel lehet menni kat. holdankint 70 kg-ig. Korábbi vetés esetén természetesen kevesebbet, az alsó határon, későbbi vetés esetén pedig többet. Így a bellyei őszi lenben megbízható, ősszel vethető, fagyálló és biztos magtermést, s mellette kórtermet is adó növényünk van.

DOHÁNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Juhász Árpád.

Ipari dohánymag termesztése.

Írta: Fluek Jenő dr. m. kir. pénzügyi főtanácsos.

A jelenlegi háborús viszonyok között az olajmagvakban mutatkozó hiányra való tekintettel rendelte el a kormány ezeknek kötelező termesztését. E kényszerintézkedést a parancsoló szükség tette megokolttá. Ez megköveteli, hogy az összes

* A cikket június 5-i kelettel kaptuk. Szerk.

magyar gazdák a maguk részéről is mindent köveszenek el, hogy ezeknek az országos szempontból nagy szerepet játszó növényeknek az összes termesztési lehetőségeit kihasználják. Különösen vonatkozik ez a dohánymagtermesztésre, mert azonkívül, hogy a mag melléktermék, a holdankint biztosítható olajmennyiség csaknem ugyanannyi, mint pl. a napraforgónál. Meg kell vizsgálnunk tehát, hogy ilyen kedvező lehetőségek között miért nem terjed el nálunk nagyobb mértékben a dohánymag termesztése.

A dohánytermelő szempontjából elsősorban azt a kérdést kell tisztázni, hogy a levéltermés értékének csökkentése nélkül termelhető-e a dohánymag.

A dohánytermesztés és kezelés végrehajtásának módja, tehát a virágkorona meghagyása is, elsősorban attól függ, hogy milyen célra akarjuk felhasználni a dohányleveleket.

A felhasználás szempontjából három főcsoportra osztjuk a dohányokat és pedig: 1. szivar, 2. szivarka és 3. pipadohány gyártásra alkalmas dohánymag.

A szivargyártásra szolgáló dohányoknál egészen más a követelmény, mint a szivarka- és pipadohányoknál. Szivargyártásra csak a vékonyzövetű és ereztű, széles bordázatú, rugalmas, nyúlékony, sérületlen, egészséges, jóégsű és egyenletes, szép barnás vagy barna színű, tartalmazó dohányleveleket alkalmasak. A szivarka- és pipadohánygyártásra elsősorban a világos színű, vékonyzövetű, könnyűjellegű, kevésbé tartalmazó dohányleveleket használják. A szivargyártásra szolgáló levelek tulajdonságai tehát lényegesen eltérnek a szivarka- és pipadohányoktól. Ezért a kétféle célra szolgáló dohányoknak nemcsak más fajtájának kell lennie, hanem a termesztése és kezelése is egészen eltérő eljárást igényel.

Az úgynevezett nagylevelű magyar dohányfajtáink túlnyomó részét évtizedeken keresztül a szivargyártásra szolgáló anyag biztosítására nemesítették ki. A szuloki, debreceni, szegedi dohányfajtáink magasabb osztályainál, egészen az utóbbi évekig a szivargyártásra való alkalmasság volt a főkövetelmény. Csak az utóbbi években, a szivargyártás nagymértvű csökkenésével kapcsolatban tért át a dohányjövődék a debreceni, szegedi és tiszai dohányfajták értékelésénél arra, hogy ezeknél a dohányoknál a szivarka- és pipadohánygyártásra alkalmassá tevő tulajdonságokat részesítette előnyben.

Ezt természetesen több éven át tartó nemesítési munka előzte meg, úgyhogy akkor, amikor az átlérés megtörtént, már rendelkezésre állottak ebből a három dohányfajtából olyan fészeségek, amelyek túlnyomórészt cigaretta- és finomabb pipadohánygyártásra alkalmas leveleket szolgáltatottak. A szuloki dohány azonban megmaradt továbbra is szivargyártási anyagnak.

A szivargyártásra szolgáló dohányoknál mindennél eltávolítják a virágkoronát, a szivarkadohányoknál azonban nem.

Nálunk évtizedeken át a szivargyártásra szolgáló dohányfajtáknál a virágkoronát el kellett távolítani és ezt a kertészek annyira megszokták, hogy még ma sem lehet megértetni velük, hogy a bugázatlan dohányok levelei is lehetnek olyan értékesek, sőt jobbak, mint a bugázottaké. Hozzájárul még ehhez az is, hogy a bugázatlan dohányok leveleinél másként mutatkoznak az érés jelei és emiatt a leveleket nem a kellő érettségi állapotban törlik le. Ez természetesen a levél értékét rontja, ami azután a kétkedőket is megerősíti abban a téves felfogásban, hogy a buga meghagyása esetén a levéltermés rosszabb lesz.

A virágkorona meghagyását ellenzők érvül szokták felhozni azt is, hogy a bugázatlan töveken nemcsak gyengébb minőségű, hanem lényegesen kisebb a termés, mert a levelek üresek, tartalmatlanok, túlvékonyak lesznek.

Kétségtelen, hogy ha a bugázatlan tövek leveleit nem a kellő időben törjük, azok túlérnek és emiatt minőségük rossz lesz. A bugázatlan dohánynál a leveleket akkor kell törni, amikor élénkzöld színüket elvesztik, lekonyulnak és naplemente után is így maradnak. Fontos az is, hogy a leveleket az érés sorrendjében többször törjük. Nem lehet az összes leveleket egyszerre törni, mert a bugázatlan dohány-

nál ez a helytelen eljárás sokkal jobban érezteti káros hatását. Már az aljeveleket is le kell törni, amit annál is inkább meg kell tenni, mert ezeket a leveleket szeptember végéig a dohányjövődék 10%-os árpótlékkal váltja be.

Az aljevelek letörése még azzal az előnnyel jár, hogy letörésük után már kevesebb levél marad a tövön és így azok gyorsabban fejlődhetnek. Ha a beőrt leveleket mindig rendszeresen letörjük, a megmaradó levelek nem lesznek üresek, tartalmatlanok. Az bizonyos, hogy vékonyabbak, finomabbak lesznek, mintha mélyen bugázunk és csak kevés levelet hagyunk meg, azonban ez csak előny, mert a finomabb levelek könnyebben száradnak világos színűre és így értékeesebbek lesznek.

Téves az a felfogás is, hogy a virágkorona meghagyása esetén lényegesen kisebb lesz a termés, mert a virágkorona meghagyása esetén több levelet törhetünk le és így nem lesz, vagy legalább is alig lesz valamivel kisebb a termés mennyisége, mert a bugázás, főként pedig a mély bugázás esetén adódó vastagabb, durvább levelekkel elérhető súlytöbbletet a nagyobb számú levél kiigényliti.

Véleményem szerint a virágkorona meghagyása, illetőleg a magtermesztés a levelek minőségére nem lehet hátrányos, ha megteszünk mindent, ami célszerű és szükséges. Így tehát elsősorban nem szabad meghagyni az összes magtokokat. A magtokok ritkítását a legelőszerebb úgy elvégezni, hogy megvárjuk, míg a virágkorona kifejlődik, akkor elsősorban a kacsvirágokat és virágbimbókat távolítjuk el, az egyenlő fejlődésű magtokokat pedig meghagyjuk. A többit ollóval kivágjuk vagy kicsipjük. A meghagyott magtokok száma a töv erősségétől függ. Általában 50-70 magtokot lehet meghagyni.

Ezzel elérjük, hogy lényegesen kevesebb magtok maradjon meg, tehát kevesebb táperőt von el a buga a levelektől, fejlődésüket kisebb mértékben befolyásolja. Emellett elérjük azt is, hogy a levéltörés után rövid idő múlva a magtokok is beérnek, vagyis leszedhetőek és a tövek levághatók lesznek és így a föld szántását sem hátráltatjuk. Ezáltal elkerülhető a magtermesztés ellenzői által felhozott az a hátrány is, hogy a dohánymag beérlelése végett sokáig meg kell hagyni a töveket és emiatt az őszi talajmunkálatok elkésnek, ez pedig a dohány utóveteményénél, búzáknál vagy rozsnál egy-két q-s terméscsökkenést is okozhat.

A nagylevelű dohányoknál, minthogy magtokjai az éréskor felhasadnak, a már érett tokokból a magot kirázással kell kiszedni, nehogy szél esetén a mag a tokokból kihulljon.

A magtokok ritkítása és rázása is könnyű munka, nagyobb gyermekmunkások is jól el tudják végezni. Feltétlenül kifizetődik, mert ezzel a magkezeléssel később igen sok munkát lehet megtakarítani.

Ha azt vesszük, hogy így 15-25 g dohánymagot is lehet tövenként termesztetni, a debreceni, szegedi, tiszai és kapadohányoknál (70-50 cm ültetési távolság esetén) 2-3-4 q, a Virginia, szabocsi és muskotály dohányoknál (60-40 cm ültetési távolság mellett) 3-5-5 q, a kerti dohányoknál pedig 4-6 q dohánymag biztosítható holdankint.

Ez 67 P-s dohánymagár mellett — a munkaköltségen felül is — olyan tekintélyes jövedelem-többletet jelent, hogy ezt a lehetőséget nem szabad kihasználatlanul hagyni.

A félreértések elkerülése végett hangsúlyozom, hogy a virágkorona meghagyása nem minden esetben előnyös, mert a fejlődésükben erősen visszamaradt dohányoknál el kell távolítani a bugát, különben a növény nem tudja beérlelni a leveleket. A normális fejlődésű töveknél azonban a virágkorona meghagyásától nem kell félni. A túlfeljett, tehát a durva, vastag leveleket adó töveknél pedig egyenesen szükséges a buga meghagyása, mert ezáltal finomabb leveleket kapunk. Ha pedig a virágkoronát meghagyjuk, akkor már könnyelműség a magot nem összegyűjteni.

A magtermesztést ellenzők nézetét teljesen megdönti az a számos sikeres kísérlet, amelyet a múltban a virágkorona meghagyásával végeztek.

Az 1941. évben végzett kísérletek közül két gazdaság adatait táblázatban ismertetem.

Bugázott Bugázatlan	A beültetett terület		A beszállított dohány mennyisége	Bérváltási ár (fuvarpótlékkal együtt)		100 kg dohány átlagára	Egy hold dohány hozama		A holdankint termelt dohánymag			
	k. hold	-al		P	f		kg	penzben	mennyisége	ára		
Komáromi m. kir. dohánybeváltó hivatal körzetében tiszai dohányt termelő adatai.												
Bugázott	33	1081	46.784	46.424	45	99	58	1390	1386	68	—	—
Bugázatlan	9	—	12.940	17.298	43	133	68	1437	1922	64	kb. 3000	kb. 2000
Ujpatánkai m. kir. dohánybeváltó hivatal körzetében debreceni dohányt termelő adatai.												
Bugázott	—	252	113	61	53	54	45	717	390	67	—	—
Bugázatlan	—	360	154	145	26	94	32	684	645	60	100	67

Ezek az eredmények, amelyeket egy nagy és egy kistermelő ért el, mutatják, hogy érdemes a virágkoronát meghagyni még akkor is, ha magot nem is termelünk.

Az 1941. év a dohánymagtermesztésre nem volt kedvező. A hideg esős őszi időjárás, sokhelyütt a korai fagyok a dohánymag beérését megakadályozták, de a szeptemberi nagy szélviharak miatt is csak kevés mag termelt. Normális körülmények között azonban feltétlenül nagyobb mennyiségű magot lehetett volna összegyűjteni. Több gazdaságban már a múlt évben az egész területen meghagyták a virágkoronát és ipari dohánymagot is termesztettek. Ezek a gazdaságok igen jó eredményt értek el és sok világos dohányt adtak át, amellet tekintélyes mennyiségű magot is szállítottak be.

Voltak természetesen a kísérletet végző gazdaságok között olyanok is, amelyeknél a virágkorona meghagyásával és a magtermesztéssel folytatott kísérlet nem járt sikerrel. A legtöbb ilyen kísérletet végző gazdaságnál a kísérletek eredménye — amint az gyakran előfordul — nem volt elbíráható, mert a bugázatlan tövekről származó dohányleveleket nem kezelték elkülönítve.

A dohányjövődék ez évben is felhívta a dohánytermelőket arra, hogy a virágkorona meghagyásával kísérleteket végezzenek. A siker biztosítása érdekében segédkezett nyújt azzal, hogy a termelők kívánságára kiküldi szakértőit, akik az egész kísérlet, főként pedig a levéltörés helyes végzésére tájékoztatást nyújtanak.

Az a kérdés tehát, hogy hol lehet ilyen kísérletet a siker reményében beállítani? Amint már említettem, a szuloki dohányoknál a virágkoronát el kell távolítani, tehát ennél a dohányfajtánál ilyen kísérletet nem lehet végezni, a többi nagylevelű dohányfajtánál azonban nincs akadálya a buga meghagyásának. Nem ajánlom azt, hogy egyszerre az egész dohánytermelő területen állítsunk be bugameghagyási kísérleteket. Első ízben helyesebb csak olyan nagyságú területen kísérletezni, amely termésének elkülönített kezelése biztosítható. Ez a terület olyan ültetvényben jelölendő ki, ahol az anyag jó és gyors fejlődésű. A kísérlet beállításánál első sorban arra kell a fő súlyt vetni, hogy az elkülönített kezelés meglegyen, mert teljesen értéktelen az olyan kísérlet, amelynek termését nem kezelik külön, vagy az ültetvény visszamaradt fejlődésű, mert így az eredmény pontosan el nem bírálható, illetve helytelen lesz.

A kísérletet mindenkinek már csak hazafiaságból is be kell állítani, mert csak így, pontos adatok alapján lehet meggyőződni arról, hogy a bugameghagyás célszerű-e vagy sem.

A dohányjövődék nem most, hanem már évek óta propagálja az ipari dohánymagtermesztést. Most pedig, hogy fontos állami érdek az olajmagvak termesztése, még nagyobb gondot fordít a magtermesztésre és a termelőknek a legmesszebbmenő segítséget nyújt a siker eléréséhez.

A termelők meg lehetnek győződve arról, hogy annakidején a mag árának megállapításánál is a dohányjövődék a termelők érdekeit a legmesszebbmenő módon támogatja. Már most is mindent elkövet, hogy a földművelésügyi minisztériumnál készüljön, hogy a jövőben a dohánytermő termelőknek ipari dohánymag termesztésére használt része az olajosnövények kötelező termesztésébe beszámíttassék.

Szükséges tehát már ebből a szempontból is, hogy mindeaki már ez évben saját kísérletei alapján tájékozódjék arról, hogy a dohánymagtermesztéssel érdemes-e foglalkoznia vagy sem.

Ismétlen hangsúlyozom, hogy a dohányjövődék a termelőket messzemenően támogatja ezekben a kísérletekben. Akinek tehát bármilyen problémája, nehézsége van ezzel kapcsolatban, forduljon az illetékes dohánybevéltő hivatalhoz.

KASZÁLÓ- ÉS LEGELŐJAVÍTÁS.

Rovatvezető: enesei Dorner Béla.

A mezei és moesári zsurló kipuisztítása a mezőn.

(Együttal felelet a szerkesztőséghez intézett kérdésre.)

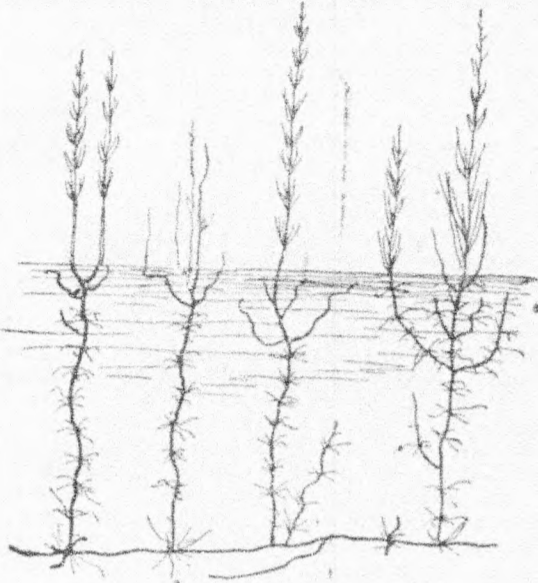
A mező egyik legkárosabb gyomnövénye a zsurló, amelyből kb. 11-féle fajtát ismer a botanikai tudomány. Népszerűen békarokkának, bábaguzsaly-nak, cindrótnak, kannamosó fünek, sikárlófünek nevezik.

Kérdéstevő arról panaszkodik levelében, hogy ez a gyom az utóbbi nedves évek alatt szaporodott el nála szántóföldjein, kaszálóján és legelőjén is. Ez pedig nemcsak azért baj, mert elnyomja a hasznos mezei fűféléket és így kevesbíti fűtermését, hanem azért is, mert legelőállatai hasmenést kapnak tőle. Szeretne tudni olyan eljárást, amellyel ezt a kellemetlen gyomot ki tudná pusztítani, mert

gyerítése szántóföldjein kapálással sem sikerült eddig.

Alábbiakban igyekszem a kívánt választ megadni.

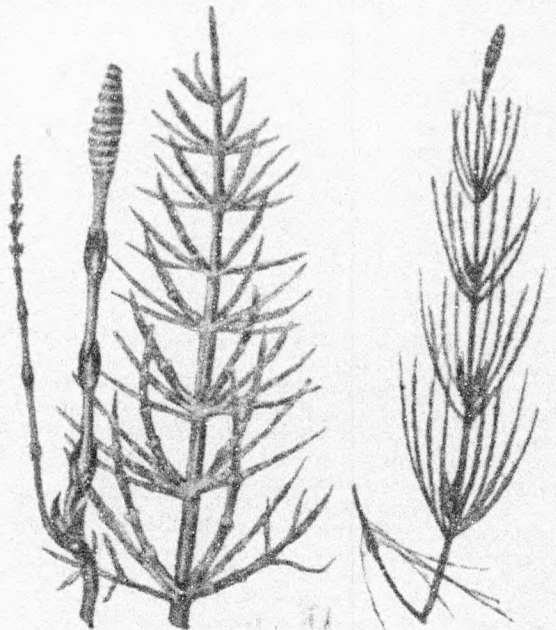
A lizenegyfőle zsurló közül főleg kettő az, amellyel az állattenyésztő gazdának legnagyobb baja van. Az egyik a mezei zsurló (*Equisetum arvense*), a másik a moesári zsurló (*E. palustre*). Ez utóbbi a kellemetlenebb. A németek *Duwockant*-nak hívják és nagyon károsnak tartják nemcsak azért, mert az állat nem igen eszi meg (legtöbbször ott is hagyja), de ha megette, a marhánál hasgörcsöt, hűdést, a tejelés és kérődzés elmaradását, sőt elhullást is okozhat. A juhoknál gyapjúhullást, elve-

109. sz. kép. A moesári zsurló mélyen a föld alatt lévő gyökérzetével. (e. Dorner: „Réték és legelők javítása“ c. könyvéből.)

télést okoz. Ez a Duwock ugyanis nemcsak nagy kavasvartalma miatt karcolja a gyomor és a belek falát, hanem egy mérges alkaloidát is tartalmaz, *Equisetin*. Ez a mérge minden zsurlóban megvan, de legtöbb van belőle a moesári zsurlóban, amelynek neve nem egészen há, mert nemcsak vizes, nedves területeken él meg, de még olyan helyen is, amelyek fölül száraznak és csak az áttalajukban van víz.

Baj az is, hogy ez a zsurló nemcsak zölden elfogyasztva kártékony hatású, de a fűvel keverten szénának megszártva is. Ha a szénában 3%-nál több Duwock van, az már az állatra ártalmas. A mérgező hatás főleg a szarvasmarhára veszélyes

110. sz. kép. Balról: A mezei zsurló. Balfelől a spóratartó szár, jobbról a meddő szár. Jobbfelől: a moesári zsurló. (e. Dorner: „Réték és legelők javítása“ c. könyvéből.)

lovak, sertések nem érzékenyek a mérge iránt, juhok, kecskék pedig „kitérnek“ előle, azaz ílnem ajkaikkal kiválogatva a szénából, otthagyják.

A mezei zsurló előfordul a mezőkön is, de inkább a szántóföldeken láthatjuk. Ez nem tartalmazza az *Equisetin* alkaloidát olyan mértékben, mint a Duwock, de azért a mezőn ez is ártalmas, mert nagy kavasvartalma miatt a legelőállatok gyomrát és beleit karcolja és hasmenést okoz. Sajátságos, hogy a zsurlófélék *gazdagok táplálékanyagokban* és így kiváló takarmányok volnának. Cindrótnak, kannamosófünek azért nevezték ei őket, mert a régi

*) Érdekes, hogy ezt a tulajdonságát már *Plinius* ókori római író is említi írásaiban.

időkben, amikor a nép cintálakból evett és énkorsókból ivott, ezeket az edényeket a nagy kovasvartalmú zsurlókkal pucolták fényesre.

Növeli még a zsurlóféléknek (különösen a Duwocknak) kellemetlenségét az is, hogy gyökerzetük mélyen meg le a talajba (sokszor 2-5 méterre is!), ott futó tarackokat és bagymaszerű gyökercsomókat növesztenek és így roppant nehéz hozzájuk férkőzni és kipuisztítani. Érthető tehát, hogy a t. kérdésitvő nem ment a kapálással semmire.

Tarackos kifutójuk olyan szívós és ellenálló, hogyha a földből kikerülve a szerszámával (kapafő), vagy az állat körmével továbbhúrocol egy kisebb darabot is, az hosszabb idő múlva is megder és ott új egyedet telepít. A gyöktörzs (rhizoma) különösen erős és új sarjhajtásokat növeszt. De nemcsak tarackkal, hanem apró, csak nagyüveg alatt látható spórákkal is szaporodik. A spórákat a buzogányvégű szárazon termeli. A szár hegyén a buzogányszerű spóratartóból a spórákat egy rugószerűen működő szórószerkezet röpíti szét a talajra.

Sajátságos, hogy a zsurlók (mint évelők) olyan talajokat kedvelnek, amelyek *gazdagok nitrogén táplálékanyagokban*, így a trágyázott talajokon jobban tenyésznek.

Legelőjavítási munkálataimnál azt tapasztaltam, hogy a legelőn erős kocarazó trágyázás után a zsurlók kipuisztultak. Hogy az erős nitrogén trágyázástól, vagy az állatok tiprásától (a kosárban) volt-e ez, azt nem tudom. Valószínű az, hogy az erős nitrogéntől a fűfélék megerősödtek és elnyomták a Duwockot, mert ez a sűrű beárnyékolást nem szereti. Miután a zsurló 90-150 cm mélyen felelszi (mert leereszti 2-5 méter mélyre is az egyes hajszálgökeireit, mint azt egyik rajzom láthatja), gyökérzetének zömét (tarackjait), ahhoz még mélyműveléssel sem lehet hozzáférni!

A németek sokat vesződtek egyidőben a Duwock kipuisztításával. Próbálkoztak maró savakkal való öntözéssel és klórtartalmú kálicsókával való beszórással, de egyik sem vált be, mert a zsurló borszerű, smirglipapírhöz hasonló szövetének mindez nem ártott, inkább a fűvek pusztultak ki. 1913-ban Villach karintiai fűdőrön Ritter báró aqullejai (Grado mellett) földbirtokossal beszélgetve említette, hogy az ő tengerparti rétjei tele vannak Duwockkal, pedig az általa tengervizes, tehát sós, s bár ő erősen káinítezi rétjeit, a zsurló mégsem pusztul ki.

A többféle irtási mód között többen megpróbálták nedves és zsurlós rétjeiket alagsóvezéssel kiszáritani, de ez sem vált be, mert a kiszáritott réten pusztult ugyan a Duwock is, de viszont megtrikultak azok a fűvek, amelyek azelőtt ott dúsán nőttek, tehát „kijöntötték a mosdóvízzel a gyereket is“.

Voltak helyek, ahol a zsurló mélyen gyökerező hajszálgökeirei benőtték és eldugaszolták az alagsóveket is.

A tapasztalatok szerint a zsurló eredményes irtási módja a mezőn a következőkből áll:

A vezérelv az indirekt irtási mód, azaz a talajnak légjártatás, porhanyósság, tevékenyebb változtatása, azaz mélyművelése, meszezés, fölösleges nedvességének levezetése, trágyázása, hogy a fűfélék dúsabban, sűrűbben nőjenek és beárnyékolják a talajt, tehát a zsurlót elnyomhassák. Ez volna a „vezérelv“ a szántóföldi zsurló kipuisztításánál is. A zsurló új hajtásait gyakrabban kell kitépni, fecskefarkú bottal kiszúrni, és fogással kifogassolni, egyszóval „kifullasztani“. Legelőnél bevált irtási mód még a kesarazás, tipratás, legelőállatokkal való alapos lerágatása. Erre a juhok és lovak alkalmasabbak, mint a szarvasmarhák, mert az előbbi két állat fogszerkezeténél fogva a gyepet alaposan tudja lerágni.

Hogy a két legfontosabb zsurlófélét a laikus is megismerhesse, azokat le is rajzoltattam és képeket közlöm. A mezei zsurló kora tavasszal hajtja ki 20-30 cm magas barna-sárgás borszínű ágaitan termőszárát, amely a hegyén buzogányszerű spóratartókat hord. A spórákat április elején beérlelye elhullatja, azután elhervad. Csak ezután fejlődik ki ugyanazon gyöktörzsből (Rhizomából) az ágas meddő szár, amely zöldszínű, érdes, sokágú és 30-60 cm magas. A száron a négyszögletű ágak örvösen 10-12-esével állnak.

A moesári zsurló (Duwock) csak egyféle szürkészöld színű ágas szárat hajt, amelynek hegyén van a buzogányszerű spóratartó. A szár 30-60 cm magas és az ágak szintén örvösen állnak rajta. A spóráit szintén májusban—júniusban érleli, tehát továbbszaporodását már korán biztosítja.

enesei Dorner Béla.

Gazdaérdekeket szolgál, ha biztosításait a Gazdák Biztosító Szervezeténél adja fel. Gazdák alapították, gazdák vezetik! Kartelen kívül. (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

Törvények és rendeletek.

Fóvatvezető: Mutschelbacher Emil dr.

Augusztusi búzakamat kutes.

A Penztörvényi Központ az 1923. évi XLII. t. c. 1. szakasza alapján a hivatalos lap folyó hó 18-i számban közhírré tette, hogy a búza-záloglevelekben folyósított és búzaértékre szóló kölcsönök törlesztési részleteinek befizetésénél és a búza-záloglevelek kamatszélvényeinek beváltásánál folyó év augusztus hátréa átszámítási kulcs gyanánt egy métermáza búzára fejében 30 aranypengőt kell alkalmazni.

A vágóállatok forgalmának, levágó-ának és husuk felhasználó-ának szabályozása.

A m. kir. minisztérium a honvédelemről szóló 1939. II. t. c. 110., 112., 113., 157. és 212. §-ában foglalt felhatalmazás alapján 1942. évi július hó 23-án kelt 4470. M. E. számú rendeletével a következőket rendeli: A közellátásügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg szabályozhatja a vágóállatok (marha, borjú, juh és ló) forgalombahozatalát, közfogyasztás céljára szolgáló levágását, minőségi osztályozását, valamint a levágott állat húsának felhasználását s ezzel kapcsolatosan kijelölheti, illetőleg az ezzel megbízott hatóság útján kijelölteheti a vágóállatok forgalombahozatalában, levágásában, ügyintézésben a levágott állatok húsának közfogyasztás céljára szolgáló forgalombahozatalában vagy egyéb felhasználásában (feldolgozásában) résztvevő iparosokat és kereskedőket. A közellátásügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg elrendelheti a vágóállatok igénybevételét, megállapíthatja az igénybevétel módját és megszabhatja az egyes beszállítók területeiről közfogyasztás céljára beszállítandó vágóállatok mennyiségét. A közellátásügyi miniszter a pénzügyminiszterrel, valamint a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg szabályozhatja, hogy az előbbi bekezdésekben foglalt felhatalmazások alapján kiadandó rendelet végrehajtása során felmerülő költségeket és díjakat ki és milyen arányban tartozik elvétel. Az előbbi bekezdésekben foglalt rendelkezések nem érintik a négy évesnél fiatalabb tehének, ászék és szőborjúk, valamint a négy évesnél fiatalabb bivalytelenek, bivalyiszők és bivalyiszőborjúk levágásának tilalmazása tárgyában kiadott 232.100/1941. F. M. számú és a négy évesnél fiatalabb anyajuhok és jérkebarányok levágásának tilalmazása tárgyában kiadott 232.200/1941. F. M. számú rendelet hatályát. Amennyiben a eslekek súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihártsát követ el és két hónapig, háború idején hat hónapig elzárható elzárással büntetendő az, aki a jelen rendelet alapján kiadott közellátásügyi miniszteri rendeleteknek a vágóállatok forgalombahozatalára, minőségi osztályozására, levágására, igénybevételére, a levágott állat húsának felhasználására (feldolgozására), úgyszintén a jogosult iparosok és kereskedők kijelölésére vonatkozó rendelkezéseket megszefti vagy kijátézza. A pénzbuftásra az 1928. X. törvényekkel rendelkezést az irányadó az elterjesztés, hogy a büntetés és legmagasabb büntetés az 1939. II. t. c. 212. §. (1) bekezdésben meghatározott mértékig terjed. Azt a vágóállatot, valamint azt a húst (húskészítményt), amelyre vonatkozóan a jelen rendeletben meghatározott kihártsát elkövetették, el lehet kobozni. Az elkobzott állat vagy hús (húskészítmény) értékesítéséből befolyó összeg teljes egészében az államkincstárt illeti.

Árpa- és zabvásárlási engedélyek kiadása.

A közellátásügyi miniszter a közellátási kormánybiztosokhoz intézett folyó hó 14-i körlevelében szabályozta az árpa- és zabvásárlási engedélyek kiadását. Ilyen vásárlási engedélyt gazdaságoknak és állattartó földművelők kisembereknek saját vármegyefükhben való vásárlásra az illetékes községi előjáróság, más vármegyében vagy több vármegyében való vásárlásra pedig a Közellátási Hivatal ad ki.

A vásárlási engedélyt egyelőre csak azoknak adják ki, akik állataiknak a december hó 31-ig terjedő első felében való takarmányozására nem rendelkeznek a helyi szokásoknak megfelelő abraktakarmány mennyiséggel. A második felévi szükségletre, vagyis a január-június időszakra csak 1943. január 1-től kezdődően szabad vásárlást engedélyezni. Kivétel-csupán a sertésüzemelés, azonban a bializási célra vásárolt abrakmennyiség felhasználását a községi előjáróság külön is ellenőrzi. Árpát vagy zabot csak az a termelő adhat el, aki árpa, illetve zab beszállítási kötelezettségének már eleget tett.

Eseleg már eddig kiadott bevásárlási engedélyeket az árpa, illetve zab bevásárlási engedélyekre kell becsatolni, minthogy ezeknek az engedélyeknek a kiállítására új űrlapmintát rendszeresítették és a községi előjáróságok csak az új mintájú űrlapon kiadott vásárlási engedély alapján szolgáltathatnak ki árpa- vagy zabszállítás igazolványt.

Az erdőbirtokosok fenyő- és fenyőgyanta-bejelentési kötelezettsége.

Április 30-án kiadott és lapunkban is közölt kormányrendelet értelmében az erdőbirtokosoknak harminc napon belül közölniök kellett a Magyar Gyanta és Vagytermékek Részvénytársasággal a három éven belül kitermelésre kerülő erdei- és feketefenyő évi vágásterületének, valamint az egy évnél nem régebben felszáradt erdőfenyő, feketefenyő és lucfenyő vágásterületének (község, vasútállomás) nagyságát és fekvését.

Ha a kitermelést az illetékes hatóság a hivatkozott rendelet hatálybalépése után engedélyezte, a bejelentésnek az engedély kézhezvétele után számított tizenöt nap alatt kell megtörténnie. Minthogy ezt a bejelentést

még nem mindenki teljesítette, az illetékes körök felhívják az erdőbirtokosok figyelmét arra, hogy bejelentési kötelezettségüknek pótlólag minél előbb tegyenek eleget, nehogy a rendelet súlyosabb szankcióit vonják magukra. A földművelésügyi minisztérium ugyanis az iparügyi minisztériummal egyetértőleg ellenőrízni fogja, hogy a fenyőgyanta gyűjtése mennyiségi és minőségi szempontból kellő mértékben megtörtént-e.

A kenyérgabonafegynek kukoricajegyre való kicserélése.

A közellátásügyi miniszter 108.400. számú rendeletével szabályozta a kenyérgabonafegynek kukoricajegyre való kicserélését. Kimondta ugyanis, hogy az erdélyi és kárpátaljai területeken, valamint azokban a törvényhatóságokban, amelyekben a lakosság élelmiszere céljára kukoricafészket szokott fogyasztani, mindazok, akik a 3600. M. E. számú termésrendelet 8. § értelmében kékszínű kenyérgabonafegyvet kaptak és élelmiszere idei termésű kukoricát, illetve kukoricafészket kívánnak felhasználni, a kenyérgabonafegy kiadására illetékes községi előjáróságtól vagy városi polgármestertől folyó évi augusztus 31-ig beszárólag kérhetik kenyérgabonafegyűk hat gabonaszelvényének kukoricajegyre való kicserélését. Személyenként hatnál 15b vagy kevesebb gabonaszelvényt kukoricajegyre kicserélési nem szabad. A hat kukoricaszelvény mindegyiket egy-egy hónapra 30-30 kg szemes kukorica, illetve 22-22 kg vagy 15-15 kg szemes kukoricára szól, aszerint, hogy milyen kenyérgabonafegy-szelvényt ellenében adtnak ki. T. i. a 20 kg-os gabonaszelvényeket havi 30 kg-os, a 15 kg-os gabonaszelvényeket havi 22 kg-os és a 10 kg-os gabonaszelvényeket havi 15 kg-os kukoricaszelvényekre kell kicserélni.

Piros kenyérgabonafegyvet, gabonaváltó-szelvényt és kenyérgabonapótlójeget kukoricajegyre kicserélni nem lehet.

A kukoricajegy szelvényei arra jogosítják fel a tulajdonost, hogy a rajtuk feltüntetett mennyiségű szemes kukoricát a Hombár bizományosaitól vagy az engedélyes malomoktól megvásárolhassa. A bizományos és az engedélyes malom a kukorica-jegyszelvények ellenében jutalmétként köteles a szelvényeken feltüntetett mennyiségű szemes kukoricát a kukoricajegy tulajdonosnak kiszolgáltatni a megfelelő számú szelvényeknek kukoricajegyrel való levágására ellenében. A kukoricajegy szelvényei közül az első háromat folyó évi október 15. a második háromat pedig 1943. január 31 előtt nem lehet beváltani. Folyó évi október 15. és november 30. között csak az a Hombár bizományos köteles az első három kukoricajegy-szelvényt beváltani, aki a termelőktől közvetlenül vásárolt kukoricafészettel rendelkezik. Kukoricát vámörölsére átadni, illetőleg a malomnak kukoricát vámörölsére átvenni csak a kenyérgabonafegy vámörölsési szelvényei ellenében, továbbá a kukoricajegy vagy a jegy fejletének felmutatása mellett szabad. A vámörölsé malom köteles azokat a vámörölsési szelvényeket, amelyek ellenében kukoricát öröl, megkülönböztető „X” jelzéssel ellátni és azokról a többi vámörölsési szelvényektől elkülönítve elszámolni.

A burgonya termelői ára.

A Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés a közellátási miniszter rendelete alapján július 19-től kezdve további infézkedésig a termelőknek budapesti paritásban 1942. évi termésű mosatlan új burgonyáért, éspedig I. osztályú étkészésre válogatott 3 centiméternél nagyobb mérsű nyári rózsá és Gálbaba burgonyáért q-kint 30, az Ella és sárga burgonyáért q-kint 26, a II. osztályú 3 centiméternél kisebb apró nagyságú nyári rózsá és Gálbaba burgonyáért q-kint 15, az Ella és sárga burgonyáért q-kint 13 pengőt fizet, feladóállomáson vagyha, vagy hajóba rakva. A fent megállapított árbeli vásárlásoknál: feladóállomás és Budapest-Nagyvásártéren távoztásunk megfelelően 250 km-nél közelebb fekvő állomásokon a 15/e, 250 km-nél messzebb fekvő állomásokon a 16/c kocsiosztály fuvardíja, hajófuvarzásnál pedig a tényleges szállítási költség vonható le.

A termelőnél a Hombár tulajdon gyanánt őrzött gabonából mennyit szabad beszáradás címén levonni?

A közellátásügyi miniszternek 108.550. számú rendelete kimondja, hogy ha a termelő a Hombárnak eladott gabonáját, mint a Hombár tulajdonát 20 napon túl rakatározza, a kötlevelelen feltüntetett mennyiségből beszáradás címén 2%-ot vonhat le, ha a gabona átadásra folyó évi október hó 31-ig beszárólag történik, ha pedig a gabona átadásra folyó évi november 1.-december 31. között történt, 2 és 1/2%-ot, 1943. január 1. után történő átadásnál 3%-ot vonhat le. Ha pedig a termelő gabonáját a Hombárnak folyó évi november hó 1. napja után adja el, a kötlevelelen feltüntetett mennyiségből a folyó évi december hó 31-ig történő átadás esetén 1/4%-ot, utóbbi történő átadás esetén 1%-ot vonhat le beszáradás címén a termelő. Az 1943. január 1. után történő eladás esetén összesen 1/2% levonásnak van helye harminc napon túli rakatározás fejében beszáradás címén, míg 1943. március 1-én túl történő eladásoknál a kötlevelelen feltüntetett gabonamennyiségből beszáradás címén levonásnak helye nincs.

A termelőnek a termésrendelet (3600. M. E. számú kormányrendelet) 33. §-ában szabályozott elszámoltatás során a kenyérgabona beszáródása címén 3%-ot kell számításba venni.

A sebészeti kötözőszerek árának módosítása.

A belügyminiszter folyó hó 19-i 318.451. számú rendeletével folyó hó 20-tól kezdve újonnan állapította meg a sebészeti kötözőszerekért felszámítható legmagasabb árakat, amelyeket a hivatalos lap a rendelet melléklete gyanánt közölt folyó hó 19-i számban.

A papír felhasználásának szabályozása.

A Budapesti Közlöny folyó hó 17-én közölte a 4360. M. E. számú kormányrendeletet, amely a rotációs és az ives nyomópapírosnak könyv, naptár vagy füzet előállítására való felhasználását szabályozza.

Az egyre előkelőbb érzhető papírosanyag és a papíros drágulása miatt a minisztérium kénytelen volt a papírossal való takarékos gazdálkodás szempontjából bizonyos korlátozásokat megállapítani, mert csak ekként lehet kellőképpen megőrizni azt a nagyjelentőségű nemzeti érdeket, hogy a nép széles rétegeinek művelődésére, nemes szórakoztatására és erkölcsi érzésének erősítésére, továbbá az ismeretek terjesztésére szolgáló sajtótermékek a háború alatt is akadálytalanul megjelenhessenek.

Az ebben a tárgyban most kibocsátott rendelet a fent megjelölt célból korlátozást állapít meg a könyv, naptár vagy füzet alakjában megjelenő sajtótermékekre, de ezek közül is csak azokra, amelyeknek az ára a könyvkereskedelmi forgalomban három pengő, nem halad meg. Tapasztalat szerint ugyanis a rendelkezésre álló papírosnak túlnyomó részét az igen nagy példányszámban és olcsó áron forgalombahozott nyomdai termékek emésztik fel, amelyek irrodalmi, erkölcsi és nemzeti értékelés szempontjából jórészt teljesen súlytalan műveknek bizonyultak, sőt sokszor a magyar nép széles rétegeinek érzés- és gondolatvilágát jelentékeny mértékben mélyítik meg.

Különösen veszélyesnek mutatkoznak a teljesen idegen környezetben játszódó eseményekkel foglalkozó, idegen szellemű és az alantas szenvedélyeket felkorbácsoló kalandor regények, amelyeket nem csupán az értelmiség körében, hanem főleg a tanuló ifjúság és a munkásság, sőt a gazdaságosság széles körében is óriási példányszámban terjesztenek. E termékek olcsóságát a selejtes tartalom, az előállítás súlyos módja és a tömeges példányszám biztosítja. Olcsóságuk és könnyű fajsúlyuk tette lehetővé részükre az üzleti sikert s ezzel az olvasásban szórakozást kereső nép nagy tömegeit hódították meg, viszont egyre jobban kiszorították a magyar irodalomnak eszmékben, gondolatban és az irásművészet szépségeiben jeles termékeit. Elterjedésük pedig megakadályozta azt, hogy a valóban értékes irodalmi alkotások olcsó árban és nagy példányszámban juthassanak el a magyar nép széles rétegeinek örömeinek gyarapodó olvasótáborához.

A rendelet az említett célokat akként valósítja meg, hogy a könyv, naptár vagy füzet alakjában megjelenő sajtótermékek előállításához szükséges papír felhasználását engedélyhez köti. Az engedélyt a papírosnak rendelkezésre álló vagy előállítható mennyiségének figyelembevételével a miniszterelnök adja.

Engedély szükséges a könyv, naptár vagy füzet alakjában megjelenő olyan időszak lapokra is, amelyek előállításához is, amelynek megjelenésére a miniszterelnök engedélyt adott. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy a legszelejtesebb sajtótermékek nagy része könyv, füzet alakjában előállított időszak lapokban jelenik meg.

A rendelet hatálya nem terjed ki az egyházi és a tudományos művekre, a kizárólag szakismeret terjesztését célzó vagy sporttal foglalkozó művekre és természetesen a közhatalok kiadványaira, az iskola-könyvekre és a zeneművekre sem.

A rendelet nem vonatkozik az engedélyezett időszak lapokra, amennyiben nem könyv vagy füzet alakjában jelenik meg; nem vonatkozik tehát a napilapokra és általában a politikai tartalmú időszak lapokra.

Nem szorulnak engedélyezésre a tudományos, társadalompolitikai, közgazdasági és művészeti folyóiratok egyes számai. Egyéb, időszak lap jellegű bírói folyóiratok egyes számai engedélyezés alá esnek ugyan, de a miniszterelnök az egyes számokra vonatkozó engedély megszerzésének kötelezettsége alól felmentést adhat.

Végül nem terjed ki a rendelet hatálya az időszak lapoknak önálló mellékleteire sem, ha azok főképpen az időszak lap előfizetői vagy rendszer vásárlói körében való elhelyezésre, tehát nem önálló terjesztésre vannak szánva.

A rendelet részletesen szabályozza az engedélyezési eljárást.

A rendelet hatálya alá eső s már megjelent sajtótermékek további forgalombatartása tekintetében a rendelet utólagos engedély kieszakélését kívánja meg. Elrendeli, hogy ezeket a sajtótermékeket, amennyiben forgalombatartásukra a rendelet hatálybalépésétől számított harminc nap alatt nem kértek engedélyt, vagy azt a rendelet hatálybalépésétől számított hatvan nap alatt nem kapták meg, kilencven nap elteltével a papírosgyártás céljánál kell a rendeleteben megjelölt intézményhez beszállítatni a megállapítandó térítés ellenében.

Az utólagos bemutatás kötelezettsége azonban csak az 1938. évi december 31. napja után többszörösített sajtótermékekre vonatkozik. Ennek az időbeli korlátozásnak az a magyarázata, hogy az úgynevezett „ponyvairodalom” különösen az utóbbi években öltött nagy arányokat és a régebben megjelent sajtótermékeknek az említett szempontokból történő felülvizsgálata nagy nehézségekbe ütközik.

A rendelet hat hónapig terjedhető elzárással bünteti azokat, akik a vonatkozó jogszabályokat megszegik.

A rendelet kihirdetése napján, tehát július 17-én hatályba lépett.

A dunai és drával halászatot szabályozó magyar-horvát megállapodás kihirdetése.

A kormány 4290. M. E. számú rendeletével kihirdette a magyar kormány és a horvát kormány közötti diplomáciai jegyzékváltás útján létrejött, a dunai és drával halászat szabályozására vonatkozó és folyó évi március 15-én hatályba lépett megállapodást. A hivatalos lap

folyó hó 17-i száma közölte a megállapodás teljes magyar és német nyelvű szövegét, mely elsősorban mindkét kormány kötelezettség vállalását tartalmazza a határzónák halálománának megóvása és fejlesztése érdekében szükséges intézkedésekre vonatkozólag, majd meghatározza a határzónák fogalmát és a Duna és Dráva országhatár alkotó részének halászlásati üzemszakaszokra való beosztását. Majd az egyes üzemszakaszok halászlásati jogának bérbeadását, az egyes halfajok fogására egyetértően megállapított tilalmi időket, a kifogható halak és rákok legkisebb hosszmerékét, a határzónák beszüntetésének vagy káros mérgek anyagokkal való halászlásati tilalmát, az alkalmazható halászlások méreteit és legkisebb szemtávolságát az éjjeli halászlásati tilalmát, a halászlásatközben való esetleges határátlépés lehetőségét, a halászlásati hatóság ellenőrzésének módját, halászlásati szövetkezetek és társulatok alakítását, a halértékítés kérdését és a vízszempapok irtásának előmozdítására történő megállapodást tartalmazza.

A kálium-chloricum rendelkezésének és kiszolgáltatásának szabályozása.

A folyó hó 19-én kihirdetett 319.355. számú belügyminiszeri rendelet értelmében további intézkedésig kálium-chloricumot csak orvosi rendelvényre szabad kiszolgáltatni, amely rendelvénynek olyan vénypapíron kell kiállítva lennie, amelyen a rendelő orvos neve, lakása és esetleges telefonszáma fel van tüntetve. A rendelő orvosnak a rendelvényre rá kell írnia a beteg nevét és lakóhelyét is.

Kálium-chloricumot ugyanarra az orvosi rendelvényre ismételtén kiszolgáltatni csak akkor szabad, ha az orvos a rendelvényt újabb kelettel és aláírással, a megismétlésre vonatkozó utasítással látja el.

Illetékes felhívás tábori posta-ügyben.

Tábori postai ügyben a következőkre hívják fel illetékes katonai helyről a közönség figyelmét:

A harcúterén lévő katonáink tábori postai levelezőlap-ellátását a parancsnokságok a tábori postahivatalok útján biztosítják. Minden honvéd egyén hetenként négy darab zöldszínű tábori postai levelezőlapot kap díjmentesen. Ezenkívül darabonként 1 fillérért mind a tábori postahivataloknál, mind a markotányos osztágonkor korlátlan mennyiségben vásárolhatnak a katonák zöldszínű tábori levelezőlapokat. Ezért a honvédség itthon nem árulhat zöldszínű tábori levelezőlapokat. A zöldszínű tábori postai levelezőlapokon kívül a postahivatalokban, valamint a község-házakon kifüggesztett tábori postai „hirdetmény” szerint a tábori postahivataloknál a katonák akadálytalanul feladhatnak még a magánforgalomban használatos levelezőlapokat és közönséges leveleket is.

Tilos azonban a harcúteréről olyan felíratú levelezőlapot vagy fényképet küldeni, amelyből a csapat vagy a tábori postahivatal hollétére lehet következtetni.

A hozzátartozók a harcúterén küldő katonáinknak rózsaszínű tábori postai levelezőlapokon kívül a magánforgalomban használatos levelezőlapokat és közönséges leveleket is küldhetnek, természetesen bélyeg nélkül. A rózsaszínű tábori postai levelezőlapokat a postahivatalok és dohányárudak 1 fillérért árusítják.

Állattenyésztő mintaközségeket szerveznek.

A földművelésügyi miniszter a szarvasmarhaállomány mennyiségi, de főleg minőségi emelése érdekében még tavaly rendeletet bocsátott ki, amelyben állattenyésztő mintaközségeket életre hívását határozta el. Az előmunkálatok most már abba a stádiumba jutottak, hogy lehetővé vált a mintaközségek gyakorlati megszervezése. Ennek értelmében mindazok a községek, amelyek törzskönyvezést és természetellenőrzést már most hivatalosan gyakorolnak, és azok, amelyek ezt a jövőben bevezetik, mint ellenőrzött állattenyésztő községek fognak szerepelni. A szükséges adminisztrációs munkákat és az ellenőrzést a vármegyei állattenyésztő egyesületek intézik. A felmerülő kiadások fedezésére a földművelésügyi miniszter államségélyt folyósít.

A községi hivatali állásokra kirendelt ideiglenes helyettesek illetményei.

Annakidején ismertettük lapunkban a folyó évi 550. M. E. számú kormányrendeletet, valamint a belügyminiszternek folyó évi 24.000. szám alatt kiadott végrehajtási utasítását, amelyek a községi hivatali állásokra helyettesként ideiglenesen kirendelt alkalmazottak illetményeit szabályozták. A belügyminiszter folyó hó 21-én kiadott 32.700. számú rendeletével az említett két rendelet egyes rendelkezéseit a következőkkel egészítette ki:

Felmerült kétségek tisztázása érdekében kimondta a belügyminiszter, hogy az 550. M. E. számú kormányrendeletet, amellyel azoknak a helyettes községi alkalmazottaknak a szolgálati viszonyait kívánta a kormány rendezni, akiket olyan állásra rendeltek ki helyettesnek, amely a visszaesett területen történt kinevezés folytán nem tölthető be véglegesen, nyilvánvalóan azokra is vonatkoztatni kell, akiket olyan községi állásokra rendeltek ki helyettesi minőségben, amely ideiglenesen annak következtében üresedett meg, hogy az állásra megválasztott vagy felfogadott, illetve kinevezett alkalmazottak valamely a magyar szent koronához visszaesett területen, visszafoglalt területen alapított, illetőleg ilyen területekkel kiegészített vármegyéhez, ezeken a területeken fekvő törvényhatósági és megyei városokhoz, illetőleg a Kárpátaljai területen szervezett állásra neveztek ki ideiglenes hatályú. Úgyisint alkalmazni kell az 550. M. E. számú kormányrendeletet azokra is, akik a visszaesett területre kinevezett községi alkalmazott helyére az országnak az 1938 november 2. napja előtt fennállott

területről kirendelt alkalmazottak helyére rendeltet ki ideiglenes helyettesi minőségben. Köszönettel ugyanis, hogy mindkét helyettesítési kirendelésre azért volt szükség, mert a visszaesett területre történt kinevezés vagy felfogadás folytán megüresedett állást nem lehet véglegesen betölteni.

Önként értendő, hogy abban az esetben, ha az állás, amelyre a helyettesi kirendelés történt, véglegesen betölthetővé válik, azt az állást haladéktalanul véglegesen be kell tölteni és a helyettesi kirendelést meg kell szüntetni.

Vállalati hozzájárulás levontételek képzés céljára.

Folyó hó 22-én közölte a hivatalos lap a honvédelmi miniszter 123.114. számú rendeletét, amely arra kötelezi mindazokat a vállalatokat és üzemeket, amelyeknél az alkalmazottak száma az 50-et eléri, de nem haladja meg az 1000-et, hogy levontételek képzés céljára a folyó 1942. évre személyenként legkisebb szeptember 1-ig 2 pengő vállalati hozzájárulást tartoznak fizetni. A szeptember 1-ig be nem fizetett tartozást közadók módjára hajtják be rajtuk.

Minden vállalat és üzem köteles ezennel minden év február 28-ig a rendelkezés esatolt minta szerinti kimutatást kitölteni és a területileg illetékes járási levontételeparancsnokságnak megküldeni. Mentések a vállalati hozzájárulás alól azok a vállalatok és üzemek, amelyek a honvédelmi törvény végrehajtási utasítása alapján arra kötelezettek, hogy más vállalattal együttesen tartassanak fenn teherbíróképességüknek megfelelő levontételeberendezéseket. Az alkalmazottak létszámának kiszámítása oly módon történik, hogy az illető vállalatban vagy üzemben a megelőző naptári évben foglalkoztatott munkások és egyéb alkalmazottak munkanapjainak együttes összegét el kell osztani az üzemi napok számával, amely azonban nem lehet több 309-nél. Ha ugyanahhoz a vállalathoz vagy üzemhez több különböző helyen lévő telep, fiók, műhely stb. tartozik, az ezekben foglalkoztatott munkások és egyéb alkalmazottak számát össze kell adni és a végösszeget kell az üzemi napok számával elosztani.

Országos ipari munkaügyi felügyelőség szervezése.

A folyó hó 23-án kiadott 4430. M. E. számú kormányrendelet az iparban és kereskedelemben alkalmazottak munkaviszonyára vonatkozó jogszabályok megtartásának ellenőrzését az újonnan szervezett Országos Ipari Munkaügyi Felügyelőség hatáskörébe utalja. E felügyelőség ellenőrzési hatásköre kiterjed az 1884. évi XVII. t. c.-ben kitartott ipartörvény és az azt kiegészítő és módosító törvények hatálya alá tartozó ipari és kereskedelmi vállalatokra, üzemekre és ügyletekre, továbbá a közhasználatú villamosművekre és vállalatokra. Az alkalmazottak életének, egészségének és testi épségének biztosítása érdekében szükséges berendezések ellenőrzése továbbá is az illetékes iparfelügyelő hatáskörében marad. Az Országos Ipari Munkaügyi Felügyelőség az iparügyi miniszter alá rendelt állami hivatal, amely tennivalóinak ellátásában való közreműködésre egyes városokban vagy községekben, vagy meghatározott nagyobb területen egy vagy több iparágra kiterjedő működési körre munkaügyi bizottságokat alakíthat.

A lovak, öszvérek és fogatos járóművek összeírása.

A honvédelmi miniszter 30.562. számú rendeletével elrendelte, hogy a lovak, öszvérek és fogatos járóművek összeírását a fennálló általános bejelentési kötelezettség alapján, a hatósági vizsgálat előkészítése céljából folyó évi augusztus hó 15. napjától szeptember hó 15-ig bezárólag kell megkezdeni, a hatósági vizsgálatot és loostályozást pedig szeptember hó 16-tól 1942. évi január hó 31-ig bezárólag kell elvégezni. Egyébként az idevonatkozó 1939. évi 60.000. számú honvédelmi miniszteri rendeletet s az kiegészítő rendeletek rendelkezéseit változatlanul kell alkalmazni.

Az állati szőrök és szaranyagok forgalmának szabályozásáról szóló rendelet hatályának felfüggesztése.

A 48.600. számú iparügyi miniszteri rendelet az egyes állati szőrök és szaranyagok forgalmát szabályozó folyó évi 44.209. számú iparügyi miniszteri rendelet hatályát további intézkedésig folyó hó 23-tól kezdve felfüggesztette.

Az ideji termésű kőles forgalma és felhasználása.

A 108.560. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy a termelő köteles folyó évi kölestermésének saját házi- és gazdasági szükségletét meghaladó részét a Hombárhoz beszállítani. Háztartási szükséglet címén a termelő minden a háztartáshoz tartozó személy után 30 kg-ot, gazdasági szükséglet címén pedig az 1943. évben bevetni kívánt terület minden kat. holdja után 25 kg vetőmagot tarthat meg, továbbá levonhatja a beszállítandó mennyiségből az általa természetben kiadott arató és cséplőreszt, gépkeresetet, továbbá az egyéb szolgálati szerződés alapján a munkavállalónak természetbeni szolgáltatás címén járó mennyiséget. Ezenkívül más címén a termelő kölest természetben nem adhat ki. Egyéb természetben megállapított ilyen szolgáltatást tehát a hatóságilag megállapított kölesár alapul vételével pénzben kell kifizetni.

A beszállítandó kölest a termelő a köles cséplésének befejezésétől számított 15 nap alatt a gabonavásárlás körzetében működő valamelyik Hombár-bizományosnak egy tételben tartozik megvételre felajánlani, aki azt köles a termelőtől a hatóságilag megállapított áron megvenni és az eladást a termelő gabonalapjának 5. táblázatába feljegyezni s a vételről a vételi jegy másolatával a gabonalapot kiállító községi előjáróságot, valamint a Közellátási Hivatal

nyilvántartó osztályát értesíteni. A községi előjáróság, illetve a városi polgármester ellenőri a beszállítandó kölesmennyiség eladásának megtörténtét, illetve a termelőt igazolásra és három napon belül való eladásra szólítja fel.

A villamos energia ára.

A hivatalos lap folyó hó 23-án közölte a kormány 4440. M. E. számú rendeletét a villamos energia árának megállapítása tárgyában. A rendelet szerint a közellátásügyi miniszter az iparügyi miniszterrel egyetértve — ha pedig a villamosmű fenntartója, község vagy város, a belügy- és az iparügyi miniszterrel egyetértve — rendelettel megállapíthatja az 1941. évi november első napja után szolgáltatott villamos energia árát. A villamos energia vevője (fogyasztó) köteles az így megállapított árat megfizetni.

Vasúti kedvezmény a sebesült katonákat látogató hozzátartozóknak.

Az orosz vagy egyéb harcúterén megsebesült vagy megbelegedett és az anyaország kórházaiban gyógykezelés alatt álló tisztiek és legénységi állományúak közvetlen hozzátartozóinak látogatására, mint az Országos című katonai lap írja, a kormány 50 százalékos vasúti kedvezményt engedélyezett. A hozzátartozók a sebesülteket és betegeket havonta egy ízben látogathatják meg; egyszerre kétfőnél több hozzátartozó nem látogathat meg egy beteget.

A kedvezmény igénybevételére jogosultak a szülő, a feleség, vagy menyasszony és egyedülállóknál a testvér. A kedvezményes látogatás engedélyezését az illetékes kórházparancsnokságtól kell kérni, aki a látogatás engedélyezéséről a kerelmezőt a kedvezményes vasúti jegy váltására jogosító igazolvány esatolással mellett hivatalosan értesíti.

Zsidót, mint egyedüli értelmiségi alkalmazottat nem szabad foglalkoztatni.

A Budapesti Közlöny folyó hó 23-án közölte a miniszteriumnak az 1939. IV. t. c. 17. §-a második bekezdésének végrehajtása tárgyában kibocsátott 4410. M. E. számú rendeletét, amely szerint a magánalkalmazás körében értelmiségi alkalmazottként zsidót egymagában nem, hanem csak abban az esetben lehet foglalkoztatni, ha a munkaadó legalább még egy nemzsidót is foglalkoztat értelmiségi munkakörben. Azoknak a munkaadóknak számára, akik ennek a szabálynak a mutban nem feleltek meg, a rendelet büntetlenséget biztosít, feltéve, hogy a munkaadó a jogszabályellenes helyzetet a rendelet kihirdetésétől számított harminc nap alatt megszünteti.

Július 31-ig kell bemutatni az olasz részvényeket.

Felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy a külföldön forgalomban található, bemutatásra szóló olasz részvényeknek átírása névre szólókká július 31-ig bezárólag kell, hogy megtörténjen. Az esetleg már névre szóló részvényeket is be kell mutatni érvényesítés végett.

Mint ismeretes, a Magyarországon található összes olasz részvényeket az olasz királyi követség kereskedelmi osztályán (Budapest, V., Mária Valéria-utca 12.) kell érvényesítés végett bemutatni.

A gazdaközönség köréből.

Nehézségek a sertésnevelésnél.

Írta: VILÁZ RÁCZ JENŐ.

A „Köztelek” 28. számában *Somssich Antal* gróf tollából „A zsírszükséglet biztosítása” címmel cikk jelent meg. Ebben a cikkben a malacnevelés elpazarlását is érinti a szerző és megállapítja, hogy árpa nélkül „hízalni való sertés többé előállítható nem lesz”. A cikkben említett tesz arról is, hogy az ideji tavaszi és őszi, valamint a jövő tavaszi fiadzású malacok részére is megfigyandó volna a szükséges árpamennyiség.

Cikkéből megérzik, hogy a malacnevelés egyenlő fontosságú a sertés-hízalással, vagyis: ha nem lesz malac, akkor hízalni való sem lesz. Ehhez a tételhez még hozzáfűzhető: a hányses abrakkal nevelt malac nem fogja gazdaságosan hasznosítani a beszállított jó takarmányt, a rossz táplálás következtében előálló gyenge ellenálló képesség miatt pedig a nevelés időszaka alatt nagyszámú malac hullik el.

Kizárólag a tapasztalat juttatott el az ő álláspontjának elismerésére, bizónyosan még számtalan nem nyilatkozó gazdátársammal együtt.

A gazdaságokat — hogy így fejezzem ki magam — egyénileg kell elbírálni. Igaz ugyan, hogy egy-egy vidék egymáshoz közeledő gazdaságainak termelésében és vezetésében sok hasonlóság jelentkezik, de általános megítélésük, vagy általános szabályok alá vonásuk még így is sok hibának és tévedésnek lehet alapja. Ugyanis a gazdaságok — adottságaiknak, termelési tényezőiknek különbözése, vagy a gazdaságok jó vagy jobb megítélés szerinti vezetése, megszervezése, beállítottága szerint — annyifélek, ahány gazdaság van. Ezért az a megállapítás, hogy vannak gazdaságok, amelyek

sertésnevelésre, mások csak hizlalásra, s megint mások mind a kettőre egyaránt alkalmasak, helytálló. Tehát az az elgondolás, hogy csak a hizlaló gazdaságoknak hagyható meg a beszüntítendő árpa-, illetve kukoricatermés, csak abban az esetben látszik megkövetelne, ha a közeljövő zsirszükségetének kielégítését tekintjük.

Más években ilyenkor még volt kukorica a südőkorbába lépett tavaszi fiadzású malacok takarmányozására. Idén — mivel a kukorica már a múlté — az árpát kellene etetni, azt az árpát, amelyből 22%-ot be kell szolgáltatni és amelynek a mennyisége az arató-, cséplő- és egyéb szolgáltatmányok levonása után jelentékenyen csökkent. Igaz ugyan, hogy itt van már a tarló! Sajnos, ez legfeljebb csak 3-4 hét enyhülést jelent a kérdésben. Azért csak enyhülést, mert a fiatal sertést még a tarlózás mellett is etetni kell, hogy a növekedési energiája ki legyen használva, továbbá jól megalapozott südő legyen a hizlalásra. Amit azonban a tarló meghagyásával nyerünk, elveszítjük az idejében meg nem történt tarlóbuktatással és egyéb, időközben elvégzendő fontos talajmunkák elmaradásával. Pedig ezek nem hagyhatók el, különösen most, mert a múlt év esős őszén és az idei év sáros tavaszán végzett talajmunkák következtében fizikai tulajdonságaikban megromlott termőréteg helyreállítása a jövő évi termés biztosítása céljából elsőrendű kérdés.

Nagy általánosságban helyesnek tartom a százelés beszüntítési kötelezettséget, mert ezáltal sok olyan helyről (főként a kisebb termelőktől) történik beszüntítés a közelítés céljaira, ahol az árpát nélkülözhetik anélkül, hogy hiány keletkezne a saját célra szolgáló zsirmennyiség és esetleg a közösi ellátatlanok javára eladható egy-két darab hízó előállításánál. A cséplőgépellenőr a közösi előjárásúval együtt a helyszínen számbavehette az állományt és megállapíthatná a szükséglet meghatározása mellett a beszüntítendő mennyiséget.

Idetartozó kérdés még, hogy ha a részest köteleznék a munkarész vajhányad részének a beszüntítésére, az ezzel járó gondnak és munkának nem szabad a gazdaságokra hárulnia, mert a kossakkal történő szokásos harmadolás helyett kint a kukoricatáblákon (esetleg esős, hideg időjárásban) mérlegesen kellene előbb az egész termést megállapítani, majd kimérni a harmadrészt, s végül a részest beszüntítendő mennyiséget. Ezeknek a tételeknek a külön kezelése, szákolása, szállítása, adminisztrációja bonyolult és hosszantartó munka volna a rövid későszi napokban. Aztán a beszüntítendő részt ki és hol gyűjtené össze, kit terheine a lehájtó megfosztott, frisstörésű kukorica szikkadásából származó súlyhiányt? Ezek mind olyan kérdések, amelyek több személyzetet és igazságtérítést igényelnek, éppen a sürgős belakarítási és vetési időszakban. Még nehezebbé teszi ezt a kérdést az, hogy a gazdaságokban bevonulási és fogatigénybevétel folytán a munkarész is csökken. Ez utóbbi is jól átgondolandó kérdés, mert miatta a jövő évi termés szintjét kárt szenvedhet.

A felvetett kérdések részletesebben is kifejtethetők volnának, azonban kis cikkemnek nem a meggyőzés a célja, hanem a mások által felvetett gondolatoknak idejében való megvitatása a jó ügy érdekében.

Hegyszentmárton (Baranya m.).

OK
légegörgő
lovaskocsin

ÚJÍTÁS!
a gumihány idejére
leveselhető vastag
kerekek!

Gy. ORENSTEIN ÉS KOPPEL

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület július 18-án tartott igazgatóválasztmányi gyűlésén Győrffy Kálmán elnöki megnyitójában széles áttekintést nyújtott a gazdasági helyzet pillanatnyi kívánalmairól. Elsősorban a mezőgazdasági munkabérek rendezését, a cselédek, summások és napszamosok élelemmel, ruhával és lábbelivel való ellátását sürgette. A közelítés igényeinek megfelelően termelni ma igen nehéz feladat a sok rendelkezés következtében. A meg nem engedett iton való, úgynevezett fekete-forgalom szélesebb körökben való kialakulása igen veszélyes, mert a termelési rend felborulásához és a városi ellátás csődjéhez vezethetne. A kormányzat körültekintéssel és szigorral kezelje ezeket a kérdéseket, de a gazdatársadalmi összefogásának és rendfenntartási ösztönének is ki kell venni ebből a munkából a részét. Az elnöki megnyitóhoz Borhy Miklós, Dóry Gyula dr., Jankó-Brezovay András, Kakassy Ödön, Molnár Gusztáv és Szabó Gyula szóltak hozzá. Megállapították, hogy a viszonyok eltolódása következtében az eddig természetbeni járandóságra épített cselédfizetési rendszer abban a pillanatban, amint a gazdasági cseléd ellátottsága korlátozódik, csődöt mond és a gazdaságok, beleértve a kisgazdaságokat is, állandó munkaerő nélkül fognak maradni. A gazdasági cseléd Heves megye szőlő- és kertkultúrával telített, vagy iparilag fejlettebb vidékein a magas napszám és egyéb természetű munkabérek látva, azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a jövő évre is a „szabad foglalkozás” után néz. A nagy munkáskereslet következtében a viszonylag kisebb létszámú gazdasági cselédség ilyen irányú tervezetéseivel sikerrel is fognak járni és a mezőgazdasági termelésben, valamint a közelítésben fontos szerepet betöltő, 40-50 holdnál kezdődő gazdaságok munkaerő nélkül maradnak. A választmány elhatározta, hogy a miniszterelnökhez intézendő feliratban a mezőgazdaságnak a gazdasági élet minden kérdésével kiterjedő intézményes rendezését kéri. Balogh István igazgató beszámolt a megyében befejeződésbe közeledő szarvasmarhagyógyászati akció során szerzett tapasztalatokról, dicsőretek emlékeztetve meg a közösi előjárások és elsősorban a jegyzők nagy körültekintéssel és lelkiismeretességgel végzett munkájáról és a gazdatársadalmi megértéséről. Jelentésének érdekesebb része volt az, amely a Heves megyét közelebbről érdeklő gyümölcs- és zöldségek belföldi és külföldi értékesítési lehetőségeinek széleskörű fokozásáról számolt be, megállapítva, hogy a viszonylag igen nagy területen termelt paradicsom és dinnye értékesítése a megfelelő előkészítés folytán biztosítható. Dóry Gyula dr., a lötenyészeti szakosztály igazgatója, a lötenyészési munkák befejezéséről és a füzesabonyi lödőlázásról számolt be, végül Szabó Gyula terjesztett elő indítványt a nova- és otellő-szőlő kérdéseinek rendezéséről, amelyet a választmány elfogadott. Az indítvány lényege, hogy a nova-borok forgalmából való kivonását kell a kormányzatnak biztosítani, ezzel szemben az otellő-boroknak a direkttermő jellegű, korlátozott, korlátozott forgalmát kell biztosítani. Győrffy Kálmán elnök indítványára a választmány táviratban üdvözölte Szinyei-Merse Jenő kultuszminisztert kinevezése alkalmából, aki az egyesület igazgatóválasztmányának tagja és élénk részt vett az egyesület közérdekű munkájában. Üdvözölte a választmány Konkoly Thege Sándor dr-t államtitkárként történt kinevezése alkalmából. Konkoly Thege Sándort az OMGE hevesvármegyei állattenyésztési vándorgyűlése és tanulmányútja során a fél vármegye gazdaközönsége közvetlenül megismerte és megszerette, benne és működésében biztos zálogát látja annak, hogy a mezőgazdaság és állattenyésztés legégetőbb kérdéseinek megoldásánál a fokozott körültekintés és hozzáértés fog érvényesülni.

A várható termés és a mezőgazdaság állapota.

A földművelésügyi minisztérium július 14-én kiadott jelentése szerint a legutóbbi hivatalos jelentés közzététele óta eltelt két hétben időszak legnagyobbrésztében meleg, néhány napon igen meleg nyári időjárás uralkodott. A csapadék mennyisége az országnak több mint háromnegyedén az átlag alatt maradt. A nappali felmelegedés az időszak utolsó napjainak kivételével igen erős volt. A búza országsszerte rohamosan érik, aratása a hegyvidékek kivételével megkezdődött. Több helyen, ahol a néhány napon meleg napok még teljes és viaszérésben volt, kényszererétté vált. Az érés rendkívül gyors, így az aratással nagyon kell sietni, hogy túl ne érjen és a pergési veszteséget elkerüljék. A búza általában ritka, a szalma alacsony, viszont a kalászkok legtöbbször elég nagyok,

a szemek — egy-két kivételtől eltekintve — rendszeresen fejlettek. A rozs aratása országsszerte serényen folyik, hordását, sőt néhol már cséplését is megkezdték. A vetések ritkák voltak, a szalma alacsony, de a kalászkok elég nagyok és a szemek is teltek. Egy-két helyen ablakos a kalász. Az őszi árpát a hegyvidékek kivételével mindenütt learatták. Hordása és cséplése folyamatban van. Általában ritka és gyomos volt, a kalászkok és a szemek nagysága azonban kielégítő. A tavaszi árpa érése szintén igen gyorsan történt. Aratása már sok helyen megkezdődött. Általában nagyon gyomos volt, a szalmája alacsony, de a kalászkok és a szemek nagysága kielégítő. Így aránylag jobb termést ad, mint az őszi. A zab sok helyütt már sárgul, de a késői vetések még zöldes, sőt a hegyvidékeken még csak most hányja zászlaját. A korai vetések általában jók, a későiek azonban ritkák, alacsonyak és gyomosak. A szárazság, valamint a nagy meleg miatt a bugahányás nem volt kifogástalan.

A kukorica második kapálását mindenütt befejezték. Néhol már címerét hányja, a legtöbb helyen a szárazságot nagyon sínyli. Általában ritkák, de még erőteljesek. A címerhányáshoz és a virágzáshoz feltétlenül bőséges esőre van szükségük. A burgonya a száraz homoktalajokon, ahol esőt nem kapott (pl. Pest vármegye), igen sok helyen annyira kiszáradt, hogy már ki kell szedni. A mélyebb fekvésű, üde talajokon azonban jól kötött és erőteljesen fejlődik. Ezekben a helyeken, ha idejében esőt kap, jó termés remélhető. A cukorrépa harmadik kapálását a legtöbb helyen befejezték. A szárazság következtében kissé visszamaradt és a levézetet helyenkint ellepték a levéltetvek. Ennek ellenére még egészséges és erőteljes. Kiadás esőre volna szükségük. A takarmányrépa fejlődését is az eső hiánya hátráltatja. Kedvező csapadékos időjárás esetén azonban ezt a hátrányt még behozhatja és még jó közepes termést adhat.

A kerti vetemények jól fejlődtek, de kevés kivétellel most már mindenütt esőre van szükségük. Az uborka piacra került. A szárazság következtében most már gyorsan vénül. Kielégítő termést adott. A zöldborsó korai termése piacra került. Jól fejlődött, de a szárazság következtében kissé elmaradt. Kedvező csapadékos időjárás esetén jó-közepes termést fog adni. A vöröshagyma kiszedése néhol már megkezdődött. A káposzta igen jól fejlődött, amíg néhol a nagy szárazság kissé vissza nem vetette. Általában egészséges, bő termés ígér. A bab jól virágzott és a legtöbb helyen jól is kötött. A szójabab ezideig igen jól fejlődött. Most virágzik, amiből kiadás esőre van szükségük. A zöldborsó értékesítése nagyrészt befejeződött. Termése nagy volt, de a nagy meleg és a szárazság következtében elvékonyult. A magborsó aratása nagyrészt befejeződött, hordása és cséplése folyamatban van. A szárazság következtében a magkötés és fejlődés néhol a várakozáson alul sikerült. A mák elvirágzott. A magkötés kielégítő, rovarkáról jelentős nem érkezett. További fejlődéséhez esőt kíván. Termése közepesnek ígérkezik. A lenese jól kötött, a magképződés is türethető volt, közvetlenül érés előtt áll. Szalmája alacsony. A komló jól fejlődik, tobozai elég nagyok, további fejlődéséhez azonban esőre van szükségük.

A köles korai vetése jól kelt és erőteljes, a későiek azonban a szárazság miatt hiányosan és egyenetlenül keltek. Tarlóba most vetik. Esőt kíván. A tatárka korai vetése virágzik. Tarlóba még vetik. A cirok szakállát kihányta, szára elég magas. Esőt kíván. A napraforgó a homoktalajon a szárazság következtében nagyon alacsony. Egyebütt erőteljes, üde, virágzása megkezdődött. A ricinus virágzása megkezdődött, sok helyütt gyenge és visszamaradt. Kedvező meleg, csapadékos időjárás esetén még sokat javulhat. A magkender fejlődése kielégítő, a magkötés közepes. A rostkender kissé alacsony maradt. A rostlen elég sűrű, de általában alacsony. Nyüvészt megkezdtek. Az olajfen sok helyen nagyon gyomos. Erés előtt áll, sőt néhol már aratását is megkezdték. A dohány általában kissé elmaradt fejlődésében. A szárazságot néhol már nagyon sínyli, kiadás esőre volna szükségük.

A lóhere és a lucerna első, sőt néhol már második kaszálását is jó eredménnyel és a legtöbb helyen eső nélkül kiváló minőséggel takarították be. További sarjadzásához, valamint a magkötéshez esőre volna szükségük. A rétek jó szénatermést adtak és a minőség is megfelelő. A sarj a szárazság következtében többnyire már csak a mélyebb fekvésű talajokon tudják eltartani a kijáró jószágot. Esőt kívánnak.

A sárgadinnye korai fajtái piacra kerültek, a minőség jó, de a mennyiséget a szárazság kissé csökkentette. A görögdinnye virágzik, a kötéshez esőre van szükségük. Kajsziarabokból Ugocea, Maros-Torda, Háremszék, Ung, Heves, Borsod, Szatmár és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyékben közepes termés várható. Az ország többi vármegyéjében a termés igen gyenge. A cseresznye és a meggy nagy-

részben piacra került. Cseresznyéből jó-közepes, meggyből pedig közepes volt a termés. Almából jó, körteből jó-közepes, szilvából és dióból közepes termésre van kilátás.

A szőlők a kedvező időjárás következtében szépen fejlődnek. Peronoszpóra csak szórványosan mutatkozik, lényegesebb kártétel nélkül. Néhol az ilonca okozott számottevő kárt. Jégverést több helyről jelentettek.

A legközelebbi hivatalos jelentést augusztus 1-én teszik közzé.

Megszüntetjük

lapunk küldését mindazoknak az előfizetőinknek, akiknek előfizetése *mult hó végével* lejárt és *azt f. hó 30-ig nem újítják meg.*

Tisztelettel kérjük tehát előfizetőinket az előfizetési díj *azonnali megküldésére*, hogy a lap továbbításában fennakadás ne álljon be.

Az előfizetési díj megküldését *ugyanazon a címen* kérjük, mint amely címre a lap jár.

Előfizetési árak:

egy évre	32 pengő
félévre	18 „
negyedévre	10 „

OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül:

egy évre	20 pengő
félévre	11 „
negyedévre	6 „

A kiadóhivatal.

VEGYESEK.

Kitüntetések a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara jubileuma alkalmából. A Kormányzó a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére *Gesztyeli-Nagy László dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, országgyűlési képviselőnek*, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatójának a magyar mezőgazdaság és a mezőgazdasági érdekképviselet terén kifejtett kiválóan értékes működése elismerésül a Magyar Érdemrend középkeresztjét, *Vaja Béla dr.-nak*, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara helyettes igazgatójának ugyancsak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a m. kir. gazdasági főtanácsosi címet adományozta. A 20 esztendő fennállását ünneplő kamara két kiváló vezető tisztviselőjének magas kitüntetése eredményes munkásságuk jutalma, amellyel nagy mértékben járultak hozzá a magyar mezőgazdaság ügyeinek előbbreviteléhez. Kitüntetésük a gazdaközönség körében osztatlan örömet kellett.

A 42 tagú Országos Bizottság újalakulása. Július 17-én tartotta a 42 tagú Országos Bizottság újalakuló gyűlését, amelyen megválasztották az országos bizottság tisztikarát is. A bizottság elnöke a felsőház részéről *vitéz Purgly Emil*, a képviselőház részéről *Ivady Béla*, alelnökei *Schandl Károly dr.*, illetve *Kölesy István*, előadói *Koós Zoltán*, illetve *Ronkay Ferenc*, jegyzői *Waldholt Kelemen báró* és *Petró Kálmán*. A bizottság legutóbb megválasztott új tagjai: *vitéz Gyulay Tibor* felsőházi tag, *Laky Dezső*, *Fricke Valér*, *Lill János* és *Temesváry Imre* országgyűlési képviselő.

Halálozások. *Ragályi Balassa Ferenc* báró, a magyar országgyűlés felsőházának tagja, az Országos Református Zsinat tagja, Gömör vármegye törvényhatósági bizottsági tagja július 17-én Ragályon 78 éves korában elhunyt. Nagy részvét mellett július 19-én temették el Ragályon.

Dörner Márton földbirtokos Alsóhernádon július 9-én 76 éves korában elhunyt. A meghaldoguitban *Dörner-Dér András*, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara délvidéki kirendeltségének vezetője édes atyját gyászolja.

Szolgálati jubileum. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete árusztályának vezetője, *Rudas József* igazgató ebben a hónapban töltötte be a szövetkezetnél 25 éves szolgálati jubileumát. Mint gépészmérnök, a magyar gyáriparban szerzett hosszas gyakorlata és sokirányú tapasztalat megszerzése után lépett a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete szolgálatába, amelynek kötelékében a legutóbbi évtizedben az egyesített árusztály vezetését látta el, kitűnő szakértelemmel, a szövetkezet iránt közismert hűséggel és a szövetkezet tagjai iránt lekötöztető szívéllyel. Az érdemes jubilánst a szövetkezet tisztviselőikara 16-án tartott házi-ünnepségén *Somssich Gyula* dr. gróf m. kir. tükös tanácsos, alelnökvezérigazgató üdvözölte, kiemelve a szövetkezetnek tett rendkívül értékes szolgálatait, amelyekkel *Rudas József* igazgató a magyar gazdaságszolgálat, a magyar gazdasági kultúra fejlődésének az ügyét is jól szolgálta. Amikor a jubilán-

nak a magyar gazdaközönség jókívánságait tolmácsoljuk, magunk is szívvel-lélekkel csatlakozunk az ünneplők sorához, mert *Rudas József* egyesületünknek és lapunknak értékes, kiváló munkatársa, aki különösen az OMGE műszaki szakosztálya keretében mindenkor készséggel van segítségünkre a gazdák közös ügyeinek előbbrevitelében.

Változás a földművelésügyi minisztérium felülvizsgálati ügy- és személyzeti beosztásában. *Konkoly Thege Sándor* dr. államtitkárrá történt kinevezésével kapcsolatban a m. kir. földművelésügyi miniszter a minisztérium felülvizsgálati, ügy- és személyzeti beosztásában a következő változtatásokat rendelte el: *A felülvizsgálati hátdkörök* ezentúl a következőképpen oszlanak meg: *Az I. felülvizsgálati csoportba Bérczay János* dr. államtitkár felülvizsgálata alá tartoznak a következő főosztályok: I/A. (Erdőfelügyelet és kincstári erdőgazdaság) főosztály; I/B. (Államerdészeti kezelés, faforgalom és egyéb erdészeti ügyek) főosztály; IV. (Lótenyésztés) főosztály; VIII/A. (Vízjogi) főosztály; VIII/B. (Vízügyi műszaki) főosztály; IX. (Társadalompolitika) főosztály. *A II. felülvizsgálati csoportba Bárányos Károly* dr. államtitkár felülvizsgálata alá tartoznak a következő főosztályok: VI. (Közgazdaság) főosztály; X. (Gazdasági szakoktatás) főosztály; XI. (Kísérletügy, növényegészségügy, élelmiszerrendészet, terményhamisítási ügyek és mezőrendészet) főosztály; XII. (Gazdasági felügyelőségek és mezőgazdasági érdekképviselet) főosztály. *A III. felülvizsgálati csoportba Konkoly Thege Sándor* dr. államtitkár felülvizsgálata alá tartoznak a következő főosztályok: II. (Termelés) főosztály; III/A. (Állattenyésztés) főosztály. *A IV. felülvizsgálati csoportba vitéz Vass Elek* dr. országos telepítésiügyi főigazgató felülvizsgálata alá tartoznak a következő főosztályok: VII/A. (Földbirtokpolitika) főosztály; VII/B. (Ingatlanforgalom, tagosítás és ingatlaneldarabolás) főosztály; valamint az Erdélyi Földbirtokpolitikai Főosztály. *Az V. felülvizsgálati csoportba Lenek Jenő* dr. miniszteri osztályfőnök felülvizsgálata alá tartoznak a következő főosztályok: III/B. (Állami mezőgazdasági birtokok és vadászati ügyek) főosztály; V. (Állategészségügy) főosztály. *Az ügybeosztás* a következőképpen változik: *A III. (Állattenyésztés, állami mezőgazdasági birtokok és vadászati ügyek) főosztály* helyett a jövőben két főosztály; *a III/A. (Állattenyésztés) és a III/B. (Állami mezőgazdasági birtokok és vadászati ügyek) főosztály* látja el az eddigi ügykör. *A III/A. (Állattenyésztés) főosztályba* három ügyosztály tartozik espedig: 1. (Állattenyésztés) ügyosztály, 2. (Tejgazdaság) ügyosztály, 3. (Rét- és legelőgazdaság) ügyosztály; *a III/B. (Állami mezőgazdasági birtokok és vadászati ügyek) főosztályba* pedig két ügyosztály tartozik, nevezetesen: 1. (Állami mezőgazdasági birtokok) ügyosztály, 2. (Vadászati ügyek) ügyosztály. *Egyidejűen a miniszter a következő személyi változásokat* rendelte el: *Lenek Jenő* dr. miniszteri osztályfőnököt a volt III. főosztály főnöki teendőinek ellátása alól felmentve, a III/B. (Állami mezőgazdasági birtokok és vadászati ügyek) főosztály főnöki teendőinek ellátásával bízta meg, egyben a III/B. 1. (Állami mezőgazdasági birtokok) ügyosztály vezetésével történt ideiglenes megbízását továbbra is fenntartotta, ugyanakkor *Bajtha Pál* miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsost jelenlegi ügyosztályvezetői megbízatásának változatlan fenntartása mellett a III/A. (Állattenyésztés) főosztály főnöki teendőinek ellátásával ideiglenesen megbízta. Az új ügybeosztással kapcsolatban változás történt egyes ügyosztályok vezetésében is. *Mojcses Andor* dr. miniszteri tanácsost a gazdasági felügyelőségek ügyosztályának, *Pazár Géza* dr. m. kir. gazdasági főfelügyelőt pedig a tejjgazdasági ügyosztálynak a vezetésével bízta meg a miniszter.

A zsidó-birtokjavaslat felsőházi tárgyalása. A felsőház legutóbbi ülészakánának július 15-i gyűlésén került sor a földművelési, a pénzügyi és igazságügyi bizottság együttes jelentése alapján a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól szóló törvényjavaslat tárgyalására. A vitában résztvettek: *Szlaha Aladár*, *Jókai-Ihász Miklós*, *Bertzelly Jenő*, *vitéz Meskó Zoltán*, *Órffy Imre*, és *Khuen-Hédleráry Károly* gróf. *Bánffy Dániel* báró földművelésügyi miniszter vitázó beszédében köszönetét fejezte ki a felsőházi tárgyalás megállapításaiért, hangsúlyozta, hogy a zsidókérdést a földkérdéssel nem szabad összekeverni, a kormány a törvényjavaslatlal egyszer s mindenkorra el kívánja választani egymástól a két kérdést. Beszéde további során hangsúlyozta, hogy az ingatlanok felhasználásánál a közérdeket és a nemzeti szempontokat fogja zsinórmértéknek tekinteni és elsősorban a házhelyszerzésekre fog különös gondot fordítani. Kijelentette, hogy a törpebirtokok szaporítását nem tartja helyesnek, éppen ezért a törpebirtokokat igyekezni fog önálló kisbirtokokká kiegészíteni. A felhasználásra kerülő

ingatlanok értékesítésénél protekció nem érvényesül és ingyen protekciós földet senki sem fog kapni. A középirtokokat a nemzeti és közszempontok érvényesítése mellett előreláthatóan árverésen fogják értékesíteni. A földkért általában mindenkinek a teljes értéket kell megfizetnie, szándéka azonban a kisbirtokokok részére indokolt esetben kedvező fizetési feltételeket, sőt a felszerelésre méltányos kölcsönt nyújtani. Helytelennek tart minden olyan rendszert, amely a földárakat leszorítja. Az egyes szónokok által felvetett kérdésekre válaszolva, a miniszter kijelentette, hogy a javaslatok az a rendelkezése, hogy kisajátított ingatlanát a zsidó tulajdonos haszonbérletbe is visszaveheti, csak a termelés érdekében megóvására szolgáló átmeneti rendelkezés, mert más kizárva, hogy előfordulhat olyan helyzet, hogy a birtok megművelése más módon nem lehetséges. Az utóállamokban történt kisajátítást szándékoztak sérelmeit ismeri és a kormány mindent elkövet, hogy ezeket a lehetőség szerint orvosolhassa. Elismeri, hogy a föld azoknak a kezén van a legjobb helyen, akik tényleg maguk gazdálkodnak, de nem lehet kizárni, hogy esetleg nemgazdák is hozzá juthassanak birtokhoz, ha azokra gazdák már nem jelentkeznek. Nem kéll sajnálni, ha a régi birtokosok közé tartozók közül, akik jelenleg hivatalban vannak, valaki újból birtokhoz jut. A birtokpolitikai osztály már több mint százezer hold ügyét bonyolította le lavaly és remélni lehet, hogy ez a szám a jövőben száperodni fog. A földművelésügyi miniszter beszéde után a felsőház általánosságban és részleteiben is megszavazta a zsidó-birtokjavaslatot.

A Mezőgazdaságfejlesztési törvényjavaslat a felsőház bizottságai előtt. A felsőház egyesített földművelésügyi, közgazdasági és pénzügyi bizottságai július 22-én *Somssich László* gróf m. kir. tükös tanácsos, felsőházi tag elnöklésével folytatott gyűlésen tárgyalták a törvényjavaslatot. *Jankovich-Bésán József* gróf részletesen ismertette a javaslatot, majd megindult az általános vita, amelynek során *vitéz Purgly Emil*, *Órffy Imre*, *Farkas Géza*, *Jókai-Ihász Miklós*, *Kovács Gyula*, *vitéz Bittera Miklós* és *Pronay György* báró szólaltak fel. A vita résztvevőinek *Bánffy Dániel* báró földművelésügyi miniszter válaszolt, majd a bizottság általánosságban megszavazta a törvényjavaslatot. A delután gyűlésen került sor a részletes tárgyalásra, amelyben *Purgly Emil*, *Fischer Béla*, *Schandl Károly*, *Hagyó-Kovács Gyula*, *Groffits Gábor*, *Czettler Jenő*, *vitéz Bittera Miklós*, *Jókai-Ihász Miklós*, *Khuen-Hédleráry Károly* gróf, *Hogos Miksa* gróf, *Fiahy Tibor* báró, *Mutschenbacher Emil* dr., *Pronay György* báró, *Károlyi Gyula* gróf, *Bertzelly Jenő* és *Farkas Géza* vett részt. Az egyesített bizottság több módosítással szavazta meg részleteiben a javaslatot. A javaslat a felsőház legközelebbi, július 28-ára összehívott gyűlésén kerül a plénum elé.

Megalakult a Baromfitenyésztők Szövetkezete. A magyar baromfitenyésztés fejlesztésének szolgálatára megalakult a *Hangya* kebelében a *Baromfitenyésztők Szövetkezete*. Elnökké *Bárányos Károly* dr. földművelésügyi államtitkár, ügyvezetője *Baranyay Rezső*, a *Hangya* baromfiértékesítő osztályának vezetőjét választották meg. A szövetkezet hatalmas tervet dolgozott ki a baromfitenyésztés gyersátemű fejlesztésére. Az erre vonatkozó tájékoztató füzetet nagy példányszámban osztották szét az érdekelt gazdák között. Ebben felhívja a szövetkezet a baromfitenyésztők és baromfitartók figyelmét arra, hogy az új termésrendelet módját nyújt a baromfiak takarmányozására. Ezenkívül közli a naposcsibe-igénylés, illetve beszerzés feltételeit és a baromfi- és a tojástermelés fokozásának lehetőségét. A szövetkezet a többtermelés előmozdítása érdekében a sajtó, filmelőadások, plakátok és rólapok útján, ezenkívül még több alkalommal fogja a figyelmet a baromfitenyésztés jelentőségére felhívni.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete ösztöndíj-pályázata. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete igazgatósága a gazdatisztek gyermeke-nevelésének megkönnyítésére több ösztöndíjat állapított, amellyel a gazdatisztek kar iránti megbecsülését és a gazdatisztek munkássága iránti elismerését kívánja kifejezésre juttatni. A szövetkezet igazgatósága tíz, egyenkint 200 pengős, öt, egyenkint 150 pengős, összesen tehát 2750 pengőnyi ösztöndíjra hirdet pályázatot. A pályázó köteles a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete igazgatóságához intézett bélyegmentes sajtókezdő folyamodványát az 1942-1943. tanévre folyó évi augusztus hó végéig benyújtani, amelyet atyja is láttamozott, valamint a szolgálatadó szövetkezeti tag igazolási záradékkal látott el. A pályázó kérvényéhez mellékelni tartozik: 1. a befejezett iskolai esztendő sikeres elvégzését tanúsító valamely hazai nyilvános középiskola vagy főiskola bizonyítványát hiteles másolatban; 2. születési bizonyítványát; 3. bélyegtelen családi tanúsítványt, amelyet valamely egyházi

vagy világi hatóság láttamoz; 4. a szolgálatadó igazolását, hogy az atya mint gazdatiszt alkalmazásban van. Több családtag egyidőben nem részesülhet ösztöndíjban. A döntés 1942 szeptemberében lesz, az eredményről az ösztöndíj megküldésével egyidejűen értesítik az ösztöndíjat nyert szüleit és a szolgálatadó szövetkezeti tagot.

A kopaszárpa is zárolt termény. Az 1942. évi termésszám gabona cséplése, számbavétele, őrlése, valamint 1942/43. évi gabona- és lisztforgalom szabályozása tárgyában kibocsátott 3600/1942. M. E. számú rendelettel kapcsolatban több oldalról kérdés merült fel az iránt, vajjon a kopaszárpa szintén zárolt terménynek tekintendő-e, miután hivatkozott rendelet 1. §-ának 2. bekezdése szerint a rendelet szempontjából gabona a búza, a rozs, a kétszeres (kenyér-gabona), a zab és az árpa (takarmány-gabona), viszont a kopaszárpa a kérdéstevők szerint nem takarmány-gabona. Egyesületünk a kérdést illetékes helyen szövegezte, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy a kopaszárpa ugyancsak zárolt termény, amelyről a gazda szintén elszámolni tartozik, cséplését ellenőr jelenlétében kell végeznie és a cséplési eredményt a cséplési könyvekbe be kell vezetni. Igaz, hogy a rendelet az árpa, mint takarmány-gabona gyűjtőfogalom nem részletezte, de amint a sörárpa sem takarmány-gabona és az is zárolt gabona, éppen úgy a kopaszárpa is zárolt gabona.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara fennállásának 20. évfordulója alkalmából művészi alkotású, díszes kivitelű, bronz emlékéremmel jutalmazza azokat a kamarai tagokat és gazdavezetőket, akik az elmúlt két évtized alatt kitartó munkával és önzetlen lelkesedéssel tették terményeiket a magyar föld barázdáit és példát szolgáltatottak az előrehaladásban. Az emlékérmeket a kamara július 25-i jubileumi díszközgyűlés keretében adja át a kitüntetetteknek.

Tenyész hűsértések behozatala Németországból. A hazai hűsértésállomány vérfrissítése és a mai piaci követelményeknek megfelelő jellegű minél gyorsabb kialakítása érdekében a Hűsértés-tenyésztők Országos Egyesülete a m. kir. földművelésügyi minisztérium megbízásából nagyszámú tenyésztőket és néhány tenyészkocát hozott be Németország legkiválóbb tenyészeiből. A vásárlást enesei Dörner Béla ny. m. kir. gazdasági főigazgató, az egyesület elnöke és Kertész Ferenc m. kir. gazdasági felügyelő, az egyesület igazgatója bonyolították le nagy szakértelemmel és teljes sikerrel. A vásárolt tenyészsertések ezen a héten érkeztek meg Magyarországra és azokat megtekintették Konkoly Thege Sándor dr. földművelésügyi államtitkár, Bajtha Pál miniszteri tanácsos, az állattenyésztési főosztály vezetője, Heródi Sándor dr. OMGE titkár és még mások is, akik őszinte elismeréssel állapították meg, hogy igen értékes állatokat sikerült Németországból behozni. A szapora törzsektől származó nemefajtájú kanok hosszú és széles törzsűek, erőteljes csontozatúak, közep-nagy testűek és közepesen gyors fejlődésűek, ennek megfelelően az arc-orri részük megnyúltabb, mint a régi típusoké. Sonkarészüik is előnyösen alakult. A behozott berkshire kanok mélyebbék és valamivel kisebb testűek, de még szélesebb és mélyebb törzsűek, mint a hazánkban tenyésztett berkshire sertések. A behozott 20 német nemes kanból a legkiválóbb tenyészeteink, úgy mint a Haltenberger gazdaság, a győri püspökség szanyi uradalma, Ferenc bajor kir. herceg sárvári uradalma, özv. Heim Gyuláné pozsonyvácskányi gazdasága és a Mezőgazdasági Ipar R. T. kaposvári béruradalma, továbbá több esztergomi, nyitra-pozsonyi, somogyi, sopron- és vas megyei, jobb tenyésztő közösgé kapott, utóbbiak közül egyesek kocákhoz is jutottak. A berkshirekből 2 kan és 3 koca a kishéri méneshirtok, 1 kan a veszprémi káptalani uradalom tenyészetebe kerül, míg 4 kant az Újverbász környéki kistenyésztők kapnak. A németországi vásárlásokon szerzett tapasztalatokról Kertész Ferenc legközelebb részletesen beszámol lapunkban.

Nyúlkiállítás Szent István hetében. A Magyar Házinyúltenyésztők Egyesülete (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.) augusztus 14-től 24-ig a nemzetközi aranyintavással egyidejűen a városligeti keresolyacsarnokban nyúlkiállítást rendez. A kiállítás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Baromfitenyésztési szaktanfolyam Gödöllőn. A gödöllői M. Kir. Baromfitenyésztési Kísérleti Tanegyesület szeptember 1-i kezdettel férfihalgatók részére 12 hónapos, január 1-i kezdettel nőhallgatók részére 6 hónapos szaktanfolyamot rendez. A tanfolyamokra mezőgazdasági szakiskolát, vagy hasonló szaktanfolyamot végzett férfi, illetve tanítónőképztől, középiskolától, kivételesen a Középiskola négy osztályát végzett nőhallgatókat vesznek fel. A hallgatók díjtalanul kapnak ellátást, aminek fejében kötelesek a tanegyesület üzemével kapcsolatos munkákat elvégezni. Részletes felvilágosítás ad a tanegyesület vezetője.

Felhívás a napraforgót termelő gazdákhöz. Az olajos növények termesztésének sikeréhez fűződő rendkívül országos érdekek, de a gazda jól fel-fogott érdeke is megkívánja, hogy a termésbetakarítás munkálatait minél kisebb veszteséggel hajtsuk végre. A napraforgó cséplésének lehetőleg minden követelményt kielégítő helyes megoldása érdekében az Országos M. Kir. Gépkísérleti Intézet Mosonmagyaróvár, adatgyűjtést végez. Az intézet lapunk útján kéri azokat a gazdákat, akik a múltban a napraforgó cséplésére gépet vagy gépi eszközöket használtak, közöljék erre vonatkozó tapasztalataikat az intézettel. Felvilágosítást kér az intézet, hogy milyen gépet, vagy gépi eszközt használtak, hogyan és milyen eredménnyel alkalmazták a gépet, mennyi volt a teljesítmény, a veszteség és milyen módszerrel érték el a legkedvezőbb eredményt. A már meglévő és a beérkező adatok alapján az intézet a napraforgó csépléséről ismeretető munkát készít és hogy ez idejében megjelenhessen, sürgős válaszi kér a gazdáktól.

Zsizsikellenítő körzetek. A m. kir. földművelésügyi miniszter a lenese, borsó és búkkányi zsizsik elleni kötelező védekezésre vonatkozó 106.153/1938. F. M. sz. rendelete hatályát 1942. évi július 11-i 252.253/1942. II. 1. F. M. sz. rendeletével módosította. Az új körzeti beosztás a következő: Komárom megyében Apáczaszakállás, Dunaszerebtele, Komárom, Ógyalla, Perbete, Somorja; Esztergom megyében Párkány; Bars-Hont megyékben Nagysalló; Nyitra-Pozsony megyében Érsekújvár, Nagysurány, Tornóc, Galánta; Győr-Moson megyében Győr; Veszprém megyében Balatonkajár, Enying, Csajág, Lepény, Mezőszentgyörgy, Szilasbahiás, Nagyvácsány, Papkeszi, Szentgál; Fejér megyében Túc, Sárbogárd, Alap, Baracs, Dunapentele; Tolna megyében Dunaföldvár, Bedegkér, Magyarkeszi, Pincehely, Tamási, Tengőd; Somogy megyében Karád, Nágocs, Ságvár, Szigetvár, Szabadhidvég, Tab; Baranya megyében Mhárs, Szentlőrinc; Pest megyében Homokmező, Szakmár, Miske, Dunok, Nemesnádudvar, Öregserető, Dunaszentbenedek, Nagykáta, Kóka; Bács-Bodrog megyében Bácsbokod; Bihar megyében Szeres, Pocsaj, Gáborján, Komádi, Körösnagyharsány, Zsadány, Mezőgyán, Kismarja; Hajdú megyében Földes; Jász-Nagykun-Szolnok megyében Törökszentmiklós, Fegyvernek, Kisújszállás, Dévaványa, Túrkeve, Tiszaderzs, Tiszaroff, Kunhegyes, Tiszaföldvár; Csongrád megyében Csongrád, Szeged; Békés megyében Békés, Gyula, Orosháza, Csorvás, Szenttornya, Szarvas, Gyoma; Abauj-Torna megyében Szikszó, Encs, Onga; Borsod megyében Felsőszolca, Boldva, Onód, Mezőcsát, Igric, Helyőpap, Helyőbába, Szakáld, Harsány, Vatta, Felsőbrány, Mezőnyárad, Mezőkövesd, Mezőkeresztes, Gele, Emőd, Szihalom, Gombósfalva, Sajószöged, Tiszakeszi, Tiszatarján; Heves megyében Tiszafüred, Tiszánána, Bessenyőtelek, Maklár, Kerecsend, Detk, Karácsond, Heves, Kál, Kisköre, Nagyiván, Poroszló, Tarnaméra, Tömöl; Zemplén megyében Girincs, Bekecs, Rátka, Tarcsl, Tiszalót, Mezőzombor. A rendelet felszerelje az egyes körzetekhez tartozó községeket is.

A borzderes fajtájú szarvasmarhák törzskönyvelése feltételeinek újabb megállapítása céljából az Országos Törzskönyvelő Bizottság legutóbb helyszíni megbeszélést tartott az egri érsekség maklári gazdaságának borzderes tehenészetében, amelyen a bizottság vezetőségének több tagja, az érdekelt tenyésztő szervezetek és gazdasági felügyelőségek vezetői, valamint néhány szarvasmarhatenyésztési szakember vett részt. Wellmann Oszkár dr. egyetemi ny. r. tanárnak, a bizottság elnökének vezetésével. A borzderes fajtához tartozó szarvasmarhák tenyésztésének jelentősége ugyanis nemcsak Kárpátalja visszacsatolásával kapcsolatban emelkedett, ahol a köztenyésztésben is ezt a szarvasmarhát tenyésztik tiszta vérben és keresztjezeiben, hanem tenyésztése az ország egyéb részeiben is terjedőben van, s ezért vált szükségessé a törzskönyvelésnél követendő szempontok újabb megbeszélése. Az értekezleten résztvevők alaposan megvitatták a fennmaradt kérdéseket és megvitatták azokat az alapelveket, amelyeknek figyelembevételével a bizottság az e fajtához tartozó szarvasmarhák törzskönyvelésének szabályait újból meg fogja állapítani.

Megalakult a Gabona- és Terménykereskedők Országos Egyesülete. A Gabona- és Terménykereskedők Országos Egyesületének választmányára Bischoff László dr. tőzsdetanácsos elnöklésével tartott alakuló gyűlésen részletesen foglalkozott a szakmát érintő kérdésekkel és megállapította a teendőket. A gyűlésen Mohar István dr. miniszteri titkár, miniszteri biztos számolt be az egyesület autonómiajának felüggesztése alatt történtekről.

Ápaállatok továbbtartásának jutalmazása Németországban. Megemlékeztünk már arról, hogy Németországban a nagyértékű apaállatoknak a köztenyésztés céljára való beszerzését és minél hosszabb ideig tenyésztésben való tartását államsegélyekkel támogatják. A háborús viszonyok következtében a magántenyésztőknek is fokozott áldozatot jelent

a nagyértékű apaállatok továbbtartása, ezért az állam most ezek részére is továbbtartási segélyeket engedélyez. A továbbtartási segélyösszegek nagysága az apaállatok értékének megfelelően módosul. Így a legjobb minőségű (A-1 fedezetési igazolvánnyal ellátott) bikáknál 100, ugyanilyen minőségű kanoknál, kosoknál és kecskéknél pedig legalább 30 márka az államsegély. Olyan apaállatoknál, amelyek már a múlt esztendőben is ilyen jutalomban részesültek, a továbbtartási segélyösszeg a következő években jelentősen emelkedik és pedig: bikáknál 1942-ben 200, 1943-ban 300 és 1944-ben 400 márkára, kanoknál, kosoknál és kecskéknél pedig ugyanezekre az évekre 60, 90, illetve 120 márkára. A kormányzat reméli, hogy a továbbtartási segélyösszegek fokozatos emelésevel a nagyértékű apaállatok minél hosszabb ideig tenyésztésben tartása elérhető lesz.

Terményértékesítési ellenőrző szolgálat a Kisalföldön. A Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara az elmúlt évben megszerveztetett terményértékesítési ellenőrző és tájékoztató szolgálatát ezidén fokozottabb mértékben fogja ellátni. A kamara ezzel kapcsolatban felhívja a gazdák közönség figyelmét arra, hogy a hozzáfordulók ügyeit csak akkor áll módjában elintézni, ha azok indokolt, kemoly írásba foglalt (jegyzőkönyvbe vett) panaszt vagy sérelmet tartalmaznak.

Felvétel a putnoki leánynevelő intézetbe. A putnoki m. kir. gazdasági felső leánynevelő intézet igazgatósága néhány helyet fenntartott birtokok, gazdatisztek leányai részére. Az intézetben — amely 3 évfolyamos — az általános műveltséghez szükséges tantárgyakon kívül idegen nyelveket, gép- és gyorsírást, csesemőgondozást, gyermeknevelést, valamint háztartási, kertészeti, gazdasági tárgyakat tanulnak gyakorlatilag is. Az I. évfolyamra 4 középszintű végzettséggel, a II. évfolyamra 5 gimnáziummal, a III. évfolyamra a gimnázium 8 osztályának elvégzése után vehetők fel a leányok. Az érdekelt szülők bővebb tájékoztatásért sürgősen forduljanak az intézet igazgatóságához, mert a felvételi kérvények elbírálása hamarosan megtörténik.

Vetésdíjazások a Kisalföldön. A múlt évi kedvező tapasztalatok alapján idén már 45 községben rendezett határbejárással egybekötött Vetésdíjazást a Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara. A vetésdíjazások során több mint 300 kisgazda búzáját tüntették ki értékes tüntetődíjjal, illetve kamarai díszoklevéllel.

Az új román gabonaárak. Bukaresti jelentés szerint a román kormány tagjai minisztertanácson döntöttek az új termésszám gabona ára ügyében. A 75 kg-os, legfeljebb 3% idegen anyagot tartalmazó búza 220.000, a rozs 160.000, a zab 150.000, az árpa 140.000 lei vagononként. Miután a kukorica-termés hiányos és az ellátás terén nehézségek mutatkoznak, amelyet az állam saját eszközeivel nem tud áthidalni, kísérleti jelleggel két hónapra felfüggesztik az 1941. évi termésszám kukorica maximális árát. Rendeletet adtak ki Romániában a kereskedelmi malmok gabona- és őrlésmennyiségének szigorú ellenőrzéséről is.

A svájci bikavásárok időpontja. Az idei 44. bern-ostermündingi szimmentáli tenyészbikavásári szeptember 1-3-ig, a thuni bikavásári pedig az ezt követő napokon tartják meg.

Pályázat csipkebogyótisztító és szárító gép szerkesztésére. A földművelésügyi minisztérium pályázatot hirdetett a csipkebogyótermésmagjának eltávolítására, a csipkebogyó feldarabolására, valamint szárítására alkalmas gépi berendezések szerkesztésére. A pályázatot július 31-ig kell benyújtani a Kertészeti Akadémiához (Budapest, XI., Nagyboldogasszony-útja 45.). A pályázattal kapcsolatban felvilágosítással szolgál az Országos M. Kir. Kémiai Intézet vitamin-osztálya (Budapest, II., Keleti Károly-utca 24.).

Sikárgyökér kitermelésére alkalmas bérleti területet keres a Vakokot Gyógyító Országos Egyesület (Budapest, XIV., Hermina-út 7. sz.) és kéri a földbirtokosokat, a kincstári és hitbizományi birtokok vezetőit, hogy vakok hasznos munka útján történő megsegítését ezúton is támogassák.

Gazdasági állás- és munkaközvetítés. A M. Kir. Országos Gazdasági Munkaközvetítő Hivatal közli: Az erős ütemben meginduló mezőgazdasági munkák következtében a munka nélkül lévő gazdasági munkások legnagyobb részének sikerült elhelyezkedést találni. Más vármegyék területén elhelyezkedni kívánó gazdasági cselétek és mezőgazdasági munkások még a következő vármegyék területén vannak: Békés (Gyula) aratómunkás, Kolozs (Kolozsvár) idény-munkás, gazdasági cseléd, Vas (Szombathely arató-cselépmunkás, Beregi Közigazgatási Kirendeltség (Munkács) aratómunkás, Mázorosi Közigazgatási Kirendeltség (Huszt) idény-munkás, arató és gazdasági cseléd, Ungi Közigazgatási Kirendeltség (Ungvár) aratómunkás. Az érdeklődő gazdaságok igénylésükkel közvetlenül a vármegyék székhelyein működő vármegyeyi m. kir. gazdasági felügyelőségekhez, mint Vármegyeyi Gazdasági Munkaközvetítő Hivatalhoz forduljanak. Egyéni nyilvántartás. Ha a munkaadó a nyilvántartásban szereplő munkások közül kíván valakit szerződtetni, levélben vagy személyesen, illetve megfizetve útján lépjen érintkezésbe a munkással. Hajdú m. (Debrecen): Bogár Károly (Hajdúszóvár); Hajnat-utca 479.) 40 éves, négygyermekes családapa, katona nem volt, vezetőgazdának ajánlkozik jó bizonyítvánnyal. Keserő Lajos (Nádudvar) mezőgazdasági szakiskolát végzett, működött Mezőhegyesen, főleg a fajállat- és csikónevelés terén van nagy gyakorlata, de a gazdálkodás minden ágában járatos, vezetőállásra ajánlkozik. Pest m. (Budapest): Nagy József (Csepel, Frangepán-utca 13.) 39 éves, nős, családos, szülő-gyimölcsös, esetleg mezőgazdasági munkára ajánlkozik. Bözödi Berki Elemér (Budapest, X., Elnök-utca 26.) 53 éves, nőtelen, ref. vallású, gazdaságba cséplési ellenőrnök vagy

Szadasági tisztviselőnek ajánljuk. Tolna m.: Fekete György (Szekszárd, M. kir. 12. honvéd tábori tüzérezred) 50%-os hadirokkant, volt gazdasági cseléd (Bernáth Béla dr. nagybirtokosnál Kőföld községben, Felsőhídvegpusztán), könnyebb mezőgazdasági, kertészeti munkára, esetleg méhészetben elhelyezkedést keres. **Ungi Közigazgatási Kirendeltség (Ungvár):** Buleca György III. éves gazdasági akadémiai hallgató és Krajnyik István 19 éves ruszin kereskedelmi iskolai tanuló a nyári hónapokra gazdaságban bármilyen munkát vállalának. Címük: Gazdasági Felügyelőség, Ungvár. **Munkát keresnek: Somogy megyében Cs. Kovács József** gazdálkodó (Csurgó, Somogy m., Somssich Pál-utca 39.) 25 holdas gazdaságába keres egy megbízható férfin munkást, aki a mezőgazdaság minden ágában járatos. Teljes ellátással és a helyi viszonyoknak megfelelő (50-60 pengő) díjazással azonnal felfogadná, s amennyiben megfelelő, éves szerződést is kötne. A munkás a legrövidebb időn belül munkába léphetne. **Pest megyében Pörkolab György** rákospalotai gazdaságába keres egy kanaszt és egy kocsi (lehetőleg nőtlent) állandóra. Kézpénzfizetés megállapodás szerint. Cím: Budapest, Baross-utca 41.)

NYILTTÉR.

(E rovatban foglalkoztunk nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Bérbe adnám Királyiban (Biharm.) lévő 200 katasztrális holdas birtokomat megfelelő gazdasági épületekkel és úri lakással 1942. év október 1-től. Az őszi munkálatok aratás után megkezdhetők. Érdeklődni: **Dr. Sebő** ügyvédnél, Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 8. sz.

Kézi- és járgányhajtásra alkalmas új 18-collos dobfogas cséplők
szalastakarmányok, hüvelyesek és egyéb magvak csépléséhez.
díj-kint 300 — P. KALMAR, Pest, VI., Vörösmartyu u. 44/b.

Berettyőújfalutól 5 km-re — a püspökladányi betonút mellett fekvő 7431
162 kat. holdas birtok
épületekkel bőven ellátva, kitűnő állapotban, körülbelül 1500 Pengő kataszteri tiszta jövedelemmel, 2/3 részben szántó, 1/3 részben legelő és rét, P 180.000 vételárért eladó. Részletes felvilágosítás: dr. des Combes László ügyvéd irodájában, Debrecen, Ferenc József-u. 22-24.

Eladó birtokok.
Miskolcnál 1100 k. h. 600.000 — P és 800 m. h. szeszgyárral 850.000 — P. — **Balatoni műúri** 250 k. h. 500.000 — P, 200 k. h. 400.000 — P és 50 m. h. kastéllyal 150.000 — P. — **Beregszásznál** 700 m. h. 560.000 — P. — **Kiskunfélegyházán** 116 kh. 300.000 — P. — **Csongrádon** 240 k. h. 800.000 — P. — **Püspökánál** 500 m. h. 450.000 — P. — **Losoncánál** 800 m. h. 800.000 — P. — **Berettyőújfalunál** 600 k. h. 1 millió P és 240 k. h. 250.000 — P. — **Szobánál** 1000 m. h. 750.000 — P és 400 m. h. 450.000 — P. — **Békésben** 700 k. h. 1 millió P. — **Komáromnál** 1300 m. h. 1.500.000 P. — **Füzegyháznál** 500 m. h. 400.000 — P. — **Pásztornál** 800 k. h. 600.000 — P. — **Egernénél** 400 m. h. 200.000 — P. — **Kiskőrösénél** 250 m. h. 125.000 — P. — **Bogyánál** 150 m. h. 150.000 — P. — **P és 300 m. h. 300.000 — P. — Keeskenénél** 100 k. h. 200.000 — P. — **Szolnoknál** 150 m. h. 120.000 — P. — **Tiszafürednél** 225 k. h. 175.000 — P. — **Bródosnánál** 180 m. h. 180.000 — P. — **Lepsényénél** 150 m. h. 240.000 — P. — **Sopronnál** 140 k. h. 200.000 — P. — **Szombathelyénél** 170 k. h. 250.000 — P. — **Debrecennél** 107 k. h. nagy kastély 400.000 — P. — **BÉRLET:** 100-tól 2000 holdig. — **ERDŐ:** Szatmár m-ben 1000 k. h. 900.000 — P. — Több kisebb-nagyobb birtok, szőlő és gyümölcsös kapható. **Császár Ferenc** ingatlanügynök irodája, Budapest, VII., Károly-körút 16. sz. — Telefon: 992-6714

A Gazdák Biztosító Szövetkezete egyaránt biztosítja úgy a nagy, mint a kisbirtokosoknak. (Tűz, jég, állat, élet. stb. biztosítás.)

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabonapiac helyzete.

Az árulások kenyérmagjácán e héten sem volt forgalom. A kalászosok betakarítása most már országos viszonylatban is folyamatban van, amit sok helyütt, elsősorban azonban a Tiszántúlon, illetve az Alföldön a búza és rozs cséplése is nyomon követ. A Hombár bizományosok megkezdtek tevékenységüket és a július közepe táján kicséplött búzateleket a vidéki (tisztántúli) malmok már „expresszörles” formájában fel is dolgozzák. A gabonatőzsdére eddig érkezett minták szerint az idei búza **Tápiógyörgye, Lepsény, Törökzentmiklós, Párkány** vidékén 82-83 kg tajsúlyú, aprószerű, tiszta és sikérsűbb, mint az elmúlt gazdasági esztendőben.

Az új gabona- és terményárakról szóló kormányrendelet, amelyet lapunk más helyén részletesen ismertettünk, e héten életbelépett és így az értékesítés most már akadálytalanul megindulhat. A kereslet minden terményiránt igen élénk. A felajánlott **Viktória- és expresszörles** a hántóállással foglalkozó malmok vásárolják, hogy megfelelő készletet gyűjtsen és hő végén, de legkésőbb augusztus elején megkezdhesék a folyamatos hántolást. Megindult a **fehér mustármag** kínálata is, amelyet elsősorban a Kiskunféldőn már sok helyen kicséplettek. A fehér mustár minősége is kiváló és a feldolgozó üzemek máris jelentékeny mennyiségűt kötöttek le. **Köménymagból** is megindult a kínálat, bár egyelőre csak egyes dunántúli és kiskunféldői állomásról ajánlottak, illetve szállítottak árut Budapestre. A minősége ennek is kitűnő. **Kopaszárpából** is elkelt néhány tétel azonnalra és augusztus első napjában való szállításra 50 pengős egységáron.

Tavalyi termései terményekben a forgalom már teljesen megszűnt. Mindössze néhány kocsiarckomány **csillagfürtöt** adtak el, nyírségi gazdák dunántúli tőzsdéságoknak és ezzel — mint hírlék — az utolsó fölös tétélek is értékesítésre kerültek.

Az európai gabonapiacok helyzete általánosságban kedvezően alakul. Németországban, amint már közöltük, a búza, rozs és árpa árát lépcsőzetesen állapították meg a szállítás ideje szerint. A Német Birodalomban máris biztosítva van 800.000 tonna gabonaművelés beszállítása. **Bulgáriában** a múlt héten hatalmas zivatarok és jég-eső pusztított, ami különösen az ország déli részén a gabonaművelésben igen nagy kárt okozott. Szerbiában közepes kenyérmagtermésre számítanak. **Romániában** a múlt héten hatalmas zivatarok és jég-eső pusztított, ami különösen az ország déli részén a gabonaművelésben igen nagy kárt okozott. Szerbiában közepes kenyérmagtermésre számítanak. **Romániában** a múlt héten hatalmas zivatarok és jég-eső pusztított, ami különösen az ország déli részén a gabonaművelésben igen nagy kárt okozott. Szerbiában közepes kenyérmagtermésre számítanak.

A tengerentúli gabonapiacokon elsősorban Chicagóban szállár volt a búza iránzata. Megemlékeztünk már arról, hogy **Washingtonban** nemzetközi búzakonferenciát tartottak a tengerentúli gabonaeport-államok, amelyen abban egyeztek meg, hogy a búzatermelést ellenőrizzék. Eszerint az érdekeltek megállapították a többi termények árát is. **Dániában** az őszi gabonafélék eredménye a közepesen gyengébb, általában azonban kedvezőbb lesz a gabonatermés, mint volt az elmúlt esztendőben. **Franciaországban**, miután a száraz időt megfelelő csapadék követte, jó termést várnak.

A tengerentúli gabonapiacokon elsősorban Chicagóban szállár volt a búza iránzata. Megemlékeztünk már arról, hogy **Washingtonban** nemzetközi búzakonferenciát tartottak a tengerentúli gabonaeport-államok, amelyen abban egyeztek meg, hogy a búzatermelést ellenőrizzék. Eszerint az érdekeltek megállapították a többi termények árát is. **Dániában** az őszi gabonafélék eredménye a közepesen gyengébb, általában azonban kedvezőbb lesz a gabonatermés, mint volt az elmúlt esztendőben. **Franciaországban**, miután a száraz időt megfelelő csapadék követte, jó termést várnak.

A külföldi terménybeszédik árfolyamai: **Chicagóban** a búza júliusra 120, szeptemberre 122, a rozs júliusra 68, szeptemberre 70, a kukorica júliusra 87, szeptemberre 90, a zab júliusra és szeptemberre 49 cent volt bushelent. **A winnipeg-i gabonahatárvidék** piacán a búzát júliusra 80, októberre 90, a rozst júliusra 58, októberre 58, a zabot júliusra 51, októberre 47, az árpat júliusra 64, októberre 61 centtel kötötték.

Állattani szemle.

A tenyésztésre alkalmatlan **szarvasmarhák** önkéntes felajánlása és a vármegyei állattenyésztő egyesületek útján történő felvásárlása tovább folyik. Ezzel az akcióval van kapcsolatban a július 24-i hivatalos lapban közölt 4470/1942. sz. M. E. rendelet, amely a vágóállatok forgalmának és levágásának, valamint a hús felhasználásának módjait szabályozza. A rendelet változtatást a jelenlegi rendszerrel szemben nem tartalmaz, csupán új kormányrendelet felhatalmazását, valamint a levágott állat húsának felhasználását. A rendelet nem érinti a négyévesnél fiatalabb tehénnek, úszók és úszóbortyuk, valamint a négyévesnél fiatalabb bivaly tehénnek, úszók és úszóbortyuk, anyajuhok és jerkebrányok levágási tilalmát sem. A rendelet részletes ismertetését lapunk más helyen közöljük.

A sertésipar nagyjelentőségű eseménye az elmúlt héten a sertésárak újbóli rendezése volt. Az árrendezés remélhetően nagyban elő fogja segíteni az eddig ráfizetést járó sertésüzemelés fellendülését. A közlekedési miniszter lehetővé tette, hogy a MÁSZ azoknak a gazdáknak és hízolóknak, akik kötelezik magukat arra, hogy sertéseiket legkésőbb november 30-ig 130 kg súlyra felhízalják, bérhizalási szerződést kössön. A hízoló gazdák sertésáránál 400 kg árpanak az igénybevétel alól való feloldását, valamint kamatmentes hízalási hitelt kapnak. A MÁSZ ezzel az újabb hízalási akcióval az expressz hízoló gazdaságoknak óhajt kedvező hízalási feltételeket biztosítani, hogy még a nagyobb súlyra történő hízalási igény előtt több zsír legyen biztosítható.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonaművek. (A Budapesti Áru- és Értékbeszéd hivatalos árjegyzése.) 1942 július 22. Készára. Az árak bármely feladálomáson, 100 kg-kint készpénzben, aranypengő értékben a következők: **búza** 78 kg-os szokványminőségű 30—, **rozs** 71 kg-os szokványminőségű 28—, **takarmányárpa**, elsőrendű, legalább 65 kg-os (a következőkben felsorolt állomásokon, mint paritásos csoportokon): **Budapest** és **Déden** 2450, **Győrött** és **Kaposváron** 24—, **Marosvásárhelyen** 2450, **Nagyváradon** 2420, **Nyíregyházán** 24—, **Sopronban** 2450, **Szegeden** 2430, a középminőségű 100 kg-kint 1 pengővel olcsóbb, mint az I. rendű. **Kopaszárpa** az ország bármely feladálomáson: 50—, **zab** 41 kg-os (a következőkben felsorolt állomásokon, mint paritásos csoportokon): **Budapest** 2650, **Debrecenben** 26—, **Kassán** 2550, **Kolozsvárott** 2650, **Komáromban** 26—, **Marosvásárhelyen** 2650, **Miskolcon** és **Pécsen** 2550, **Szegeden** 2650, **Székesfehérváron** 2570, **Szombathelyen** 2620, **kukorica** az ország bármely feladálomáson: szemes, legfeljebb 15% víztartalommal 2350.

Külföldi termények és vetőmagvak. (Budapesti Áru- és Értékbeszéd hivatalos árjegyzése.) 1942 július 22. Az árak feladálomásokon, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben a következők: **Köles**, fehér, vörös, szürke és japán, feladálomások szerint: **Budapest** 3380, **Békéscsábán** és **Debrecenben** 3280. **Feladálomásokon:** hajdina, 60 kg/hó súlyú, hántolatlan 3780, káposztarepce vagy repcepaprika 45—, vadrepce 38—, lenmag, olajgyártásra 60—, napraforgómag, fehér, szürke, csikos 35—, tokmag 45—, szójabab, legfeljebb 10% víztartalommal 48—, kendermag, szokvány szerű 80—, magasanövű belföldi vetőmag 120—, mák, kék, uradalmi 160—, mustármag, fehér 170—, fekete 110—, köménymag 400—, koriander 90—, borsó, zsizsiktelentett, Viktória 55—, expressz 47—, lenecs, zsizsiktelentett, kisszemű 52—, közép 62—, nagysemű 72—, háromszéki, csiki, udvarhelyi (természetől zsizsiktelentés) 72—, bamb, fehér, szokvány és gyöngy 57—, fehér, hosszú és lapos 62—, gömbölyű és hosszú fűr 62—, egyszínű, színes 62—, tarka és vegyes 54—, löheremag, nyers, arankás, 90% tisztaságú, budapesti paritásban 230—, erdélyi löheremag, kolozsvári paritásban 240—, lucernamag, nyers, arankás, 90% tisztaságú, budapesti paritásban 385—, baitacimamag, hámozatlan, 90% tisztaságú, budapesti paritásban 80—, az ország egész területén bíborheremag, 96% tisztaságú 150—, fehéheremag, 90% tisztaságú 320—, komló-lucernamag, 95% tisztaságú 200—, korcs heremag, 90%-os 300—,

nyúszapukamag, 88%-os 200—, somkórómag, fehér, 95%-os 150—, szarvaskerepnyag, 92%-os 250—, muharumag, 95% tisztaságú 40—, szudáni fűmag, 95% tisztaságú 70—, búkköny, 96%-os, szűsös 115—, pannon 50—, tavaszi (budapesti paritásban) 40—, csillagfürt, 96%-os, édes 35—, keserű 28—, tavaszi borsó (homoki), 94%-os 60—, őszi borsó (mezel, takarmány) 94%-os 60—, szeges borsó, 95%-os 40—, lóbab 94%-os 50—, cirokmag, 95%-os, seprőcsirk 28—, cukorcsirk 40—, csibehármag, 96%-os, őriás 55—, aprószemű 50—, gomborkamag, 96%-os 65—.

Magjác. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályának hírtelentése.) 1942 július 24. Az elmúlt héten megjelent hivatalos árak, általában a tavalyi árszintet tartották fenn és annak megjelenését a piac nyugodtan fogadta. A **bíborheréből** más évek gyakorlatával szemben a kínálat csendes. Fehérheréből is megérkeztek az első minták, amelyek a múltévinél gyengébb termésre engednek következtetni. A búkkönyök cséplési munkálatai is megkezdődtek, a terméshozam felől még nincs kialakult vélemény. Az újtermésű **mustármagból** is történtek kötések a hivatalosan megállapított áron. Az elmúlt napok esős, viharos időjárása a **borsótermés** kilátásait néhány helyen megromította. Az érdeklődés e cikk iránt változatlanul kedvező, anélkül, hogy a kínálat megélenkült volna.

Burgonya. A Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesület a közlekedési miniszter rendelete alapján július 10-től kezdve, továbbá intézkedésig a termelőknek budapesti paritásban 1942. évi termései mosatlan új burgonyáért, és pedig I. osztályú étkezésre válogatott 3 centiméternél nagyobb méretű nyári róza és Gülüba burgonyáért q-kint 30, az Ella és sárga burgonyáért q-kint 26, a II. osztályú 3 centiméternél kisebb apró nagyságú nyári róza és Gülüba burgonyáért q-kint 15, az Ella és sárga burgonyáért 13 pengőt fizet, feladálomáson vagonba vagy hajóba rakva. A fent megállapított áról vasúti szállításkor: feladálomás és Budapest-Nagyvárad-telep távolságának megfelelően 250 km-nél közelebb fekvő állomásokon — a 15/c., 250 km-nél messzebb fekvő állomásokon a 16/c. kocsiárny fuvardíjja, hajófuvarozásnál pedig a tényleges szállítási költség vonatkozik.

Budapesti préseittakarmány- és szállaárak. (Budapest székesfehérvárosi városi gazdasági igazgatóságának hírtelentése.) A jászvásári pályaudvaron 1942 július 13-án és 16-án jegyzett nyakereskedelmi árak: **retszéna**, Ia 1240—1250, IIa 1117—1127, IIIa 930—940, **muharuzsna**, Ia 1217—1227, **lucernaszéna**, Ia 1540—1550, **löhereszéna**, Ia 1390—14—, **baitacimuszéna** 1317—1327, **zabosbúkkönyuszéna** 1267—1277, **tavaszi szálla** 9—910, **rozszálla** 860—870, **búzaszálla** 840—850 pengő méterháználkint.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfehérvárosi városi gazdasági igazgatóságának hírtelentése.) 1942 július 21. Árak méterháználkint pengőben: **retszéna** Ia, új 975, **lucernaszéna** 1275, **zabosbúkkönyuszéna** 10—, **alomszálla**, rozs 605. A felhozott 53 kocsi takarmány mind elkelt.

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfehérvárosi állatvásárak és közeledési igazgatóságának hírtelentése.) 1942 július 23-án megtartott vágóállatvásár irányzata élénk volt. Körvetlen a vágóhidra érkezett állatok becsélt ára 120—145 P kg-kint. **Árjegyzés elősúlyban:** Ökör, magyar 145, tarka 145, fehér, magyar 145, tarka 145, bivaly, magyar 115—145, **névondék** 145, **kicsontorni** való 120—140 P kg-kint.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfehérvárosi állatvásárak és közeledési igazgatóságának hírtelentése.) 1942 július 24. Árak: **csikó** 300—2850—, **könnyű kocsi** 700—3100—, **igás kocsi**, nehéz 800—2850—, **igás kocsi**, könnyű 410—680—, **alárendelt minőségű** 16 200—400—, **számár** 200—380—, **vágó** 16 100—400— P darabonként.

Tenyészmárhák és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák Állattenyésztő R-T. vásári hírtelentése.) 1942 július 24. Ia belföldi jármosok és beállított való tino (tarka) 580—680 kg-os 160—175, Ia belföldi jármosok és beállított való tino 480—550 kg-os 160—170, Ia fehér jármosok 160—190, 1 1/2 éves üsző 155—170, **fiatal hasas** és **triss** fejűstehen 190—2— P kg-kint.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertés-telepek hírtelentése.) 1942 július 24. A július 23-án megjelent 80.200/1942. K. M. számú rendelet alapján a ferencvárosi sertésvásáron a következő árak vannak érvényben: 145 kg-os és ennél nehezebb fiatal, jól hizott sertés 231, 130 és 145 kg közötti fiatal, jól hizott sertés 236, 115—130 kg közötti fiatal, jól hizott sertés 223, 100—115 kg közötti 219, 100 kg-nál nehezebb súlyú szedett-sertés 215, 80 kg-os és ennél nehezebb súlyú sonkasüldő 219, 145 kg-os és ennél nehezebb súlyú, az előbbiekhöz nem tartozó vágósertés 213, 145 kg-nál kisebb súlyú, az előbbiekhöz nem tartozó vágósertés 207, öreg koca a súlyának megfelelő kategóriába sorolva 4 fillérrel, míg a kanlított sertés 8 fillérrel alacsonyabb áron kerül elszámolásra. A 100 kg-nál kisebb súlyú szírtsertés és 80 kg-nál kisebb súlyú hússertés ára 190. Elsőrendű, börténelküli szalonás angol sonkasüldő, legfeljebb 70 kg vágótsúlyig 312, elsőrendű minőségű, uradalmi, szedett keresztterít sertés, legalább 100 kg vágótsúlyú és 70 kg-nál nehezebb vágótsúlyú angol sertés 306; elsőrendű minőségű, börténelküli hasított sertés, legalább 100 kg súlyban és 70 kg-nál nehezebb angol 306, könnyű minőségű sertés és öreg koca 3—, súlyú minőségű öreg koca 296, kanlított sertés 286, börtés hasított sertés a fenti áraknál 8 fillérrel alacsonyabb. Az elsőrendű tökéhus 298, a háj 340, **szalonna**, börténelküli 314, zsír 360. A szimultánított és ivartalanított sovány-sertések legmagasabb árai, ab gazdaság, az ország egész területén a következők: 25 kg-os és ennél nehezebb, de 30 kg-nál kisebb súlyú sertés kg-kint 320, 30-tól 35 kg-ig 295, 35-től 40-ig 275, 40-től 45-ig 260, 45-től 50-ig 248, 50-től 55-ig 240, 55-től 60-ig 232, 60-től 65-ig 226, 65-től 70-ig 220, 70-től 75-ig 215, 75-től 80-ig 210, 80-tól 85-ig 206, 85-től 90-ig 202, 90 kg-os és ennél nehezebb súlyú 2— A 25 kg-nál könnyebb sovány-sertések ára az eladós és a vevő között szabad meg egyezés tárgya.

Juhgolya. Az OMTK a kizárólag teljes juhtejből tejtől készített, legfeljebb 50% víztartalmú és szárazanyagában legalább 52% zsírtartalmú, egészséges, érett (legalább egy hetes), szikkadt, elsőrendű juhgomolyáért a legmagasabb termelői árat, kg-kint 3 P-fizet. Ez az ár mint termelői ár értendő, a vasúti fuvar tehát és — ahol ilyen költség felmerül — a gyűjtési költséget már az OMTK viseli. Minőségi és mennyiségi átvétel a központi budapesti telepen történik.

Tej és tejszemle. (Budapest székesfehérvárosi városi gazdasági igazgatóságának hírtelentése.) A nagyvásárlótelepen és a vásárcsarnokokban 1942 július 13-tól 18-ig jegyzett árak aranypengőben. **Teljes tej** (Kicsinyben) literje —42; **tejszemle** literje 160; **teavaj** (tömb) kg-ja, édes tejszemle készült 5—, pasztőrözött tejszemle készült 540; **államilag márkázott teavaj**, 10 dl-ek-es csomagolásban (Kicsinyben) —61; **tehen-túró** kg-ja 1—, **esemegé** tehéntúró (Kicsinyben) kg-ja 2—, **sovány**

téhtúró kg-ja —80; juhtúró (kicsinyben) kg-ja 3-20; juhsajt (kicsinyben) kg-ja 2-20; trappistasajt kg-ja 4—; emmentáli sajt kg-ja 4-30—4-80. A forgalom közepes, az árak változatlanok.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártépleken és a vásárcsarnokokban 1942 július 13-tól 18-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben. **Élő baromfi:** Csirke, idei 5-10; tyúk 2-85; ruca 3-15; liba 3-45; pulyka, tojó 2-75; gyöngytyúk 2-85. **Leült baromfi:** Tyúk, bel nélkül 3-32, hétéll 3-10; csirke, idei, bel nélkül 6-31, hétéll 5-90; ruca 3-40; liba 3-70; libamáj, kicsinyben, 45 dkg-on felül 11—, 45 dkg-ig 9—, 30 dkg-on alul 7—; pulyka, tojó 3-10, kakas 3—. A forgalom közepes, az árak változatlanok. **Tojás,** ládaáru eredeti, osztályozatlan 3-50, ládaáru kiolvasva, osztályozatlan 3-58. A tojásforgalom közepes, az árak emelkedtek.

Budapesti halpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártépleken és a vásárcsarnokokban 1942 július 13-tól 18-ig jegyzett árak kg-kint, aranypengőben. Ponty, élő, nagyság szerint 4—4-13, jegelt, nagyság szerint 1-60—3-80; harcsa, jegelt, nagyság szerint 2-80—5-20.

Különlétek.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártépleken és a vásárcsarnokokban 1942 július 6-tól 11-ig jegyzett árak kg-kint, aranypengőben. **Zöldség:** Karotta, újdonság (100 csomó) 12—30—; sárgarépa, zöldjével (100 csomó) 10—60—; petrezselyem, zöldjével (100 csomó) 10—70—; zeller, zöldjével (100 csomó) 20—80—; karalábé 30—40—; zöldjével (100 darab) 4—14—, (100 csomó) 10—35—; karfiol, levelel 20—120—, tisztított 100—180—; vöröshagyma, zöldjével (100 csomó) 6—16—, fűz, zöld (100 csomó) 9—26—, új, érett 32—40—; fokhagyma, zöldjével (100 csomó) 40—100—; cékla, újdonság 30—55—; fejeskáposzta, Ia 34—42—; IIa 26—36—; keikáposzta, Ia 35—48—, IIa 25—35—; tejessaláta, szabadföldi (100 fej) Ia 10—18—, IIa 5—10—; torma, nemesített Ia 280—350—, IIa 120—280—; burgonya, új, nagy 40-60, apró 22-75; champignonomba, Ia 600—680—, IIa 480—640—; feketeterék, Ia 25—40—, hónapos- és sörtelek (100 csomó) 2—28—; uborka, kovászolni való 15—35—, nagy, salátának való 18—30—, ecetbe savanyítani való 30—45—; zöldpaprika, töltési való fehér 100—180—, töltési való zöld 60—160—, apró, hegyes 70—140—, kecskeszarvú 100—140—; tök, főzni való, Ia 16—16—, IIa 7—12—; paradicsom, érett, Ia 50—150—, IIa 40—80—; gerezdes (kicsinyben) 65—180—, almaparadicsom 60—200—, zöldbab, hüvelyes 35—40—; vajbab, hüvelyes, Ia 55—120—, IIa 45—60—, kifejtett, nyersbab 180—200—; zöldborsó, hüvelyes, Ia 85—100—, IIa 40—90—, vefőborsó, zöld, hüvelyes 80—140—; zöldbukorica (1 cső, kicsinyben) 18—28, csemegekukorica (100 cső) 13—22—; sóska, szabadföldi 20—60—; paraj, tisztított 60—. A forgalom közepes, az árak ingadoznak. **Gyümölcs:** Alma, újdonság 60—200, körte, újdonság 80—280—; cseresznye 100—280—; meggy, nagyszemű, kemény 180—290—, helyyagos 120—200—, aprószemű, kemény 450—220—, helyyagos 120—160—; ribizli 120—155—; egres 100—160—; málna, Ia 220—250—, IIa 180—220—; kajszibarack, újdonság 140—400—; őszibarack, újdonság 130—450—; ringló, újdonság 90—200—;

dinnye, újdonság ananász 130—400—, tojó és turkesztán 100—200—; görögdiinnye, újdonság 100—180—; dió, zöld, újdonság 80—150—. A forgalom közepes, az árak ingadoznak.

Egyéb mezőgazdasági termények és termékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1942 július 13-tól 18-ig jegyzett árak aranypengőben: paprika, csemege, csipősségmentes 4-45, csemege 4-25, édesnemes, csipősségmentes 4-05, édesnemes 3-85, félédes 3-15, erős 2-05, rózska 2-75 pengő nagyban, kilogrammonként. Szalmáz (kicsinyben) 4-10 pengő kilogrammonként.

Borpiac. (A Magyar Szőlőgazdák Országos Borértékelési Szövetkezetének jelentése.) 1942 július 21. A borpiac nagyon lanyha, a vásárlás majdnem mindenhol teljesen szünetel. Kistermelőknél az Alföldön 12-70—13— pengőért lehet vásárolni hektoliterfokonként. A kínálat nem nagy. Minőségi borvidékeken üzlet nem fordul elő.

Szész. Az egyedáruságnál a forgalom az összes szeszféleségekben a múlt heti keretek között mozgott és az árak nem változtak.

Gyümölcspiac. A gyümölcspiacok forgalma a múlt heti keretek között mozgott és csak kisebb tételekben volt eladás változatlan tartott árakon. A törkölypálinkát 11-50—12—, a seprőpálinkát 12—12-50, a szilviumot 15-50—16—, az eperpálinkát 15—15-50, a barackpálinkát minőség szerint, 16-50—17—, a borpálinkát 17—18— pengőig terjedő áron jegyezték 10.000 literfokonként, III. táblázat szerint + 20% forgalmi adóval.

Országos állatvásárok. 1942 július 28-tól augusztus 3-ig. Nem egyszer megtörténik, hogy valamelyik vásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Ajánlatos ennél fogva az illető község előjáróságához tisztelt válaszos kérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és hogy állatfelhajtás lesz-e? **Július 28-án:** Deveser, Kövesliget, Szerseny. **Július 29-én:** Jásztényiszaru, Lébény, Letenye, Nyírlugos, Nyírmada, Vésztó, Zomba. **Július 30-án:** Csucs, Hajdúdorog, Kapuvár, Palánka, Tét. **Július 31-én:** Kutas. **Augusztus 1-én:** Alparét, Apátfalva, Harkány, Óriszentpéter, Tab. **Augusztus 2-án:** Kiskunlacháza, Szászrégen. **Augusztus 3-án:** Ádánd, Apc, Avaslakence, Balassagyarmat, Bánokszeletgyörgy, Bó, Csáktornya, Dombó, Feketeardó, Felsődabas, Jászárokszállás, Kétegyháza, Mernye, Mezőkeresztes, Nádudvar, Nagysomkút, Nagyoroszi, Pásztó, Pécs, Rakamaz, Sárvár, Somogyfásmon, Szentjobb, Szigetvár, Tarján, Tiszánána, Tolna, Ungvár, Üllő, Várpalota, Zalaapáti, Zalaszentiván.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

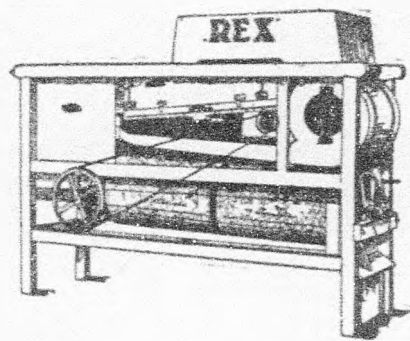
K. T. A gazdaságok által visszatérhető vetőmagmennyiségek előírásánál nagyon megnehezítette volna az adminisztrációt, ha minden esetre (gépvetés, kézívetés, kevertetés, korlátvetés, stb.) külön állapították volna meg a visszatérhető vetőmagmennyiséget. Ezért vettek fel átlagot, amelyben a tisztítási veszteség, a beszáradás, az esetleges felületvesztés, stb. befigyelt. Az, aki kevertetés folytán megtakarít gabonát, köteles azt később a Hombárher beszállítani. A cséplési ellenőrzésre természetesen csak annyit hagyhat meg, amennyi a gabonálponton szükségletnek fel van tüntetve. **Szék.**

B. P. dr., Miskolc. A szőlő már a geológiai harmadkor növényei között előfordult, amint azt a barnaszőlőben talált magvak, levelelenyomatok bizonyítják (Anglia, Németország, Északamerika, Japán). A Montpellier melletti diluviális tufarétegekben, valamint az olaszországi Val d'Era tufarétegeiben talált levelek és magvak a fosszilis

Vitis vinifera maradványai, tehát a szőlő már akkor megvolt Európában. Az ősember bizonyára előbb ismerte a szőlőt és élvezte gyümölcsét, mielőtt azt kultúrnövényé tette volna, de a szőlő mint kultúrnövény is a legreglebbek közé tartozik. Hogy kik voltak első művelői, azt ma éppen olyan nehéz megállapítani, mint az időt és a helyet, amikor és ahol a szőlő a kultúrnövények közé került. Ázsia nyugati részének indo-germán népei, valamint az egyiptomiak már 3500 esztendővel Kr. sz. előtt gondos művelői voltak a szőlőnek. Ezekről vették át a görögök, majd a rómaiak, s terjedt a szőlőművelés tovább nyugat felé a szőlő művelési lehetőségének határáig. R.

„REX“

a legújabb, legkisebb, legtökéletesebb
vetőmagtisztító-gép
egy közeli, mint erőgéphajtásra, minden teljesítményre

Gabonaféléken kívül mindenféle más magvak tisztítására is alkalmas

Gyártja:

GRAEPEL HUGÓ

BETÉTI TÁRSASÁG

Budapest, X., Szilávy-utca 20-30. sz.

Külön engedély nélkül szállít traktor- és hengerolajat

Holitscher Zsigmond és Ta.
Budapest, V., Kálmán-u. 16. Tel.: 323-720.

Mégkevés példányban kapható!

Az 1942-43. évi

TERMÉSRENDELET.

Ára 80 fillér.

Vidékre az összeg előzetes beküldése mellett 90 fillér.

Kapható a "Patria" könyvkereskedésben
Budapest, IX., Üllői-út 25 (Köztelek.)

A tej és tejtermékek

Írta: Bratz Ottó. 167 képpel, 612 oldal
Ára 15 P. Kapható: "Patria" r.-t. könyv-
osztálya, Bpest, IX., Üllői-út 25. szám

Mezőgazdasági szeszgyáraink nyersanyag-
szükségletének fedezésére nagyobb mennyiségű

cukorrépát vásárolunk

lehetőleg Borsod, Szatmár, Abauj, Szabolcs, Hajdu, Bihar,
Ung, Zemplén, Bereg, Ugocsa megyékből.

Ajánlatokat az átadható mennyiség megjelölésével: **Bulcsui uradalom,
Beregszász, postafiók 23.** címre kérünk.

Délsomogyban,

műút mellett
50-600 kat. holdig birtok,
esetleg épületekkel is, **eladó.**

Megtekinthető bármikor.
Érdeklődés a kiadóhivatalban.

Jövedelmezőségi kutatások a tisztántúli és az északi dombosvidéki mezőgazdasági kisüzemekben az 1937-1939. években

Írta:
Barkadi Keztyüs Lajos dr. gazd. akad. r. tanár
Ára 8— pengő.

Kapható a "PÁTRIA" könyvkereskedésben,
Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. szám

Eladó 2 darab 6-os Clayton-Shuttleworth-gyártmányú gőzlokomobil

7503 új csövezéssel generáljavitva.
Gr. Pejachevich, Bpest, Rákóczi-út 29. T.: 132-320

Bérbeadó 127 kat. hold szántó

Évi 7000 pengő bérért. A birtok Szatmárban fekszik 8-szobás villalakkal és 5 cselédlakással, nagy istállival.
7496
Érdeklődés a tulajdonosnál: **Szabó József Makó, Hunyadi-utca 1. szám.**

ZSÁK, PONYVA eladás, kölcsönzés.

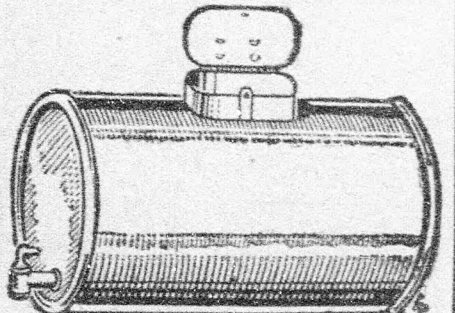
Kévekötelek, kötéláruk, különféle papírzsákok, szőlőkötöző fonalak legolcsóbb és legmegbízhatóbb szállítója

Budapest, V., Perczel Mó - u. 2. Tel.: H8-567, I21-528
Alapítva: 1910. évben.

VASHORDÓK

benzin, petróleum, olaj, stb. tárolására hoz.

Lajtok — Tartályok
viz-, trágyaléghordáshoz regenerált minőségben legelőnyösebben beszerezhető:
Fémipari és Kereskedelmi Vállalat kft.
7408 Budapest, XIII., Váciút 69. Tel.: 291-764.

KISHIRDETÉSEK

Kishirdelet díj: Mindegyik hirdetés... A hirdetés díj... 50% engedmény...

Bejelentés díja... A hirdetés díj... 50% engedmény...

Jelleges leveleket csak megfelelő postabélyeg meilőklésével továbbítunk.

Díjtalan állásközvetítés!

A 60 órát fennálló Magyar Gazdatisztok Országos Egyesülete (Budapest, V. Arany János-u. 5.) közele...

BEFOLYÁSOLÓ ÁLLÁS

OKL. GAZDATISZTEK

SEGÉD-TISZT keresünk, lehetőleg okleveles, kisebb gyakorlati... Szeged, 3250

GAZDATISZTEK

ISPÁNT, nagy gyakorlati, keresnőnál szeszgyártás központosító... Budapest, 3204

FELSŐ GAZDASÁGI ISKOLAI VÉGZETT

szerezni, szeszgyártás, korán kezdő, könyvelés nem jár... Budapest, 3154

SEGÉD-TISZTEK

segéd-tiszteket keresünk földművelésügyi végzettséggel... Budapest, 3154

ÜJVIDÉK

ÜJVIDÉK mellett lévő kisebb birtes gazdasságba keresek egy földművelés-kolát... Budapest, 3233

GEPIZSEK

GEPIZSEK gépkocsit, traktorkezelő keresünk... Budapest, 3285

GEPIZSEK

GEPIZSEK gépkocsit, traktorkezelő keresünk... Budapest, 3155

KERTESZTEK

SZÖLŐHEGYEI kertgazdasság vezetésére keresek szak... Budapest, 3206

VINCÉLLÉRT

VINCÉLLÉRT keresek október 1-re szabadka határában lévő... Budapest, 3125

INTÉZŐI, számviteli, vezetői

INTÉZŐI, számviteli, vezetői, ipáni állást, esetleg helyettesítést... Budapest, 3145

GAZDATISZTI

GAZDATISZTI állást keres középkorú, keresztény vallású... Budapest, 3071

HADIKONANT

HADIKONANT gazdatiszt nagy gyakorlati azonnali állást keres... Budapest, 3069

21 ÉVES

21 ÉVES mezőgazdasági szakiskolát végzett, rom. kat. vallású... Budapest, 3083

ÉRETTSÉGVÉGZETT

ÉRETTSÉGVÉGZETT, 40 éves, izr. vallású, né, kiscsaládú... Budapest, 3173

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI szakiskolát jeles sikerrel végzett, a gazdasági... Budapest, 3084

ALLÁSBÁ

ALLÁSBÁ menne gazdaságba vagy uradalomba... Budapest, 3172

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI kisegítő állást keres 40 éves, szülő vallású... Budapest, 3085

ISPÁNI

ISPÁNI állást keres 50 éves, né, családian, szeszgyártás... Budapest, 2984

PÁPÁI

PÁPÁI szakiskolát jeles eredménnyel végzett, 33 éves... Budapest, 3097

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI állást keres 23 éves, szeszgyártás, szorgalmas... Budapest, 3126

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI állást keres 23 éves, szeszgyártás, szorgalmas... Budapest, 3129

32 ÉVES

32 ÉVES gyakorlati gazdatiszt bármikor belépésre állást keres... Budapest, 3176

ALLÁST

ALLÁST keres három mezőgazdasági középiskolát végzett... Budapest, 3175

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI állást keres intenzív gazdaságokban szerzett... Budapest, 3173

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI azonnali állást keres közép- és földművelés... Budapest, 3240

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI, jobb ipáni állást keres 30 éves, né, keresztény... Budapest, 3173

VEZETŐ

VEZETŐ gazdatiszt állást keres október 1-ig bármikor belépésre... Budapest, 3172

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI, önálló hatáskörrel, szeszgyártás, biztositással... Budapest, 3219

SZÁMTARTÓK

GAZDASÁGI, önálló hatáskörrel, szeszgyártás, biztositással... Budapest, 3219

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI állást keres 21 évi gyakorlati... Budapest, 3096

HARMINÓT

HARMINÓT éves, rom. kat., nélen, középértelmű... Budapest, 3097

SEGÉD-TISZTEK

SEGÉD-TISZTEK keresek azonnali állást keres 28 éves, rk. vallású... Budapest, 3243

SZÁMTARTÓ

SZÁMTARTÓ, mérlegelőpénz könyvelő, nagyrészt 23 éves... Budapest, 3243

ÁLLAMI

ÁLLAMI ipari iskolában vizsgázott traktorkezelő, kinek... Budapest, 3184

FŐGÉPÉSZ

FŐGÉPÉSZ, volt Hefherr-gyári főgépész, máhni, fővezető... Budapest, 3181

GÉPÉSZI

GÉPÉSZI állást keresek, gépkezelő, traktorkezelő... Budapest, 3221

30 ÉVES

30 ÉVES gépész 34 éves cséplési gyakorlati... Budapest, 3232

KERTESZTEK

KERTESZ állást keres azonnali vagy október 1-re... Budapest, 3261

KERTESZ

KERTESZ, né, megbízható, virág, konyha- és gyümölcs... Budapest, 3130

KERTESZ

KERTESZ, korosabb, nagyobb uradalomban... Budapest, 3089

KERTESZ

KERTESZ állást keres 40 éves, né, egy gyermek... Budapest, 3183

SZÖLŐKEZELŐ

SZÖLŐKEZELŐ, gyümölcs, konyhakertész... Budapest, 3223

KÉPESÍTETT

KÉPESÍTETT kertész, középkorú, né, gyermek... Budapest, 3223

KERTESZI

KERTESZI állást keres né, középkorú... Budapest, 3224

CSIGATRIEUR

CSIGATRIEUR 2 méter magas, 5 metes, ezüstszínt kapta... Budapest, 3204

ALKATRÉSZEK KÁLMÁN JÓZSEF műszaki és gépkészítő Budapest, V. Kálmán u. 14

Ha könnyűszerrel
sok vizet akar,
vásárolja a
**Mezőgazdák
zuhatag-
kútját**

Rozsdamentes
kivitelben is kapható.

Régebben vásárolt
zuhatag-kutakhoz
alkatrészeket szállítunk.

Arjogyzókat és alkatrészárjogyzókat küld

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 20.

Juhászatból 60 drb számfeletti,
tenyésztésre kiválóan alkalmas

**hazai fésűs
anyabirka**

eladó. Súlyuk párban mintegy 90 kg.

Sőregi Uradalom. Posta, telefon: Tápiószéle (Post megye)

**vitész Dieballa-Lipták Béla
és Lipták Gábor kender- és lengyára**

az ország bármely feladó-
állomásáról, minden mennyiségben

**v á s á r o l
maglenszalmát**

Posta: **Bátaszék** • Telefon: **Bátaszék 21.**
Vasútállomás: **Báta**

ISTÁLLÓJA

száraz, páramentes, szagtalan

a szabadalmazott
motor nélküli AUTOVENTOR folytonszellőző
7243 alkalmazásával

Malacfiasztatóknál nélkülözhetetlen

VADAS MIHÁLY okl. mérnök

hűtő- és szellőzőberendezések vállalata
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. Tel.: 220-051

HÜTŐSZEKRENYEK

Tejhűtők

Jégre Jégkészítő-gépek Villanyra

Hűtőkamrák

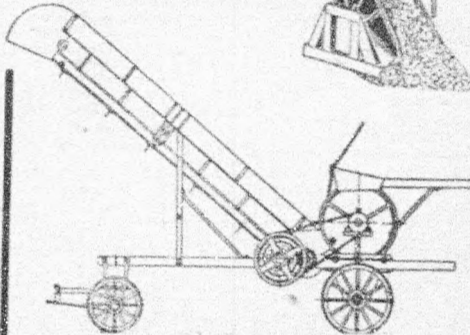
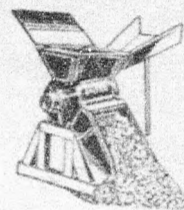
HENNEFELD

Jégszekrénygyár

Budapest, VI., Ó-utca 6. Tel.: II-2-026, II-5-646

Univerzális silótöltőgépek

elevátorral és elevátor
nélkül **xúz, vág és tép.**
R é p á t v á g.

Készíték vasból gép- és kézi hajtásos szén-,
szalma-, len-, cirok-

SAJTOLOKAT

mely könnyebben,
gyorsabban, súlyosabb
bálákat sajtol az eddi-
gieknél. Gyártók barna-
szén-generátorokat.

BARTKO GYÖRGY
GÉP-ÉSZ
Budapest, XIII.,
Szegedi-út 48.
Telefon: 498-374.

**Használt olajok
szabványminőségű
felújítását vállalja a**

„REGOL” Olajregeneráló Kft.
Budapest, VI., Vörösmarty-u. 36. Tel.: 122-337
Alapítva: 1932-ben. Számítalan referencia.

K E R E S E K

lehetőleg Budapesttől nem messze, a közeli
Dunántúlon, vagy Szabolc megyében kör-
belül 500 kat. holdas prima termőképeségű

bérletet,

épületekkel, felszerelés nélkül. 1942 okt.

1-1 ávételeire. Közvetítőt nem díjazuk.

Ajánlatokat részletes birtokleírással és fel-
tevésekkel

NAGY ISTVÁN, Budapest, Vilmos

császár-út 14. címre kérek.

Szeszgyári birtok

homoktalajjal október

hó 1-én Pest megyében

bérbeadó

Érdeklődők forduljanak írásban

Singer Károlyhoz, Bpest, VI. Lehel-u. 4/c

HIRDETÉS A SIKER KULCSA!

FÖLDBIRTOKOT

alkalmi vételre 30-tól 1500 holdig díjtalanul
ajánl

FÖLDESI NAGY IMRE

Bpest, XI., Horthy Miklós-út 22. Tel.: 269-420.

7501

Jól kifizetődő gazdasági ág

az angoranyúltenyésztés

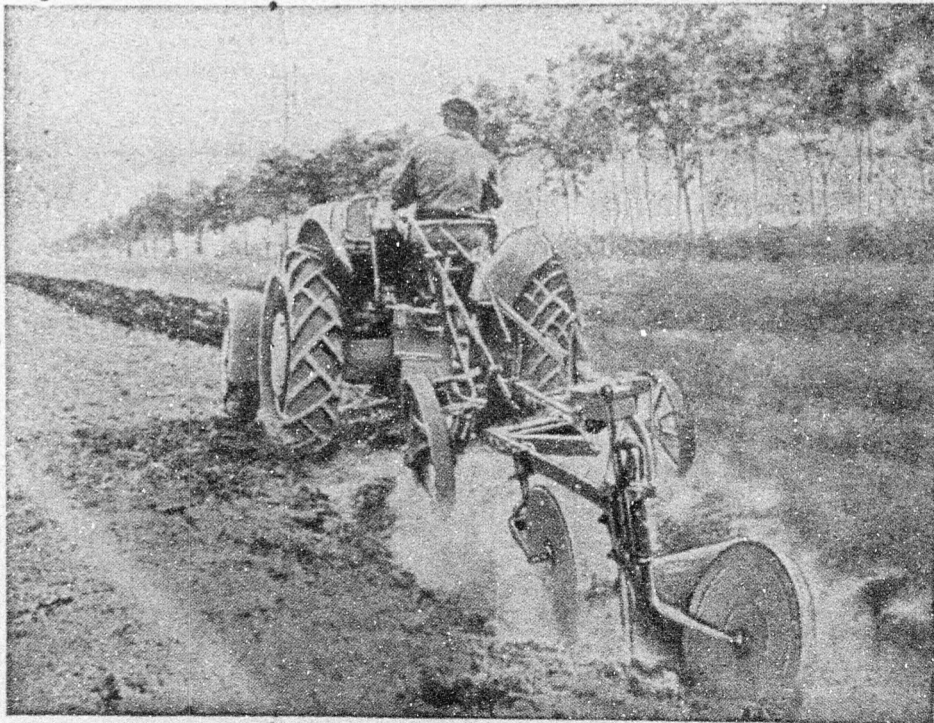
SZÉPVÖLGYI ANGORATENYÉSZET

Budapest, III., Szépvölgyi-út 192. Telefon: 151-817

29-es autóbussz. Angliából behozott törzstájakból alakult

tenyészet. 1200 állat. Modern berendezés.

Hulladékutakarmányozás. 7285

AZ ÚJ 20-25 LE

RÁBA

MINDENES

TRAKTOR

**KISEBB GAZDASÁGOK ÉGYETEMES MUNKAGÉPE,
URADALMAK KONNYŰ TALAJMŰVELŐ. ÉS VON-
TATÓGÉPE, NAGYTELJESÍTMÉNYŰ KASZÁLÓ. ÉS
KAPÁLÓGÉP, VONTATJA ÉS ÜZEMBENTARTJA A
NAGYOBB CSÉPLŐGÉPEKET IS.**

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. TEL.: 125-210

„Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., kerület, Ullói-út 25. szám. (Köztelek). — 424472 — Felelős vezető: Wessely Károly.